

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se na svém 7. zasedání seznámila se zprávou o výsledcích Analýzy mediální prezentace kandidátů na prezidenta ČR a přijala tato usnesení:

Rada v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v souladu s ustanovením § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, rozhodla zahájit s provozovatelem FTV Prima, spol. s r.o., IČ: 48115908, sídlem Na Žertvách 24/132, 180 00 Praha 8 – Libeň, správní řízení z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., ukládajícího povinnost provozovatele zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě, neboť dne 4. ledna 2013 od 20:15 hodin na programu Prima family odvysílal pořad Prezidentský duel 2013, v němž byl poskytnut prostor pouze dvěma prezidentským kandidátům, Miloši Zemanovi a Janu Fischerovi, čímž došlo ke znevýhodnění ostatních kandidátů na funkci prezidenta a byly tak porušeny zásady vyváženosti.

Rada v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění žádá provozovatele FTV Prima, spol. s r.o., IČ 48115908, sídlem Na Žertvách 24/132, 180 00 Praha 8 – Libeň, o podání vysvětlení dle § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, k objasnění, jakým způsobem uplatnil svou redakční odpovědnost, když do vysílání zařadil v průběhu druhého kola volby prezidenta zábavný pořad Show Jana Krause, vysílaný dne 25. ledna 2013 od 22:25 hod. na programu Prima family, kde tento moderátor a rovněž dva jeho hosté vyjádřili podporu prezidentskému kandidátovi Karlu Schwarzenbergovi, čímž tohoto kandidáta zvýhodnili oproti jeho protikandidátovi. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 15 dní ode dne doručení výzvy.

Rada v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění žádá provozovatele Česká televize, IČ 00027383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ 14070, o podání vysvětlení dle § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, k obsahu divácké stížnosti, jaké důvody jej vedly ke grafickému ztvárnění upoutávky na superdebatu prezidentských kandidátů, odvysílanou v pořadu Události dne 8. ledna 2013 od 19:00 hodin na programu ČT1, způsobem, kdy kandidáti jsou seřazeni opticky tak, že postava Miloše Zemana má dominantní postavení v popředí a další kandidáti jsou v postupně se zmenšující podobě zařazeni za ním. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 15 dní ode dne doručení výzvy.

Rada v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v souladu s ustanovením § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, rozhodla zahájit s provozovatelem Česká televize, IČ 00027383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ

14070, správní řízení z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., ukládajícího povinnost provozovatele zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě, neboť dne 7. ledna 2013 od 21:45 hodin na programu ČT1 odvysílal pořad Reportéři ČT, který představil všechny prezidentské kandidáty vstupující do prvního kola volby, přičemž kandidát Jan Fischer byl znevýhodněn zařazením klipu T. Hanáka, který útočil na kandidátovu politickou minulost a vyzýval jej k odstoupení.

Rada v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění žádá provozovatele CET 21 spol. s r.o., IČ: 45800456, se sídlem Kříženeckého nám.1078/5, 152 00 Praha 5, o podání vysvětlení dle § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podle jakého klíče byli zváni konkrétní prezidentští kandidáti do jednotlivých vydání pořadu Cesta na Hrad (co určovalo pořadí, v němž byli v rámci pořadu prezentováni), vysílaných ve dnech 29.11.2012, 6.12.2012, 13.12.2012, 20.12.2012 a 8.1.2013 na programu NOVA. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 15 dní ode dne doručení výzvy.

Rada na základě předložené kvantitativně-kvalitativní analýzy zadala Úřadu Rady zpracování obsahové analýzy Zpráv Rádía Impuls vysílaných v období od 7. 11. 2012 do 11. 1. 2013 na programu Rádio IMPULS, resp. zařazených výpovědí o prezidentském kandidátovi Janu Fischerovi v této zpravodajské relaci v uvedeném období.

Rada na základě předložené kvantitativně-kvalitativní analýzy zadala Úřadu Rady zpracování obsahové analýzy pořadu Impulsy Václava Moravce, odvysílaného dne 16. ledna 2013 od 18.00 hod. na programu Rádio IMPULS.

Rada na základě předložené kvantitativně-kvalitativní analýzy zadala Úřadu Rady zpracování obsahové analýzy pořadu Prezidentská superdebata, odvysílaného dne 10. ledna 2013 od 20.00 hod. na programu ČT1 a ČT24.

Rada na základě předložené kvantitativně-kvalitativní analýzy zadala Úřadu Rady zpracování obsahové analýzy Zpráv TV Prima vysílaných v období od 7. 11. 2012 do 11. 1. 2013 na programu Prima family, resp. analýzy způsobu informování o jednotlivých prezidentských kandidátech v této zpravodajské relaci v uvedeném období.

A. Zpráva o výsledku „Analýzy mediální prezentace kandidátů na prezidenta ČR“ od agentury Media Tenor, spol. s r.o.

V lednu 2013 se v České republice poprvé konaly přímé prezidentské volby, které byly velmi sledované, a to jak ze strany domácích a zahraničních médií, tak například i ze strany OBSE (Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě), která do České republiky v průběhu prezidentské kampaně a následně i během konání prezidentské volby vyslala pozorovatelskou misi.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání od počátku reflektovala mimořádnost první přímé prezidentské volby, proto již od léta 2012 intenzivně připravovala koncepci monitoringu pro období před a v průběhu prezidentské volby. Rada si plně uvědomovala, že i v rámci její dozorové činnosti jde o zcela nový úkol, při němž nelze pouze aplikovat analogie z voleb do zastupitelských orgánů či zkušenosti zahraničních regulátorů při monitoringu tamějších prezidentských voleb. Základní oporou pro takto významný analytický úkol samozřejmě je masmediální teorie, která poskytuje vodítka pro analytické vyhodnocování vysílání v rámci prezidentské volební kampaně. Je však nutno zdůraznit, že tato teoretická východiska sledují jiné cíle než analytické výstupy pro potřeby správní činnosti regulačního orgánu, proto je nelze uplatnit bezvýhradně.

Již ve fázi přípravy koncepce monitoringu předvolebního a volebního vysílání Rada konstatovala, že takto zásadního a rozsáhlého úkolu se nelze zhostit pouze interními silami Úřadu Rady a rozhodla přizvat ke spolupráci některou z agentur specializujících se na mediální analýzu. Vybrána byla agentura Media Tenor, spol. s r.o., jež dostala za úkol zpracovat kvantitativně-kvalitativní analýzu prezentace kandidátů na prezidenta ČR v rozhlasovém a televizním vysílání za období od 7. listopadu 2012 do 26. ledna 2013 (dále jen „analýza MT“).

Agentura prezentovala závěry své práce na 6. zasedání Rady dne 19.3.2013. Výsledky kvantitativně-kvalitativní analýzy agentury Media Tenor, spol. s r.o. tvoří podstatnou část tohoto materiálu (v příloze).

Na tomto místě Úřad Rady předkládá shrnutí, které interpretuje a hodnotí výsledky analýzy MT, v další části materiálu jsou pak zařazeny interní analýzy televizních obsahů souvisejících s prezidentskou volbou, k nimž byly Radě doručeny stížnosti, a ve třetí části materiálu je vložen přehled interního monitoringu rozhlasového vysílání. V příloze je zařazena vedle analýzy společnosti Media Tenor informativně rovněž Zpráva o hodnocení předvolebního a volebního vysílání ČT v souvislosti s Prezidentskými volbami v r. 2013, která je převzata z webu České televize jako materiál, který předložil generální ředitel ČT, Petr Dvořák, Radě České televize.

Analýza MT byla zpracována společně pro obě platformy, tedy rozhlas i televizi, proto je také dále hodnocena jako celek.

Zpracovatel se rozhodl strukturovat kvantitativně-kvalitativní analýzu podle typu analyzovaných pořadů, rozdělil ji tedy na čtyři velké části:

1. Analýza zpravodajských pořadů
2. Analýza publicistických pořadů
3. Analýza diskusních pořadů typu interview
4. Analýza velkých diskusních pořadů

Důvod rozdělení analýzy zpravodajských a publicisticko-diskusních pořadů je takový, že každý z uvedených formátů má jiné charakteristiky a splňuje jiná divácká očekávání ohledně prezentace fakt a názorů. V druhém typu pořadů je dle zpracovatele větší prostor pro vyslovování názorů. Rozdělení dává smysl z hlediska postupů při zpracování analýzy, nicméně pro účely Rady je takové rozdělení praktické o poznání méně, neboť zpracovatel zařadil do analýzy zpravodajských pořadů i relace typu Události, komentáře či 168 hodin, což jsou pořady, které nabývají svým pojetím publicistického charakteru. To je nutné mít na paměti při hodnocení kvantitativních dat z analýzy.

Ad. 1 - Analýza zpravodajských pořadů

Do této části byly agenturou Media Tenor zařazeny následující pořady:

ČT: Události; Události, komentáře; 168 hodin

Nova: Televizní noviny

Prima family: Zprávy TV Prima

ČRo: Hledá se prezident; reportáže kandidátů; Předvolební glosář; Volební vysvětlovna

Frekvence 1: Zprávy

Rádio Impuls: Zprávy

Mezi základní zjištění řadí zpracovatel analýzy MT fakt, že nejvíce co do počtu zmínek informovala o kandidátech na prezidenta ČT, a to v pořadu Události. To je sice zajímavá, leč také očekávaná a pro účely Rady spíše doplňující informace. Zajímavější už může být srovnání četností výpovědí jednotlivých kandidátů před prvním kolem volby. Srovnáme četnost výpovědí k jednotlivým kandidátům, jejich pořadí v průzkumech, a jejich konečné výsledky v prvním kole volby:

Tabulka 1- Srovnání pořadí kandidátů v průzkumech, četnosti zmínek v médiích a v prvním kole voleb

Listopadový průzkum CVVM	Prosincový průzkum CVVM	Pořadí četnosti výpovědí	Výsledky 1. kola voleb
Jan Fischer (23,5)	Jan Fischer (22,5)	Miloš Zeman (308)	Miloš Zeman (24,2)
Miloš Zeman (19,5)	Miloš Zeman (19,5)	Jana Bobošíková (287)	Karel Schwarzenberg (23,4)
Jiří Dienstbier (9)	Jiří Dienstbier (13)	Jan Fischer (284)	Jan Fischer (16,35)
Karel Schwarzenberg (7)	Karel Schwarzenberg (7)	Karel Schwarzenberg (276)	Jiří Dienstbier (16,12)
Vladimír Franz (4)	Vladimír Franz (5,5)	Jiří Dienstbier (213)	Vladimír Franz (6,84)
Jana Bobošíková (3)	Zuzana Roithová (4,5)	Zuzana Roithová (186)	Zuzana Roithová (4,95)
Zuzana Roithová (2,5)	Přemysl Sobotka (3,5)	Přemysl Sobotka (185)	Táňa Fischerová (3,23)
Přemysl Sobotka (2)	Táňa Fischerová (2,5)	Táňa Fischerová (157)	Přemysl Sobotka (2,46)
Táňa Fischerová (2)	Jana Bobošíková (2)	Vladimír Franz (156)	Jana Bobošíková (2,39)

Pokud pomineme na první pohled poněkud vybočující četnost výpovědí o Janě Bobošíkové, která je ovšem plně vysvětlitelná jejím vyřazením a opětovným zařazením mezi kandidáty po rozhodnutí soudu, pak lze říci, že si všechny čtyři sloupce svým řazením kandidátů jsou velmi podobné. Lze tedy konstatovat, že četnost výpovědí odráží reálné postavení kandidátů na politické scéně a konečnou i následné volební výsledky kandidátů v prvním kole voleb.

Analýza podrobně kvantitativně hodnotí i kontext zmínek o prezidentských kandidátech. V této části analýzy MT lze sice najít zajímavé údaje, které jsou ovšem bez jakéhokoli kvalitativně zaměřeného komentáře těžko uchopitelné. **Můžeme nicméně konstatovat, že zpravodajství České televize (zejména pak v pořadu Události) bylo velmi přísně neutrální.** V dalších hodnocených pořadech (zejména Události, komentáře, pořad 168 hodin se prezidentské volbě věnoval jen okrajově) lze již najít i zmínky s pozitivní či negativní konotací.

Zpravodajství dalších celoplošných televizních stanic (Televizní noviny na NOVĚ, Zprávy TV Prima na Primě family) již obsahovalo pozitivní i negativní zmínky o některých kandidátech, lze ovšem říci, že nedošlo k žádnému výraznému výkyvu směřujícímu k pozitivnímu či negativnímu obrazu dané osobnosti.

Podobného hodnocení se dostává i zpravodajství na rozhlasových stanicích. Zde je ovšem na místě zastavit se u hodnocení Zpráv Rádia Impuls.

Zde je zřejmé, že již při poměrně relevantním počtu zmínek (20 a 8) jsou z 50ti a více procent negativně vykresleni kandidáti Jana Bobošíková a Jan Fischer. Jan Fischer byl dle krátké zmínky v analýze negativně hodnocen ve 2/3 výpovědí, zejména ve spojitosti se svou komunistickou minulostí. Jak dále uvádí analýzy, to byl důvod pro fakt, že Fischer se stal nejčastěji negativně konotovanou osobností ze všech kandidátů, především pak v Televizních novinách na programu NOVA, v Hledá se prezident na ČRo a nejmarkantněji ve zmíněném Rádiu Impuls. Zejména Zprávy Rádia Impuls vycházejí z kvantitativních dat odlišně od ostatních pořadů a jistě by zde byl vhodný jistý kvalitativní komentář k nasbíraným datům.

Závěrem je nutno připomenout jednu poznámku, která ohledně negativních komentářů zazněla v prezentaci analýzy MT. Jako negativní konotaci Media Tenor ve své analýze vyhodnocuje i zmínku o klesajících preferencích konkrétního kandidáta. Taková zpráva ovšem ve výsledku může mít na voliče různý vliv. Politologicky jsou popsány jevy jako underdog effect, kdy se nerozhodnutí voliči přiklánějí

na stranu prohrávajícího kandidáta, či naopak bandwagon effect, tedy hlasování s většinou resp. favoritem volby.

Překvapivé nejsou ani údaje o podílu vlastních výroků jednotlivých kandidátů. Pokud na ně nahlížíme v souladu s celkovým počtem zmínek (což je údaj, který by u grafu podílu vlastních výroků pro daleko větší přehlednost mohl být uveden), pak je zřejmé, že kandidáti dostali vyrovnaný prostor. U Zpráv TV Prima je sice uvedeno, že jsou hodnoty značně nevyrovnané (Zeman a Fischer podíly 7% resp. 5%, naopak Sobotka 55%). Je ovšem nutno uvažovat i o počtu celkových zmínek, kdy měl Sobotka 11 a Zeman s Fischerem 27, resp. 20.) I tak by ovšem určitě pro kvalitativní posouzení byla zajímavá informace, zdali má onen vysoký podíl vlastních výroku Přemysla Sobotky nějakou tematickou konotaci, která by jej dále osvětlila.

Následně pak analýza MT samostatně hodnotí období před druhým kolem voleb, kde srovnává intenzitu a kontext prezentace již jen dvou postoupivších kandidátů. Zde lze říci, že prezentace kandidátů byla dle dodaných dat velmi podobná a vyvážená.

Poslední část analýzy zpravodajských pořadů se věnuje obecnému souhrnu témat, která byla probírána v souvislosti s jednotlivými kandidáty. V této části se velmi výrazně projevil rozdíl mezi veřejnoprávním provozovatelem a soukromými stanicemi, kdy pořad Události České televize byl v otázkách tematizace velmi přesný a vyrovnaný proporčně u všech kandidátů, kdežto soukromé stanice (NOVA a Prima family) si zjevně vybíraly spíše zajímavá témata u každého z kandidátů. V důsledku toho například ve Zprávách TV Prima byly všechny zmínky o kandidátech Franzovi či Fischerové zařazeny pouze do dvou ze šesti tematických kategorií – u Fischerové témata z kategorií „osobní“ a „kandidatura“, u Franze témata z kategorií „osobní“ a „preference/výsledky“ (viz snímky analýzy MT č. 18 a 19). Rozboru tohoto zjištění by bylo vhodné se věnovat podrobněji v rámci obsahové analýzy pořadu Zprávy TV Prima.

Ad. 2 – Analýza publicistických pořadů

Tato část analýzy MT se věnuje pouze jednomu vydání pořadu Reportéři ČT, vysílanému dne 7.1.2013 na programu ČT1. Jde o pořad, který představoval všechny kandidáty na prezidenta do prvního kola volby. Analýza MT stručně charakterizuje obsah pořadu a konstatuje, že reportér „...pracoval precizně, vyváženě a korektně, nevyslovil žádné explicitně pozitivní ani negativní stanovisko. Každý kandidát byl zobrazen na více méně stejném publicistickém prostoru.“

Analýza MT tedy neshledala žádné problematické aspekty tohoto pořadu.

Na tomto závěru analýzy MT je nejvíce patrné, jaká jsou omezení metodologie kvantitativně-kvalitativních analýz, aplikujících při mediální analýze všeobecně použitelné a zpětně ověřitelné algoritmy, které jsou sice zárukou odstupů analytika od posuzovaného mediálního obsahu, ale naproti tomu zadavatele analýzy ochuzují o některé zásadní informace o analyzovaném obsahu a o přístupu média k tématu. Taková analýza zpravidla zcela opomíjí širší kontext zařazení zprávy, účelovost výběru zveřejněných faktů a použité audiovizuální prostředky (včetně pořadí zařazení zprávy, sestřihu, ilustračních záběrů, doprovodných zvuků a ruchů apod.)

Pořad Reportéři ČT byl předmětem stížnosti, která poukazovala na nekorektnost zařazení části klipu T. Hanáka, který vyzval Jana Fischera krátce před prvním kolem volby, aby nekandidoval z důvodu své komunistické minulosti. Stížnost formulovala podezření, že došlo k cílenému znevýhodnění tohoto kandidáta.

Zveřejnění klipu T. Hanáka s výzvou Janu Fischerovi bylo do pořadu Reportéři ČT zařazeno jako jakýsi prolog k prvnímu tématu pořadu – minulosti prezidentských kandidátů, resp. k jejich působení v době před listopadem 1989.

Redaktor nejprve shrne u každého kandidáta základní fakta, poté se krátce vyjádří všichni kandidáti. Jan Fischer se vyjadřuje ke svému působení v KSČ, další pak podobně v souladu s tím, ve které sféře společnosti se pohybovali (disidenti, emigranti, kultura atd.) Druhá otázka chce zjistit hlavní cíl každého kandidáta a také se táže po jeho největších plusech a mínusech.

Přepis problematické části pořadu:

Michael FIALA, redaktor

První přímá volba prezidenta pozornost občanů rozhodně přitáhla. A nastolila i téma, které je pro část veřejnosti stále zásadní.

Tomáš HANÁK, herec

Vážený pane Fischere, je 23 let od pádu komunismu. Mně nejde o to, zkoumat, co a jak jste dělal v KSČ. Chci vás jen požádat, abyste jako způsobilý člověk v sobě zkoušel najít dostatek slušnosti a coby bývalý dlouholetý člen komunistické strany nekandidoval na prezidenta naší republiky.

Michael FIALA, redaktor

Dnes dvašedesátiletý statistik a politik Jan Fischer byl členem KSČ 9 let. Přiznává, že komunistickým myšlenkám nevěřil, ale proto, aby mohl na úrovni vykonávat svou profesi, nakonec tlaku neodolal a do strany vstoupil. Proč by vám dnes tedy voliči měli věřit, že tentokrát jako prezident byste těm současným tlakům, na rozdíl od té doby tehdy, odolal?

Jan FISCHER, nezávislý kandidát

Protože mě mohli voliči sledovat, tu moji dráhu, od 90. roku až po současnost. Moje odborná trať, moje profesní trať, moje politická čtrnáctiměsíční trať je známá. Tam nejsou žádná temná místa.

Michael FIALA, redaktor

Říká, že se nepodílel na ničem z toho, co hlavně dusí současné Česko. Na tunelování, korupci ani klientelismu. A dodává, že jako prezident by dnes nejmenoval vládu, ve které by byli komunisté. Osmašedesátiletý politik a ekonom Miloš Zeman vstoupil do KSČ v roce 1968 a za 2 roky ho vyloučili normalizátoři. Když pak v 90. letech byl předsedou ČSSD, usnesla se jeho strana, že s komunisty spolupracovat nebude. Teď Miloš Zeman komunisty požádal o podporu své prezidentské kandidatury. Na otázku proč, odpověděl pragmaticky.

Miloš ZEMAN, kandidát SPOZ

Žádný duševně přičetný politik nemůže vynechat půl milionu voličů, tedy půl milionu občanů České republiky.

Michael FIALA, redaktor

Další osmašedesátiletý politik Přemysl Sobotka pracoval před rokem 89 jako lékař v liberecké nemocnici.

Přemysl SOBOTKA, kandidát ODS

Tenkrát jsem byl dokonce přes svůj velmi negativní postoj a rodinnou historii dvakrát přemlouván ke vstupu do KSČ. To jsem odmítl. No, a byla "výjimka", že doktoři nekomunisté měli, a vůbec to nebylo dobrovolné, to je, dobrovolně bych tam nevlez, měli tu šanci pod tlakem, aby studovali takzvanou večerní univerzitu marxismu-leninismu, což byla strašná záležitost, ale nijak mě to nehandicapuje, protože všichni vysokoškoláci do roku 89 úplně stejně zkoušky skládali.

Michael FIALA, redaktor

Dnes osmačtyřicetiletá ekonomka a novinářka Jana Bobošíková byla nejprve aktivní členkou Socialistického svazu mládeže.

redaktor

Srdečně pozdravovanému shromážděnými občany předali svazáci a pionýři soudruhu Husákovi kytici rudých růží.

Michael FIALA, redaktor

Poté, co v 80. letech vítala kytící komunistu číslo 1, stala se v 90. letech poradkyní pravicového politika číslo 1, Václava Klause. A pak zase kandidovala na prezidentku za komunisty. Která Jana Bobošíková je ta pravá?

Jana BOBOŠÍKOVÁ, kandidátka strany Suverenita - blok Jany Bobošíkové

To, že najdu styčné body s KSČM, která stejně jako já odmítala Lisabonskou smlouvu, která stejně jako já podporovala jadernou energetiku v době, kdy v České republice Topolánek s Bursíkem chtěli zastavit dostavbu Temelína, tak na tom já nevidím vůbec nic špatného ani nic socialistického nebo levicového.

Michael FIALA, redaktor

Právníkovi a politikovi Jiřímu Dienstbierovi bylo v roce 1987 teprve 18 let, když na něj Státní bezpečnost zavedla takzvaný objektový svazek a začala ho sledovat. Nasadila na něj 7 tajných policistů se 4 auty.

Jiří DIENSTBIER, kandidát ČSSD

To je kapacit na jednoho studenta střední školy.

Michael FIALA, redaktor

Státní bezpečnost se o něj zajímala kvůli jeho otci, disidentovi, který byl pro normalizační komunisty nepřátelskou osobou.

Jiří DIENSTBIER, kandidát ČSSD

Občas nás někde sledovali, občas stálo nějaké auto s estébáky před domem, případně dělali nějakou domovní prohlídku. Tátu na 3 roky zavřeli do vězení za činnost ve Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

Michael FIALA, redaktor

Přesto se teď také Jiří Dienstbier vydal požádat současné komunisty, aby podpořili jeho prezidentskou kandidaturu. Proč?

Jiří DIENSTBIER, kandidát ČSSD

Vy mluvíte o historii, která samozřejmě nebyla šťastná. Je potřeba se z ní poučit a nepřipustit, aby se něco takového kdykoliv opakovalo. Na druhou stranu já se svým sociálním programem chci přirozeně oslovit všechny voliče levice a samozřejmě i středu.

Michael FIALA, redaktor

Herečka a bývalá poslankyně Taťána Fischerová, které je 65 let, pochází z komunistické rodiny. V KSČ byli oba její rodiče.

Taťána FISCHEROVÁ, nezávislá kandidátka

Byli oba teda straníci, protože se po válce domnívali, že je to cesta, a v normalizaci byli oba vyloučeni. Takže potom nastala taková tíživá rodinná situace pro celou rodinu. V mém životě to taky dost drhlo, takže v roce 73 jsem musela opustit Činoherní klub, kde jsem byla šťastná, a to byl takový můj základ života uměleckého i občanského.

Michael FIALA, redaktor

Hudebnímu skladateli a výtvarníkovi Vladimíru Franzovi je 53 let. Před rokem 1989 vystudoval práva, ale nechtěl v tomto oboru dělat kariéru.

Vladimír FRANZ, nezávislý kandidát

Šel jsem do dělnických profesí v těch 80. letech, kdy jsem rouboval stromy, jezdil se sypačem. Chtěl jsem zkrátka být trošičku mimo dosah té totality. To neznamená, že bych se k ní nevyjadřoval. Třeba jsem zhudebňoval Morový sloup Seifertův, což byla tenkrát ještě zapovězená sbírka.

Michael FIALA, redaktor

Zuzaně Roithové je dnes 59 let. V roce 1972 se hlásila na medicínu poté, co její rodiče emigrovali. Přesto se na školu dostala a pomohla jí k tomu paradoxně právě emigrační vlna.

Zuzana ROITHOVÁ, kandidátka KDU-ČSL

V tom roce se přijímalo ne 400 jako obvykle, ale 700 studentů, protože emigrovala spousta lékařů a chyběli lékaři v České republice.

Michael FIALA, redaktor

Na medicíně pak uspěla a chtěla učit studenty.

Zuzana ROITHOVÁ, kandidátka KDU-ČSL

Ale opět zase se ukázalo, že nemohu učit mládež se svým kádrovým profilem, takže jsem pak narychlo hledala zaměstnání.

Michael FIALA, redaktor

Nejstarší kandidát, pětasedmdesátiletý politik a podnikatel, se podle křestního listu jmenuje Karel Jan Josef Bedřich Antonín Norbert Vratislav Mena Schwarzenberg. Před rokem 1989 podporoval české disidenty. Například na rodinném zámku v Bavorsku založil archiv zakázané literatury, který je dnes v pražském Národním muzeu. Je logické, že se o něj zajímala československá Státní bezpečnost. Svazek, který na něj založila, dnes ale k dispozici není.

Karel SCHWARZENBERG, kandidát TOP 09

Hlavní činnost jejich byla mě pozorovat mě ve Vídni, kde jsem tehdy žil. A oni nechtěli, aby nějaký zahraniční agent se prozradil. Na každý pád už v prosinci 89 ten, ten šanon byl vyřát a už neexistuje.

Michael FIALA, redaktor

Říká, že kdykoli před rokem 89 mohl, jel se podívat domů, na Orlík a do Čimelic. I tam byl pod dohledem Státní bezpečnosti.

Karel SCHWARZENBERG, kandidát TOP 09

A když jsem na návsi potkal někoho z mých známých z dětství nebo něco takového, tak potom 2 hodiny po tom u něho byli a zeptali se, o čem jsem mluvil, co mě zajímalo a tak dále.

Obecně lze říci, že pořad je zpracován velmi obezřetně s cílem informovat přehledně a maximálně vyváženě o každém z kandidátů. Případná snaha o zamlčení významných skutečností o některém z kandidátů nebyla zaznamenána.

Problematickým momentem tak zůstává nevhodné zařazení klipu T. Hanáka. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že Hanákova výzva zveřejněná krátce před prvním kolem volby je do značné míry pseudoudálostí, které politický a celospolečenský význam dala až sama média tím, že jí věnovala prostor ve vysílání. Výzva je formulována v ich formě, tudíž prvoplánově působí jako iniciativa jediného člověk – herce Tomáše Hanáka. Je tak výsledkem agenda setting českých médií, která vítají podobná kategorická prohlášení ze strany celebrit.

V okamžiku zveřejnění klipu v pořadu Reportéři ČT ovšem výzva již má řadu stoupenců a lze ji hodnotit jako reálnou politickou událost, tudíž její medializace je obhajitelná. Dochází tak k mediálnímu paradoxu, kdy medializací pseudoudálosti byla vytvořena událost, která má legitimní nárok na další medializaci.

Je nicméně nesporné, že zařazení klipu do publicistického pořadu veřejnoprávního provozovatele, který si kladl za cíl seriózně představit osobnosti kandidátů, nebylo vhodné a vůči Janu Fischerovi bylo jednoznačně nefér. Přitom je zjevné, že dále provozovatel již usiloval o věcné a neutrální pojetí informací bez dalších zjevných excesů.

Faktem je, že Jan Fischer mohl být pořadem poškozen.

Naskytá se tedy otázka, zda současně mohlo dojít k porušení zákona o vysílání. Pořad Reportéři ČT je pořadem politicko-publicistickým a jako takový musí být zpracován dle zásad objektivit a vyváženosti.

Na základě analýzy pořadu Reportéři ČT lze usuzovat, že zařazením klipu T. Hanáka se provozovatel zpronevěřil těmto zásadám, resp. že pořad pozbyl vyváženosti v důsledku zařazení klipu, který znevýhodňuje jediného kandidáta tím, že útočí na jeho politickou minulost a vyzývá jej k odstoupení.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v souladu s ustanovením § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, rozhodla zahájit s provozovatelem Česká televize, IČ 00027383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ 14070, správní řízení z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., ukládajícího povinnost provozovatele zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě, neboť dne 7. ledna 2013 od 21:45 hodin na programu ČT1 odvysílal pořad Reportéři ČT, který představil všechny prezidentské kandidáty vstupující do prvního kola volby, přičemž kandidát Jan Fischer byl znevýhodněn zařazením klipu T. Hanáka, který útočil na kandidátovu politickou minulost a vyzýval jej k odstoupení.

Ad. 3 Analýza diskusních pořadů typu interview

Tato analýza MT se věnuje pořadům Hydepark a Interview (ČT), Radiožurnál – hosté M. Veselovského a V. Sedláčkové a Jak to vidí – Zita Senková (ČRo), Pressklub – Luboš Xaver Veselý (Frekvence 1), Impulsy V. Moravce (Rádio Impuls).

Analýza u každého rozhovorového pořadu hodnotí konfrontačnost moderátora ve vztahu k hostovi, což je poměrně zajímavý a jistě pracně zpracovatelný ukazatel. Pro Radu ve vztahu k zákonu by měl smysl až ve chvíli, kdy by se ukázalo, že některý z moderátorů byl k nějakému hostu natolik konfrontační, že by se dalo pochybovat o jeho nestrannosti. To se, jak vyplývá z údajů analýzy MT na snímcích 27 – 28, nestalo. Jistě si lze povšimnout, že dvou rozhovorů s nejvyšší konfrontačností dosáhli moderátoři Veselovský a Moravec shodně s hostem Milošem Zemanem. Zde lze vyslovit názor, že konfrontačnost jistě může být zčásti způsobena i rétorickým stylem Miloše Zemana.

Zajímavější z hlediska zákona je seznam hostů v jednotlivých pořadech (snímek 29). Pokud totiž (viz níže) bude Rada žádat vysvětlení po provozovateli FTV Prima ve spojení s pořadem Prezidentský duel 2013 (kam byli pozváni jen dva kandidáti), či pokud s tímto provozovatelem zahájí správní řízení, pak by bylo jisté na místě se podobně zaměřit i na pořady:

- 20 minut Radiožurnálu – Jana Bobošíková a Táňa Fischerová byly hostem dvakrát, ostatní kandidáti jen jednou
- Impulsy V. Moravce – hostem byli jen Jiří Dienstbier, Karel Schwarzenberg a Miloš Zeman
- Pressklub – hostem byli jen Jana Bobošíková, Miloš Zeman a Karel Schwarzenberg.

Bohužel tabulka dále neuvádí data odvysílání pořadů, která některé nejasnosti dovysvětlují:

Impulsy V. Moravce: - je evidentní, že Impulsy Václava Moravce se věnovaly pouze druhému kolu volby, když pozvaly oba kandidáty. Navíc byl pozván J. Dienstbier, který se v prvním kole volby umístil na čtvrtém místě. Tento postup by nebylo možné označit za nevyvážený či problematický z hlediska zákona v případě, pokud by Dienstbierovo vystoupení mělo zcela neutrální charakter (pokud by

nevyjádřil podporu jednomu z postupujících kandidátů). Zda tomu tak skutečně bylo, je ovšem nezbytné prověřit prostřednictvím obsahové analýzy pořadu Impulsy V. Moravce, v nichž byl J. Dienstbier hostem.

- S Jiřím Dienstbierem 16.1.2013
- S Milošem Zemanem 22.1.2013
- S Karlem Schwarzenbergem 21.1.2013

20 minut Radiožurnálu: - i zde se dá jednoduše vysvětlit, proč byly kandidátky Fischerová a Bobošíková hosty pořadu dvakrát. Jana Bobošíková byla hostem i po svém vyřazení ze skupiny kandidátů na prezidenta (nebylo ještě jasné, že bude na základě rozhodnutí soudu mezi tyto opět zařazena) a Táňa Fischerová svou druhou návštěvu pořadu absolvovala již jako neúspěšná kandidátka z prvního kola volby. Tudíž jí její opakovaná prezentace ve vysílání nemohla nijak zvýhodnit.

Pressklub: - i zde je evidentní, že jde o logický a nikoliv nevyvážený výběr kandidátů. Zatímco Schwarzenberg a Zeman jsou pozváni až jako kandidáti druhého kola volby, z kandidátů v prvním kole byla pozvána pouze Jana Bobošíková v době, kdy byla oficiálně vyřazenou kandidátkou. V této době nemohl provozovatel předvídat, že bude rozhodnutím soudu vrácena mezi právoplatné kandidáty.

- Jana Bobošíková 7.12.2012
- Miloš Zeman 20.1.2013
- Karel Schwarzenberg 19.1.2013

Ad. 4 Analýza větších diskusních pořadů

Analýza sleduje všechny velké televizní a rozhlasové debaty, které se vázaly k přímé volbě prezidenta. Jejich seznam je přehledně uveden na snímku analýzy MT číslo 31.

Jde o tyto pořady:

ČT:

- Speciály OVM ze dnů: 3.1. (Roithová, Fischer, Bobošíková), 7.1. (Fischerová, Sobotka, Zeman), 9.1. (Franz, Dienstbier, Schwarzenberg), 10.1. (všichni), 17.1. (prezidentský duel), 24.1. (prezidentský duel)
- OVM ze dne 13.1. (Schwarzenberg, Zeman)

NOVA:

- Cesta na Hrad ze dnů: 29.11. (Okamura, Bobošíková, Dlouhý), 6.12. (Fischerová, Roithová), 13.12. (Sobotka, Franz), 20.12. (Dienstbier, Schwarzenberg), 8.1. (Fischer, Zeman), 23.1. (prezidentský duel)

Prima:

- Prezidentský duel ze dnů 4.1. (Fischer, Zeman) a 18.1. (prezidentský duel)

ČRo:

- 20 minut Radiožurnálu ze dnů 4.1. (Dienstbier, Fischer, Franz, Zeman), 7.1. (Bobošíková, Roithová, Fischerová, Sobotka, Schwarzenberg), 16.1. (prezidentský duel), 23.1. (prezidentský duel),

U těchto pořadů sleduje analýza dvě hlavní hodnoty – konfrontačnost moderátorů a jejich transparentnost (tj. správnost údajů, které uvádějí). Zejména první sledovaná hodnota je poměrně zajímavá a může napomoci ke kvalitativnímu hodnocení obecně právě tohoto druhu pořadů, ve kterém je jedním ze zásadních hledisek nestrannost moderátora jakožto reprezentanta provozovatele vysílání.

Jak bylo uvedeno v prezentaci, za zaujatého bychom moderátora mohli a měli považovat v okamžiku, kdy jeho konfrontačnost přesáhne 50% replik vůči danému hostovi. To se nestalo v žádném z monitorovaných pořadů, i když Václav Moravec v debatě z 10.1.2013 tomu nebyl dle analýzy MT ve vztahu k Janě Bobošíkové daleko. Nicméně opět jde pouze o jakýsi kvantitativní údaj, který musí být dále podložen obsahovou a kvalitativní analýzou daného pořadu či jeho předmětné části.

Analýza MT se bohužel nijak nevyjadřuje (ani neodhaluje) ten fakt, že provozovatel FTV Prima odvysílal pouze dvě debaty, přičemž jednou byl hostem Miloš Zeman s Janem Fischerem a posléze (před druhým kolem) pak pochopitelně Miloš Zeman s Karlem Schwarzenbergem. Tudiž tento provozovatel zcela opomíjel ostatní kandidáty první volby ve svých velkých diskusních pořadech. K tématu se Úřad Rady vyjadřuje níže v další kapitole.

Pozornost je třeba věnovat rovněž pořadu Cesta na Hrad, který byl zařazován do vysílání programu NOVA, a který sice představil všechny prezidentské kandidáty, ale nebylo zřejmé, podle jakého klíče byli jednotliví kandidáti zváni do konkrétních vydání pořadu. Tuto skutečnost by bylo vhodné zjistit vyžádáním podání vysvětlení.

Závěr:

Analýza zpracovaná společností Media Tenor se sice sama označuje jako kvantitativně-kvalitativní, nicméně v podstatě je ve své drtivé většině analýzou kvantitativní. Tedy zpracovává (v mnohých případech jistě velmi pečlivě a pracně) nasbíraná data do přehledných tabulek a grafů, ze kterých mnohdy lze dovozovat zajímavé údaje. Ty jsou (zejména v případech, které byly výše jmenovány) jistě použitelné, ovšem vždy a pouze v kombinaci s dalším kvalitativním a zejména obsahovým komentářem dané části vysílání či předmětných pořadů. Úřad Rady se domnívá, že analýza tohoto typu může být skvělým analytickým doplňkem a podpůrným argumentem pro rozhodnutí Rady, sama o sobě ovšem na plnohodnotné analytické vyhodnocení předvolebního vysílání a jeho zákonnosti nestačí.

Analýza nicméně poskytuje poměrně ucelená data o přístupu kandidátů do médií (rozhlasu a televize), air time, v době předvolební kampaně. To je hledisko, které mimo jiné v předvolebním období sledovali v ČR i pozorovatelé z organizace OBSE, kteří dohlížejí na průběhy voleb ve všech 57 členských státech organizace. Analýza prokazuje, že kandidátům byla poskytnuta rovnoměrná míra mediálního prostoru a voličům bylo umožněno udělat si z médií podrobný obrázek o každém kandidátu v prvním i druhém kole volby.

B. Stížnosti k prezidentským volbám – televizní vysílání

1. FTV Prima, spol. s r.o./Prima family

Několik stěžovatelů upozornilo na fakt, že provozovatel FTV Prima, spol. s r.o. před prvním kolem prezidentských voleb vysílal pořad Prezidentský duel 2013, kam byli pozváni Miloš Zeman a Jan Fischer. Ostatní kandidáti v podobném pořadu prostor nedostali. Tím dle názoru stěžovatelů došlo k znevýhodnění ostatních kandidátů.

Pořad byl podroben analýze. Byl vysílán dne 4. ledna 2013 od 20:15 hodin na programu Prima family. Již v úvodu pořadu moderátor Punčochář označuje hosty Miloše Zemana a Jana Fischera jakožto dva největší favority voleb. Následně probíhá klasický předvolební diskusní pořad, který lze po formální stránce jednoznačně vyhodnotit jako politicko-publicistický. U takovýchto typu pořadů zákon předpokládá dodržování zásad objektivit a vyváženosti. V kontextu předvolebního vysílání je možné dosáhnout objektivit a vyváženosti zejména rovnocenným přístupem ke všem kandidátům, který spočívá v poskytnutí obdobného rozsahu mediální prezentace a rovněž ve shodně neutrálním přístupu média ke každému z kandidátů. Na první pohled tedy lze říci, že zařazením debaty pouze dvou, toho času zřejmě dle průzkumů největších kandidátů na prezidenta, mohlo dojít k neobjektivnímu vysílání. Nicméně je nutno dodat, že tento postup – výběr jen vybraných kandidátů na základě jakéhosi předem formulovaného klíče, je u diskusních předvolebních pořadů poměrně častý. V daném případě došlo v podstatě ke stejné situaci jako u předvolebních debat České televize před krajskými volbami – dle výsledků průzkumů byli vybráni do diskusních pořadů nejsilnější kandidáti/strany. Dojde-li k takovéto selekci, která je zpravidla vynucena vysokým počtem kandidujících, musí být postavena na obhajitelných základech, například musí být odůvodnitelná transparentně získanými a zpětně ověřitelnými daty o preferencích. V případě předvolebního pořadu Prezidentský duel je zpochybnitelný už první argument o neúnosně vysokém počtu kandidátů, které by nebylo možné do vysílání provozovatele FTV Prima pozvat. Pokud se přesto provozovatel, ať již z jakýchkoli důvodů, rozhodl umožnit vystoupení pouze dvěma nejsilnějším kandidátům, měl být divák podrobně seznámen s koncepcí, která vedla k výběru konkrétních kandidátů a tento výběr měl být adekvátně odůvodněn, aby provozovatel nemohl být podezříván z účelového zvýhodnění vybraných kandidátů.

Provozovatel FTV Prima ovšem takové podložené odůvodnění divákům neposkytl a spokojil se s konstatováním, že jde o favority prezidentské volby.

Na místě je tedy požadovat na provozovateli FTV Prima, spol. s r.o. podání vysvětlení a specifikování, na základě jakých podkladů sestavil výběr kandidátů pro pořad Prezidentský duel 2013 a z jakého důvodu před prezidentskou volbou zvýhodnil pouze dva kandidáty, jimž poskytl prostor na svém programu v hlavním vysílacím čase. Tento postup by byl analogický s postupem, jaký Rada zvolila po podzimních senátních a krajských volbách v souvislosti s pořadem Otázky Václava Moravce Speciál.

Alternativně je pak možno přistoupit k zahájení správního řízení pro možné porušení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.

§ 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.:

Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění žádá provozovatele FTV Prima, spol. s r.o., IČ 48115908, sídlem Na Žertvách 24/132, 180 00 Praha 8 – Libeň, o podání vysvětlení dle § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, k objasnění, na základě jakých podkladů sestavil výběr dvou hostů pro pořad Prezidentský duel 2013, vysílaný dne 4. ledna 2013 od 20:15 hodin na programu Prima family a z jakého důvodu před prezidentskou volbou zvýhodnil pouze dva kandidáty, jimž poskytl prostor na svém programu v hlavním vysílacím čase. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 15 dní ode dne doručení výzvy.

nebo

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v souladu s ustanovením § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, rozhodla zahájit s provozovatelem FTV Prima, spol. s r.o., IČ: 48115908, sídlem Na Žertvách 24/132, 180 00 Praha 8 – Libeň, správní řízení z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., ukládajícího povinnost provozovatele zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě, neboť dne 4. ledna 2013 od 20:15 hodin na programu Prima family odvysílal pořad Prezidentský duel 2013, v němž byl poskytnut prostor pouze dvěma prezidentským kandidátům, Miloši Zemanovi a Janu Fischerovi, čímž došlo ke znevýhodnění ostatních kandidátů na funkci prezidenta a byly tak porušeny zásady vyváženosti.

2. CET 21 spol. s r.o./NOVA

Stěžovatelé (č.j. 619, 581, 582) upozorňují na používání titulu „kniže“ u kandidáta Karla Schwarzenberga, přičemž tento titul je oficiálně zrušen zákonem č. 61/1918 Sb. Používání titulu mělo zaznít v reportáži v pořadu Televizní noviny, vysílaném dne 13. 1. 2013 od 19:30 hod. na programu NOVA.

Josef SVOBODA, redaktor

Za devatero horami vesnička líbezná jako z reklamy. Jsme v Sýkořici a tady vládne rukou spravedlivou (kníže) Schwarzenberg. Místní ho sice mají rádi, ale jeho největší politické vítězství neslaví. Svého (knížete) znají jen z televize. Viděl jste ho někdy?

obyvatel Sýkořice

No, u benzínový pumpy.

.....
Josef SVOBODA, redaktor

Jak žije (kníže), zůstává pro místní záhadou a my jsme se rozhodli tajemství odhalit. S kamerou jsme pronikli na zámek Dřevíč, kde má trvalé bydliště. Jak se říká, když kocour není doma, myši mají pré. Vidíte, toto je zámek, kde bydlí pan (kníže). Objevili jsme jediného živého tvora a to je tento hlídací pes pana (knížete) a ten nás neomylně vede ke stavení, kde má (kníže) naraženou bečku piva. Proto nechodí do hospody. Nakonec jsme objevili i jeho jedinou poddanou. Na zámku pracuje čtrnáct let. Tak vy jste podkoní, lokaj a komorník.

Naděžda POTMĚŠILOVÁ

No, takhle bych to neuvedla, ale jsem spíš správcová, hospodyně, kuchařka.

.....
Josef SVOBODA, redaktor

To je knížecí včelařská čapka. Nebo šermířská. Paní Potměšilová zná (knížete) Schwarzenberga jako nikdo a proto jsme jí položili tři otázky, které nejvíc zajímali jeho spoluobčany z podzámčí. Má postel s nebesy?

.....
Lucie BORHYOVÁ, moderátorka

A teď vám ukážeme trochu jiný pohled. Rozřadili jsme některé kandidáty a postavy první prezidentské volby do kategorií. Toto by mohl být závěrečný pohled na uplynulých osmačtyřicet hodin.

redaktor

Byly to chvíle napětí, zklamání, ale i radosti. První přímá prezidentská volba v historii země. Každý z kandidátů se do ní zapsal nějak jinak. A za naše hodnocení si může jen a jen sám. Tak tady není sporu. Tuhle kategorii jasně ovládl (kníže) Schwarzenberg. Ještě se naučit slova a bude to na slavíka, Karle. Bylo to jako na veselce. Stoly se prohýbaly pod tunami jídla. Redaktoři přibírali kila a čekali na Miloše Zemana. Nechybí tady populární tlačěnka, bůček, jitrnice, samozřejmě řízečky. Jen toho místa bylo trochu málo. Tak pro příště. No, to i kdyby chtěl, tak teď už mu skutečně nic nedáte, pane Fischere. Prostě, když se ty myšlenky správně neseřadí, je to vždycky trochu problém. Vladimír Franz už to ví. Ještě, že je to za vámi, co? A zase zpět k umění. Není třeba pochybovat. Přemysl Sobotka jen s jazykem na vestě předběhl Janu Bobošíkovou, ale i tak ... ještě se lépe naučit vynucené úsměvy a bude to super. A nakonec něco pro zasmání. Jeden hlas dostal i Tomio Okamura. Tak přece se dočkal a také nezapomněl celou volbu okomentovat. Bez něj by to snad ani nebylo ono.

Reportáž informuje o průběhu voleb a o tom, jak to vypadá v sídle druhého finalisty voleb (reportáži předcházela podobný pohled do Zemanova Nového Veselí). Reportér Josef Svoboda se zřejmě domnívá, že vyzní vtipně pojmut příspěvek ve stylu reportáže ze šlechtického panství, kde šlechtě slouží podkoní, a rozhovor v hospodě chápe jako rozhovor v podzámčí s poddanými. Aniž bychom chtěli hodnotit úroveň této nadsázky, je zcela zřejmé, že jde o nadsázku. Navíc, šlechtické tituly jsou sice zrušeny, ale jejich používání je výslovně zakázáno pouze šlechticům (§1 zákona č. 61/1918 *Bývalí šlechtici nesmějí užívatí svého rodného jména s přídomkem nebo dodatkem, vyznačujícím šlechtictví*). Sám Karel Schwarzenberg se takto netituluje.

Navíc platné jsou šlechtické tituly Karla Schwarzenberga udělené v zahraničí, které mají oporu v zákonech té které země (změna zákona z roku 1936 legalizovala možnost přijímat zahraniční aristokratické tituly). Například britské, belgické, lucemburské, lichtenštejnské, španělské aj.

aristokratické tituly jsou oficiální tituly platné po celém světě. Některým šlechtickým rodům se podařilo získat aristokratické tituly zpět prostřednictvím jiných států, například Lobkowitzům. Pokud jde z volně přístupných zdrojů zjistit, K. Schwarzenberg, celým jménem Karel Jan Nepomuk Josef Norbert Bedřich Antonín Vratislav Mena kníže ze Schwarzenbergu, je příslušník české větve rodu Schwarzenbergů. Šlechtický titul užívá jednak v zemích s monarchistickým zřízením, ale také v Německu. Jeho dědičný (v České republice a Rakousku exlegální) šlechtický titul zní kníže ze Schwarzenbergu, vévoda krumlovský, hrabě ze Sulzu a landkrabě klettgavský. K. Schwarzenberg má ovšem kromě českého občanství i občanství švýcarské. Všichni příslušníci rodu Schwarzenbergů mají již od pozdního středověku curyšské a tedy švýcarské občanství.

Obecně lze konstatovat, že používání neexistujících titulů je právně nepostižitelné (viz např. označení „valašský král Bolek Polívka“). Jelikož šlechtické tituly formálně neexistují, jejich používání je de facto nesmyslné a nadbytečné, nicméně děje se tak poměrně běžně ve všech médiích. V případech členů některých tradičních českých rodů jde zřejmě o vyjádření jistého druhu úcty a o vyjádření respektu k tradici.

3. CET 21 spol. s r.o./NOVA

Stěžovatel upozorňuje na nevyváženost pořadu Cesta na Hrad, vysílaného dne 23. ledna 2013 od 20:20 hodin na programu NOVA. Moderátorka prý úmyslně stranila Karlu Schwarzenbergovi pokládáním dotazů na minulost a nikoliv na současnost, například neuvedením dotazu na kauzu údajně hrozící arbitráže ohledně výběrového řízení na dostavbu Temelína.

Pořad byl podroben analýze. Jde o televizní duel dvou finálových kandidátů na post prezidenta, přičemž každý má „k sobě“ tři podporovatele. Miloš Zeman má jakožto podporovatele Jiřího Rusnoka, Daniela Hůlku a Lukáše Konečného, Karel Schwarzenberg pak Jitku Čvančarovou, Jiřího Zlatušku a Matěje Rupperta. Dále se živě připojují reportéři z dvou restaurací, kde jsou podporovatelé toho či onoho kandidáta. V restauraci v Karviné jsou podporovatelé Miloše zemana, v Liberci zase podporovatelé Karla Schwarzenberga.

Pořad se věnuje následujícím tématům:

- Amnestie
- Otázka negativní kampaně
- Benešovy dekrety
- Otázka následování Klause a Havla, styl vyjadřování obou kandidátů
- Otázka první dámy
- Otázka současných zaměstnání obou kandidátů v případě zvolení a nezvolení

Úřad Rady konstatuje, že analýza pořadu neodhalila skutečnosti svědčící o porušení zákona. Oběma kandidátům je poskytnut stejný prostor k vyjádření k nastoleným tématům. Provozovateli sice můžeme vytýkat fakt, že v hodinové diskusi nebylo zmíněno to či jiné téma, které mohlo být pro diváky/voliče atraktivní, nicméně obsahová stránka, respektive výběr témat, která budou v diskusi otevřena, jsou věcí dramaturgie provozovatele.

4. Česká televize/ČT1

Stěžovatel (email č.j. 1210) poukazuje na reportáž o prezidentském televizním duelu, odvysílanou jako součást pořadu Události dne 18. ledna 2013 od 19:00 hodin na programu ČT1. Pisatel uvádí, že v souhrnu televizní debaty z předchozího dne se redaktor nezmínil o slovech Karla Schwarzenberga ohledně Benešových dekretů, čímž měl zapříčinit, že jmenovaná reportáž byla neobjektivní.

Reportáž byla podrobena analýze. V obsáhlé reportáži, která se kromě prezidentského duelu věnuje i budoucímu programu obou kandidátů či zájmu médií o kandidáty, nedochází k hodnocení prezidentského duelu, ale k připomenutí toho, že proběhl a vypíchnutí několika zajímavostí spíše ve stylu pozvánky ke sledování buďto dalších duelů či případně tohoto duelu ze záznamu. Souhrn, který se zaměřil spíše na charakteristické znaky duelu jako takového (bonmoty, styly obou kandidátů), měl za cíl podat zprávu o proběhnutí historicky první prezidentské debaty v České republice. Zjevně nebylo jeho účelem, ani by to vzhledem k časovému omezení reportáže nebylo možné, zhodnotit, shrnout a zopakovat veškerá fakta a názory, které v duelu zazněly. Z tohoto důvodu se Úřad Rady nedomnívá, že by došlo k porušení zákona.

5. Česká televize/ČT1

Pisatel (email č.j. 1134) formuluje stížnost na „tendenčního Moravce“, přičemž namísto textu stížnosti zasílá článek s názvem *Kníže nestoudně urážel hrdiny, kterým nesahá ani po kotníky. A Moravec jen koukal*, který vyšel v internetovém deníku Parlamentnilisty.cz. Článek se opírá o komentáře Petra Žantovského k pořadu Prezidentské finále, vysílanému dne 24. ledna 2013 od 20:00 hodin na programu ČT1. (Článek je zahrnut v příloze tohoto materiálu.)

K celému tématu prezidentské volby, resp. k vyhodnocení její medializace, je nutné přistupovat velmi obezřetně, neboť kampaň, zejména v období před druhým kolem, rozdělila českou společnost na dva názorové tábory, které stále nacházely nové podpůrné argumenty pro svá stanoviska, včetně těch, že média cíleně a soustavně poškozují/zvýhodňují toho kterého kandidáta. Do obou názorových proudů se zařadily i veřejně známé osobnosti, odborníci, celebrity. I zmíněný článek je formulován ve prospěch jednoho z kandidátů, a tudíž jej nelze brát jakožto nezávislý odborný názor. Bohužel lze konstatovat, že řada respektovaných osobností, včetně mediálních odborníků, se zapojila do diskuse o průběhu prezidentské kampaně, aniž by si dokázala udržet politický odstup.

Pokud jde o tendenčnost moderátora Moravce, pak lze konstatovat, že analýza neodhalila žádné skutečnosti, na nichž by bylo možné dokládat zaujatost moderátora. V pořadech s takto vypjatou atmosférou nikdy nelze dosáhnout jakési pomyslné absolutní objektivity, zejména díky odlišným rétorickým schopnostem kandidátů. I přes určité rozdíly v závěru pořadu měřidla naměřila oběma kandidátům přibližně stejný čas, po který se oba kandidáti vyjadřovali, což v podstatě ukazuje na to, že moderátor korigoval odpovědi obou kandidátů (pokud to bylo nutné) spravedlivě a vyváženě. Moderátor v případě porušení nastavených pravidel aplikuje „taktiku“ jednoho upozornění a dále již jen konstatuje, že divák si udělá obrázek sám. Úřad Rady se domnívá, že pravidla a dramaturgie pořadu byla nastavena tak, aby bylo dosaženo maximální

možné míry objektivitu a byly zřetelně odděleny názory a komentáře od faktů. Tento názor lze podpořit i daty z analýzy Media Tenor, kde k tomuto dílu pořadu vychází dokonce mírně větší konfrontačnost moderátora vůči Schwarzenbergovi (12%) než Zemanovi (9%), přestože stížnost, resp. článek poukazuje na opak. (snímek analýzy MT č. 33)

6. FTV Prima, spol. s r.o./Prima family

Stěžovatelka (email č.j. 1413) upozorňuje na pořad Show Jana Krause, vysílaný dne 25. ledna 2013 od 22:25 hodin na programu Prima family. Pisatelka uvádí, že šlo o „...porušení pravidel vysílání podle volebního zákona. Konkrétně jde o pořad Show J. Krause, který se vysílal v pátek 25. ledna večer, tedy v první volební den. V hodinovém pořadu věnoval J. Kraus 40 minut plně propagandě jednoho z prezidentských kandidátů - K. Schwarzenberga, a to spolu se 2 zpěváky z kapely Nightwork (ozdobenými mimochodem žlutými schwarzenbergskými plackami).“ Další stěžovatelé (č.j. 1132, 1131, 1135) uvádějí, že je dle jejich názoru zakázané takto propagovat kandidáty v době probíhajících voleb.

Pořad byl podroben analýze. Jeho hosty jsou dva členové skupiny Nightwork (Vojtěch Dyk a Jakub Prachař), dále poslední federální miss Sylvia Lakatošová a doktor David Slouka. Jan Kraus v úvodu pořadu skutečně tvrdí, v čase záznamu 2:27, že „...každému přeju, aby mu vyšel ten jeho kandidát. Já si myslím, že zrovna tak patří se říct svého kandidáta, protože je to něco, co má člověk jaksí svobodný právo, svobodnou volbu, ale nemusí ho ta zbývající část za to nenávidět. Čili já od začátku říkám, můj první NE byl Miloš Zeman. Tak mě dovolte, abych se začal případně připravovat.“ Tímto konstatováním uzavírá tradiční úvodní proslov, který je věnovaný prezidentské volbě spíše obecně. Dále pak rozebírá některé novinové články (například článek o případné emigraci V. Klause v případě výhry Karla Schwarzenberga) a následně již zve první hosty. V rozhovoru s Prachařem a Dykem se prvních cca 10 minut věnují otázce voleb a tito dva hosté neskrývají své sympatie ke Karlu Schwarzenbergovi.

Pokud jde o volební zákon, volby prezidenta se řídí zákonem č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky. Pořadu by se teoreticky mohla týkat tato dvě ustanovení § 35 tohoto zákona, ovšem jejich porušení lze vyloučit:

§ 35 odst. 3) Propagace nebo volební agitace šířené prostřednictvím komunikačních médií musí obsahovat informaci o jejich zadavateli a zpracovateli; to platí obdobně i pro sdělení v neprospěch kteréhokoliv kandidáta na funkci prezidenta republiky.

§35 odst. 6) V době počínající třetím dnem přede dnem volby prezidenta a končící ukončením hlasování nesmějí být žádným způsobem zveřejněny výsledky předvolebních nebo volebních průzkumů.

Úřad Rady posoudil pořad primárně podle zákona č. 231/2001 Sb., o vysílání. Vzhledem k faktu, že se jedná o zábavný pořad, pak se jeho vyváženosti týká v podstatě jen § 31 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., o vysílání, který zakotvuje povinnost provozovatele vysílání poskytovat objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru. Je zcela zřejmé, že veškeré názory na prezidentské kandidáty, které v pořadu zaznějí, jsou uvedeny a odvysílány jakožto názory daných

řečníků. Divákovi tudíž není nijak bráněno v utvoření svobodného názoru, není nijak přesvědčován k volbě toho či onoho, pouze se dozvídá, jaký názor mají moderátor a první dva pozvaní hosté.

Tuto situaci je možné srovnat s událostí v Českém rozhlasu, kdy tento provozovatel zrušil vysílání jednoho dílu pořadu Klub osamělých srdcí seržanta Pepře, hudebního kritika Jiřího Černého, kvůli tomu, že Černý natočil virální klip na podporu K. Schwarzenberga. Tím měl Černý porušit kodex ČRo. Tato situace je trochu odlišná, nicméně ukazuje na omezitelnější přístup jiného provozovatele ve vztahu k předvolebnímu vysílání.

Pokud Rada vyhodnotí postup provozovatele, který zařadil v průběhu prezidentské volby do vysílání pořad, v němž byl propagován Karel Schwarzenberg, jako problematický z hlediska zákona, doporučuje Úřad Rady požadovat po provozovateli podání vysvětlení, jakým způsobem uplatnil svou redakční odpovědnost, když do vysílání zařadil v průběhu druhého kola volby prezidenta zábavný pořad Show Jana Krause, vysílaný dne 25. ledna 2013 od 22:25 na programu Prima family, kde moderátor a rovněž dva jeho hosté vyjádřili podporu prezidentskému kandidátovi Karlu Schwarzenbergovi, čímž tohoto kandidáta zvýhodnili oproti jeho protikandidátovi.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění žádá provozovatele FTV Prima, spol. s r.o., IČ 48115908, sídlem Na Žertvách 24/132, 180 00 Praha 8 – Libeň, o podání vysvětlení dle § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, k objasnění, jakým způsobem uplatnil svou redakční odpovědnost, když do vysílání zařadil v průběhu druhého kola volby prezidenta zábavný pořad Show Jana Krause, vysílaný dne 25. ledna 2013 od 22:25 hod. na programu Prima family, kde tento moderátor a rovněž dva jeho hosté vyjádřili podporu prezidentskému kandidátovi Karlu Schwarzenbergovi, čímž tohoto kandidáta zvýhodnili oproti jeho protikandidátovi. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 15 dní ode dne doručení výzvy.

7. CET 21 spol. s r.o./NOVA

Stěžovatelé (emaily č.j. 1136 a 1179) upozorňují na reportáž z prvního dne druhého kola prezidentských voleb, odvysílanou v pořadu Televizní noviny dne 25. ledna 2013 od 19:30 hodin na programu NOVA. Oba shodně reportáži vytýkají, že v ní byly celkem dva rozhovory s voliči, přičemž oba favorizovali jednoho stejného kandidáta, což nebylo dle jejich názoru objektivní. Druhý stěžovatel navíc dále uvádí, že reportáž obsahovala „...záběr z nějaké malé vesnice (tuším, že se jmenovala Vlkov), kde bylo nadbytečně uvedeno, že v obci zvítězil v prvním kole pan Schwarzenberg, což vyvolává otázku, proč byla vybrána právě tato obec a ne nějaká jiná. Ve druhém případě byl publikován rozhovor s nějakou starou paní nad 90 let, která řádově milionu spoluobčanů sdělila, že jde volit "pana knížete". Jelikož nebyl vybrán žádný obdobný, dosud neznámý, případ i ve prospěch druhého kandidáta, považují takovou televizní relaci za podjatou, tj. neobjektivní.“

Reportáž byla analyzována. Jedná se cca o desetiminutové pásmo zpravodajské relace, které je celé věnováno prvnímu dnu druhého kola prezidentské volby. Tematicky se toto pásmo věnuje:

- Úvodní stříhový klip s hudbou a rozhovory s voliči, kteří říkají, proč šli k volbám
- Odvolili už i čelní představitelé státu – Klaus, Nečas, oba kandidáti na prezidenta. Zveřejněny jsou záběry, vyjádření aktérů i podrobný rozbor Schwarzenbergova vhození neplatného hlasu. Klaus i Nečas se ve své odpovědi zmíní o tom, koho volili:
 - o Klaus: „Já vám stejně nebudu prozrazovat, koho jsem volil, ale vy to možná tušíte“ (vzhledem k jeho vyjádřením v průběhu kampaně je zřejmé, že šlo o Miloše Zemana)
 - o Nečas: „Přestože v posledních dnech dělal všechno proto, aby o můj hlas přišel, nakonec můj hlas patřil Karlu Schwarzenbergovi“
- Prozatímní volební účast, situace na Šumavě, kde díky turistům-lyžařům došly volební lístky. Následují reportáže z několika volebních místností po celé ČR.
 - o Přímý vstup z volební místnosti ve Zlíně. O kandidátech žádná zmínka.
 - o Obec Vlčkov (nejmenší volební obvod). Zmínka o volební účasti, o kandidátech ani o vítězi prvního kola žádná zmínka (v rozporu s tvrzením stěžovatele).
 - o Liberecko – záběry na to, jak jde volit nejstarší obyvatelka obce. V rozhovoru říká, že volila „pana knížete, protože mi je sympatickejší“.
 - o Orlické hory – záběry na to, jak volí lyžařka Kloučková ještě v závodní kombinéze.
 - o Volební místnosti ve věznicích
- Volí i Češi v zahraničí. Přímý vstup do Bratislavy na ambasádu. Očekává se vyšší účast než v prvním kole, je zde zmíněno, že zde v prvním kole zvítězil Karel Schwarzenberg.
- K. Schwarzenberg podal trestní oznámení na lživý inzerát v deníku Blesk

Z analýzy vyplývá, že rozhovor s obyčejným voličem byl pouze jeden. Tento jeden volič řekl, že bude volit „pana knížete“. Další rozhovory, v nichž byl zmíněn favorit respondenta, byly s prezidentem a premiérem, kteří byli zpovídáni z titulu své, ve státě jedinečné, funkce. Fakt o vítězství v prvním kole byl zmíněn pouze v reportáži z bratislavské ambasády.

Jistě lze říci, že v rámci striktního pohledu by mělo dojít k zveřejnění dalšího rozhovoru s obyčejným voličem, který volil druhého kandidáta. Nicméně reportáže je nutno posuzovat v celkovém vyznění, které nebylo nijak propagující ani zvýhodňující pro žádného z kandidátů, pouze informovalo o probíhajících volbách. Pokud bychom striktně trvali na požadavku druhého zpovídaného voliče, mohli bychom v honbě za jakousi přesnou „matematickou“ vyvážeností dospět k tomu, že musí být zpovídáni dva voliči stejného věku, pohlaví, sociálního postavení atd., což jistě není proveditelné. Navíc je třeba zdůraznit, že oslovená volička byla do reportáže zařazena s cílem upozornit na fakt, že i žena tak vysokého věku neztrácí zájem o politické dění a vydává se do volební místnosti.

8. Česká televize/ČT1

Stěžovatel (email č.j. 320) uvádí, že ČT v upoutávce v Událostech ze dne 8.1.2013 použila fotku, která jednoznačně upřednostňuje jednoho z kandidátů na prezidenta. Fotografie je dle názoru pisatele nevyvážená.

Upoutávka byla podrobena analýze. Jedná se o rekapitulace debaty tří kandidátů v ČT a následné pozvánky na další díl s jinou trojicí kandidátů a na závěrečnou debatu se všemi devíti kandidáty. Jsou zveřejněny dvě fotografie:

Skutečně je patrné, že kandidáti jsou v upoutávce opticky seřazeni tak, že jeden z nich vystupuje do popředí a získává tím psychologicky dominanci nad ostatními. Podobný princip se používá například na filmových plakátech, kde je v popředí hlavní hrdina a vedle něj, avšak současně za

ním, další - vedlejší postavy filmu. Obrázek sám o sobě kandidáty či kandidáta v popředí na první pohled nijak nepropaguje, na druhou stranu může na diváky působit podvědomě a přesvědčovat je o tom, kdo je favoritem voleb a kdo outsiderem (například porovnáme-li portréty Miloše Zemana a Taťány Fischerové, je rozdíl velmi patrný).

K detailnímu rozboru možného vlivu takovýchto vyobrazení na voliče by ovšem zajisté byla zapotřebí odbornější analýza, zkoumající jeho psychologický efekt. Úřad Rady v dané věci dává k úvaze požádat provozovatele o podání vysvětlení k divácké stížnosti, tedy o podání vysvětlení, jaké důvody vedly provozovatele ke grafickému ztvárnění upoutávky na superdebatu prezidentských kandidátů způsobem, kdy kandidáti jsou seřazeni opticky tak, že postava Miloše Zemana má dominantní postavení v popředí a další kandidáti jsou v postupně se zmenšující podobě zařazeni za ním.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění žádá provozovatele Česká televize, IČ 00027383, sídlem Kavčí hory, Praha 4, PSČ 14070, o podání vysvětlení dle § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, k obsahu divácké stížnosti, jaké důvody jej vedly ke grafickému ztvárnění upoutávky na superdebatu prezidentských kandidátů, odvysílanou v pořadu Události dne 8. ledna 2013 od 19:00 hodin na programu ČT1, způsobem, kdy kandidáti jsou seřazeni opticky tak, že postava Miloše Zemana má dominantní postavení v popředí a další kandidáti jsou v postupně se zmenšující podobě zařazeni za ním. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 15 dní ode dne doručení výzvy.

9. CET 21, spol. s r.o./nekonkrétní program

Stěžovatel (email č.j. 916) zasílá stížnost, ve které si nejprve stěžuje na „tlak na nezávislé kandidáty, aby ustoupili ve prospěch Karla Schwarzenberga“ a dále pak na údajně úmyslně neobjektivní zpravodajství TV NOVA stranící taktéž Karlu Schwarzenbergovi.

Stěžovatele nelze než odkázat na výsledky analýzy agentury Media Tenor.

C. Přehled monitoring rozhlasového vysílání v období prezidentské kampaně

Ve dnech 11. a 12. 1. 2013 proběhlo první kolo prezidentských voleb, ve dnech 25. a 26. 1. 2013 se konalo druhé kolo prezidentských voleb.

Úřad Rady provedl vlastní monitoring vybraných rozhlasových pořadů veřejnoprávního vysílání provozovatele Český rozhlas, programů Český rozhlas 1 Radiožurnál, Český rozhlas 2 Praha a Český rozhlas 6 a komerčních rádií provozovatelů Frekvence 1, a.s., programu FREKVENCE 1 a provozovatele LONDA, spol. s r.o., programu Rádio Impuls, přičemž některé monitorované pořady byly zahrnuty současně v analýze společnosti Media Tenor.

Přehled pořadů podrobených internímu monitoringu:

Český rozhlas / Český rozhlas 1 Radiožurnál	Hledá se prezident
	Dvacet minut Radiožurnálu
Český rozhlas / Český rozhlas 2 Praha	Jak to vidí ...
Český rozhlas / Český rozhlas 6	Názory a argumenty
Frekvence 1, a.s. / FREKVENCE 1	Pressklub
LONDA, spol. s r. o. / RÁDIO IMPULS	Impulsy Václava Moravce
	Téma dne
Český rozhlas / Český rozhlas 1 Radiožurnál	Informace o volbách, Prezidentská glosa, Volební vysvětlovna, Přehled historie prezidentských voleb v ČR

Monitoring rozhlasového vysílání před prvním kolem prezidentské volby

Český rozhlas (provozovatel veřejnoprávního vysílání)

Interní monitoring Úřadu Rady se primárně zaměřil na pořady uváděné na programech veřejnoprávního provozovatele Český rozhlas:

Český rozhlas / Český rozhlas 1 Radiožurnál

- Hledá se prezident, buďte u toho s Radiožurnálem!
- Dvacet minut Radiožurnálu s ...
- Volební vysvětlovna

- Přehled historie prezidentských voleb v České republice
- Prezidentská glosa

Český rozhlas / Český rozhlas 2 Praha (Dvojka)

- Jak to vidí

Český rozhlas / Český rozhlas 6

- Názory a argumenty

1) Český rozhlas/ Český rozhlas 1 Radiožurnál - Hledá se prezident, buďte u toho s Radiožurnálem!; Dvacet minut Radiožurnálu

Český rozhlas 1 Radiožurnál připravil speciální setkávání s kandidáty, kteří se zúčastnili historicky první přímé volby prezidenta České republiky, pod názvem *Hledá se prezident*, a to od 5. prosince do 21. prosince 2012.

Dle rozlosovaného rozpisu strávil moderátor Martin Veselovský s každým kandidátem celý den a do vysílání byl následně připraven sestřih nejdůležitějších momentů ze společně prožitého dne.

Z každého dne navíc vznikla krátká reportáž, kterou kromě Radiožurnálu odvysílaly i všechny regionální stanice Českého rozhlasu. Celý seriál *Hledá se prezident* pak byl reprízován na programu Český rozhlas 6.

Martin Veselovský v tzv. online reportáži z průběhu společného dne předával své postřehy o chování, reakcích a názorech představovaného kandidáta, komentoval i detaily, včetně oblečení a toho, jak kandidát působí na okolí. Ne vždy byly jeho postřehy kladné.

Součástí programu byl také připravený spot kandidáta, přibližně 3-4 minutový, který jej představil a krátce uvedl, co danou osobnost vedlo ke kandidatuře, případně co by chtěla v nové funkci dokázat.

Na závěr vybraného „svého“ dne byl kandidát hostem pořadu „Dvacet minut Radiožurnálu“.

- **5. 12. 2012 Táňa Fischerová, prezidentská kandidátka**

5. 12., 2012, 17:05 hodin – **Dvacet minut Radiožurnálu s Táňou Fischerovou**

- **7.12. 2012, Zuzana Roithová, prezidentská kandidátka**

7.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu se Zuzanou Roithovou**

- **10.12. 2012, Vladimír Franz, prezidentský kandidát**

10.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu s Vladimírem Franzem**

- **12.12. 2012, Jan Fischer, prezidentský kandidát**

12.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu s Janem Fischerem**

- **14.12. 2012, Přemysl Sobotka, prezidentský kandidát**

14.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu s Přemyslem Sobotkou**

- **17. 12. 2012, Miloš Zeman, prezidentský kandidát**

17.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu s Milošem Zemanem**

- **18. 12. 2012, Jiří Dienstbier, prezidentský kandidát**

18.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu s Jiřím Dienstbierem**

- **20.12. 2012. Jana Bobošíková, prezidentská kandidátka**

20.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu s Janou Bobošíkovou**

- **21.12. 2012. Karel Schwarzenberg, prezidentský kandidát**

21.12. 2012, 17:05 hodin - **Dvacet minut Radiožurnálu s Karlem Schwarzenbergem**

Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona.

2) Český rozhlas / Český rozhlas 1 Radiožurnál - Volební vysvětlovna ; Přehled historie prezidentských voleb; Volební glosa

Pořady Volební vysvětlovna a Přehled historie prezidentských voleb lze označit jako volební informační servis. Jde o velmi krátké vstupy, ve kterých byly posluchačům poskytnuty základní informace jak volit, kdy se volby budou konat a rovněž byly připomenuty i historické zajímavosti vztahující se k volbám.

Pravidelným pořadem na programu Český rozhlas 1 Radiožurnál byla také Volební glosa Jindřicha Šídla, tento komentář předvolebního dění byl zařazován denně v dopoledním vysílání. Z některých témat – Podpora novin nemusí být podporou neomezenou, Jágr odjel a nedal doporučení koho volit, Televizní reklamy kandidátů, 100 let od narození prezidenta Husáka, O podpoře pro Jana Fischera, Podpora ČSSD Zemanovi a další.

Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona.

3) Český rozhlas / Český rozhlas 2 Praha – Jak to vidí

Pořad Jak to vidí byl do vysílání Českého rozhlasu zařazován od pondělí do pátku od 08:30 hodin, délka pořadu 27 minut.

Hosty pořadu byly uznávané osobnosti z nejrůznějších oblastí, které komentovaly aktuální dění ve svých oborech, ale hovořily také o svém vztahu k věcem všedním a každodenním.

Do pořadu Jak to vidí byli postupně zváni všichni prezidentští kandidáti, postupně dle abecedního pořadí, aby představili své vize a názory.

V závěru pořadu byly kandidátům položeny některé z uvedených otázek:

1. Jak byste přistupovali k milostem?
2. Doporučili byste svým známým spoření v soukromých penzijních fondech podle současných parametrů?
3. Jak hodnotíte rozdílný přístup Česka pro uznání Kosova a proti lepšímu postavení Palestiny v OSN?
4. Postoj k církevním restitucím.
5. Další vývoj Evropské unie a postavení ČR v ní.

- 7. 12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí, hostem **Jana Bobošíková**, redaktor: Zita Senková
- 10.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Jiří Dienstbier**, redaktor: Zita Senková
- 11.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Vladimír Dlouhý**, redaktor: Zita Senková
- 12.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Jan Fischer**, redaktor: Zita Senková
- 13.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Táňa Fischerová**, redaktor: Zita Senková
- 14.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Vladimír Franz**, redaktor: Zita Senková
- 17.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Tomio Okamura**, redaktor: Zita Senková
- 18.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Zuzana Roithová**, redaktor: Zita Senková
- 19.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Karel Schwarzenberg**, redaktor: Zita Senková
- 20.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Přemysl Sobotka**, redaktor: Zita Senková
- 21.12. 2012, 08:30 hodin Jak to vidí hostem **Miloš Zeman**, redaktor: Zita Senková

Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona.

4) Český rozhlas / Český rozhlas 6 – Názory a argumenty

Pořad Českého rozhlasu 6 Názory a argumenty byl monitorován od 10. 11. 2012. Analyzována byla pouze vydání pořadu, resp. příspěvky a komentáře vztahující se k volbám.

Monitoringu byly podrobeny rovněž pořady Volební speciál I a Volební speciál II, oba zařazené do vysílání 12. ledna 2013 a pořad Kulatý stůl Českého rozhlasu 6, odvysílaný dne 13. ledna 2013.

Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona.

Monitoring licencovaných rozhlasových programů:

LONDA, spol. s r.o. / Rádio IMPULS - Impulsy Václava Moravce

Monitorován byl pořad *Impulsy Václava Moravce* v období listopad – prosinec 2012 a leden 2013. Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona. Podrobněji se tomuto pořadu věnuje ve své analýze společnost Media Tenor (viz. 1. část tohoto materiálu a příloha)

FREKVENCE 1, a.s. / FREKVENCE 1 - Pressklub

Pressklub je diskusní pořad programu Frekvence 1 s moderátorem Lubošem Xaverem Veselým, je vysílán v pátek od 18:30 do 19:00 hod., v sobotu a neděli vždy od 17.00 do 17.30 hodin.

Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona. Podrobněji se tomuto pořadu věnuje ve své analýze společnost Media Tenor (viz. 1. část tohoto materiálu a příloha)

Monitoring rozhlasového vysílání před druhým kolem prezidentské volby

Český rozhlas (provozovatel veřejnoprávního vysílání)

Před druhým kolem prezidentské volby připravil Český rozhlas 1 Radiožurnál dva duely, ve kterých Martin Veselovský zpovídal oba kandidáty. Poprvé se oba kandidáti Zeman a Schwarzenberg setkali na programu Český rozhlas 1 Radiožurnál ve středu 16. ledna 2013 od 14 hodin v budově Českého rozhlasu, podruhé o týden později, 23. ledna 2013 od 17 hodin, v prostorách divadla Minor. Pořad, který v přímém přenosu vysílal Český rozhlas, byl otevřený pro zájemce z řad veřejnosti.

Do první debaty svými otázkami a glosami přispěli uznávaní političtí komentátoři, své otázky zaslali i posluchači prostřednictvím sociálních sítí i SMS.

I. Rozhlasová debata prezidentských kandidátů Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga 16. ledna 2013 od 14:00 hodin na Radiožurnálu

Moderátorem pořadu byl Martin Veselovský, dotazy kladli přední čeští komentátoři a politologové:
politoložka *Vladimíra Dvořáková*,
komentátorka Lidových novin *Lenka Zlámalová*
komentátor Českého rozhlasu *Petr Nováček*,
komentátor deníku Právo *Alexandr Mitrofanov* a
komentátor Hospodářských novin *Jindřich Šídlo*.

Pořad byl prokládán vstupy z ostravské a plzeňské restaurace, kde se mohli k volbě prezidenta vyjádřit běžní občané.

II. Rozhlasová debata prezidentských kandidátů Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga 23. ledna 2013 od 17:00 hodin na Radiožurnálu

Moderátor Martin Veselovský tlumočí oběma kandidátům zejména dotazy posluchačů a přítomných hostů v divadle Minor.

Monitoring rozhlasových debat prezidentských kandidátů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona.

Český rozhlas / Česká rozhlas 6 - Názory a argumenty

Rovněž v období mezi 1. a 2. kolem prezidentské volby se monitoring pořadu *Názory a argumenty* soustředil výhradně na příspěvky vztahující se k volbě prezidenta. Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona.

Monitoring licencovaných rozhlasových programů:

LONDA, spol. s r.o. / Rádio IMPULS - Impulsy Václava Moravce

V pondělí 21. 1. 2013 od 18 hodin byl hostem pořadu *Impulsy Václava Moravce* Karel Schwarzenberg, v úterý 22. 1. 2013 od 18 hodin Miloš Zeman.

Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona. Podrobněji se tomuto pořadu věnuje ve své analýze společnost Media Tenor (viz. 1. část tohoto materiálu a příloha)

FREKVENCE 1, a.s. / FREKVENCE 1 - Pressklub

Rovněž pořad *Pressklub* v mezidobí mezi 1. a 2. kolem volby hostil oba prezidentské kandidáty. Dne 19. 1. 2013 Karla Schwarzenberga a 20. 1. 2013 Miloše Zemana.

Monitoring pořadů neodhalil skutečnosti, které by mohly svědčit o porušení zákona. Podrobněji se tomuto pořadu věnuje ve své analýze společnost Media Tenor (viz. 1. část tohoto materiálu a příloha)

Monitoring rozhlasových pořadů na základě stížností posluchačů

Český rozhlas / Český rozhlas 6

Na rozdíl od televizního vysílání, proti němuž diváci vznášeli v době prezidentské kampaně řadu výhrad, rozhlasové vysílání bylo předmětem stížností jen v minimálním rozsahu.

Jedinou stížností k rozhlasovému vysílání, na jejímž základě byla zpracována analýza, tak byl podnět vztahující se k odvysílání komentáře Adama Drdy „*Schwarzenberg, Zeman atd. Nadějně vyhlídky?*“ na programu Českého rozhlasu Rádio Česko dne 14. 1. 2013 v rubrice *Analýzy* jako součást pořadu *Zamyšlení Rádia Česko*, který se týkal hodnocení některých prezidentských kandidátů z pohledu ukončeného prvního kola prezidentských voleb.

Publicista Štěpán Kotrba podal na odvysílání komentář stížnost Radě Českého rozhlasu na možné nedodržení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/01 Sb. a rovněž zákona č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu a Kodexu Českého rozhlasu.

Rada Českého rozhlasu stěžovateli vyhověla, uznala jeho stížnost jako opodstatněnou a konstatovala, že došlo k porušení Kodexu Českého rozhlasu a porušení Pravidel předvolebního vysílání Českého rozhlasu. Dle vyjádření ředitele Odboru komunikace vnějších vztahů došlo k porušení interních předpisů Českého rozhlasu a vedení Českého rozhlasu sankcionovalo editora vysílání a šéfredaktora Rádia Česko za porušení pravidel předvolebního vysílání.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se pochopitelně nemůže vyjadřovat k tomu, zda byl porušen Kodex ČRo či interní pravidla Českého rozhlasu, ale musí věc posoudit dle zákona č. 231/2001 Sb., o vysílání.

Z pohledu tohoto zákona je předně nezbytné zdůraznit znění ustanovení § 31 odst.2:

Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru.

Definice komentáře: „Komentář vyjadřuje názor autora k nějakému problému v minulosti nebo současnosti. Na rozdíl od zpravodajství se zde projevuje osobní styl komentátora, který vyjadřuje často svůj nesouhlas. Využívá působivé jazykové prostředky i s citovým zabarvením.“

„Komentář je poznámka k událostem, vychází ze známých faktů, jevů nebo myšlenek, které dává do souvislostí, odhaluje pozadí, příčiny i důsledky, připojuje subjektivní pohled.....jeho cílem je vysvětlit a zhodnotit z různých úhlů pohledu aktuální sociální jev nebo problém, zaujmout k němu stanovisko, eventuálně získat posluchače pro nějaký názor. Základem komentáře jsou jasná fakta, jež komentátor hodnotí, analyzuje a zařazuje do logických vztahů a souvislostí, a argumentace opírající se o rozbor příčin a následků komentovaného jevu. Specifickými znaky rozhlasového komentáře jsou jeho aktuálnost, využívání autentických zvukových dokumentů a autorský přednes. Závěry a náměty na řešení problému jsou uvedeny buď přímo v komentáři, nebo si je může na základě logické argumentace utvořit posluchač sám.....“

Zdroj:

Osvaldová, B., Halada, J. a kol. Encyklopedie praktické žurnalistiky. 1. vydání. Libri, 1999, 256 s. ISBN 80-85983-76-1.

V případě komentáře externího spolupracovníka Českého rozhlasu Adama Drdy lze konstatovat, že posluchač nebyl uveden v omyl o povaze mediálního obsahu. Bylo zcela zřejmé, že se jedná o komentář, který byl zřetelně oddělen od informací zpravodajského charakteru.

Pro posouzení odvysílaného komentáře je právě tato skutečnost nejpodstatnější. Jak z uvedeného vyplývá, komentář je žánr, který bude vždy obsahovat úsudek, názor, postoj, hodnocení autora, protože to je jeho podstata. Přináší, resp. obecně by měl přinášet rozbor, přezkum události či skutku. A právě na základě těchto uvedených skutečností si následně posluchač může sám, svobodně utvořit názor a postoj k dané události.

Odvysílaný komentář přináší jasný názor autora, komu v prezidentské volbě „fandil“. Hodnotí celkově výsledek prvního kola voleb a vyvozuje závěry, které dle jeho názoru přineslo první kolo voleb. Následná úvaha o tom, jaký průběh může mít kolo druhé, přináší kritický komentář k oběma kandidátům. Kromě mírné nadsázky v úvodu (... nucená volba mezi silvestrovským koncertem Michala Davida a poslední deskou Hany Zagorové), která dává komentáři odlehčenější charakter, následuje tvrdé konstatování negativ jak u jednoho, tak u druhého kandidáta. Je možné konstatovat, že na svého favorita poukazuje širší škálou negativ. V závěru svůj názor opírá o vizi, která by případně zvolením Zemana mohla nastat. Tím ostatně naplňuje motto stanice Rádio Česko, kde byl komentář odvysílán, „vidíme za roh“.

V obecné rovině lze uvést, že vysílání autorských komentářů (úvah) je typicky rozhlasový fenomén, který navazuje na tradici autorských sloupků v tištěných médiích. Prezentovat se prostřednictvím autorského komentáře je zpravidla výsadou obecně respektovaných osobností, jejichž názory a pohledy na věc mohou být pro veřejnost zajímavé a inspirativní, a to i za předpokladu, že s nimi nemusí souhlasit, či ji mohou dokonce provokovat. Do obsahu těchto komentářů by provozovatel (médiu) neměl zasahovat a měl by respektovat názorovou suverenitu. Naproti tomu úkolem provozovatele je nabízet pestrou škálu rozmanitě vyhraněných autorských komentářů různých osobností s odlišnými postoji, aby nemohl padnout do podezření, že dává prostor názorům jen

určitého charakteru a zaměření (politického, náboženského či jiného). Svou redakční odpovědnost za zařazený komentář by měl provozovatel uplatnit jen do té míry, že pokud by se domníval, že obsah komentáře je v rozporu se zákonem či například obecně respektovanou morálkou, pak by neměl umožnit jeho odvysílání.

Úřad Rady se nedomnívá, že by ze strany Českého rozhlasu odvysíláním komentáře Adama Drdy došlo k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

Analýza mediální prezentace kandidátů na prezidenta ČR

výběr rozhlasových a televizních pořadů

7. 11. 2012 – 26. 1. 2013

© 2013 Media Tenor, spol. s r.o.

Předmětem této analýzy je zpracování kvantitativně-kvalitativní analýzy mediální prezentace kandidátů na prezidenta ČR za období od 7. listopadu 2012 do 26. ledna 2013 (ukončení druhého kola prezidentské volby). V analýze jsou zvláště posuzovány zpravodajské a publicisticko-diskusní pořady, a to zejména z důvodu jejich odlišnosti v prostoru pro vyslovování názorů. Z těchto důvodů jsou také publicisticko-diskusní pořady podrobovány jiným, více kvalitativně zaměřeným kritériím posuzování objektivit.

Užité báze dat v tomto výzkumu:

	Sledované pořady
Analýza zpravodajských pořadů	ČT: Události, Události, komentáře, 168 hodin; Nova: Televizní noviny; Prima FTV: Zprávy; ČRo: Hledá se prezident, reportáže kandidátů, předvolební glosář, Volební vysvětlovna; Frekvence 1: Zprávy; Rádio Impuls: Zprávy
Analýza publicistických pořadů	ČT: Reportéři ČT
Analýza diskusních pořadů typu interview	ČT: Interview ČT24, Hyde Park; Frekvence 1: Pressklub; Rádio Impuls: Impulsy Václava Moravce; ČRo: Jak to vidí, 20 minut Radiožurnálu
Analýza větších diskusních pořadů	ČT: Otázky Václava Moravce, Prezidentská debata, Prezidentská superdebata, Prezidentský duel 1, Prezidentský duel 2, Prima FTV: Partie, Prezidentský duel; Nova: Cesta na Hrad; ČRo: 20 minut Radiožurnálu (předvolební debaty)

Některé analyzované pořady není možné považovat za ryzí zpravodajství, či publicistiku. Jsou proto zařazeny dle individuálních charakteristik každého pořadu. Ve sledovaných pořadech jsou do báze výzkumu zahrnuty tyto pasáže:

- zpravodajství: veškeré zmínky o prezidentských kandidátech a citace prezidentských kandidátů
- publicistika a diskuse: pasáže, kde prezidentský kandidát je hostem pořadu

ZPRAVODAJSKÉ POŘADY

- Jednoznačně nejčastěji reportovaly o prezidentských kandidátech **Události** České televize. Veřejnoprávní relace prezentovala téměř výhradně kontextově neutrální informace. Všem kandidátům přitom před 1. kolem volby věnovala srovnatelný prostor (viz snímky [5](#) a [6](#)).
- V období mezi oběma koly volby byl většinou relací příznivěji zobrazován pozdější vítěz Miloš Zeman. Obecně lze shrnout, že média reflektovala informace nastolené probíhajícími kampaněmi, přičemž o Karlu Schwarzenbergovi zaznělo více nepříznivých informací. Žádné ze sledovaných médií se od tohoto souhrnného nálezu výrazně neodchylovalo.

PUBLICISTICKÉ POŘADY

- Michael Fiala natočil 7. ledna odvysílanou reportáž *Exkluzivní prezidentský speciál pořadu Reportéři ČT*. Reportér pracoval precizně, vyváženě a korektně, nevyslovil explicitně pozitivní ani negativní stanovisko, v odkazování byl vysoce transparentní (viz [snímek 22](#)).

DISKUSNÍ POŘADY TYPU INTERVIEW

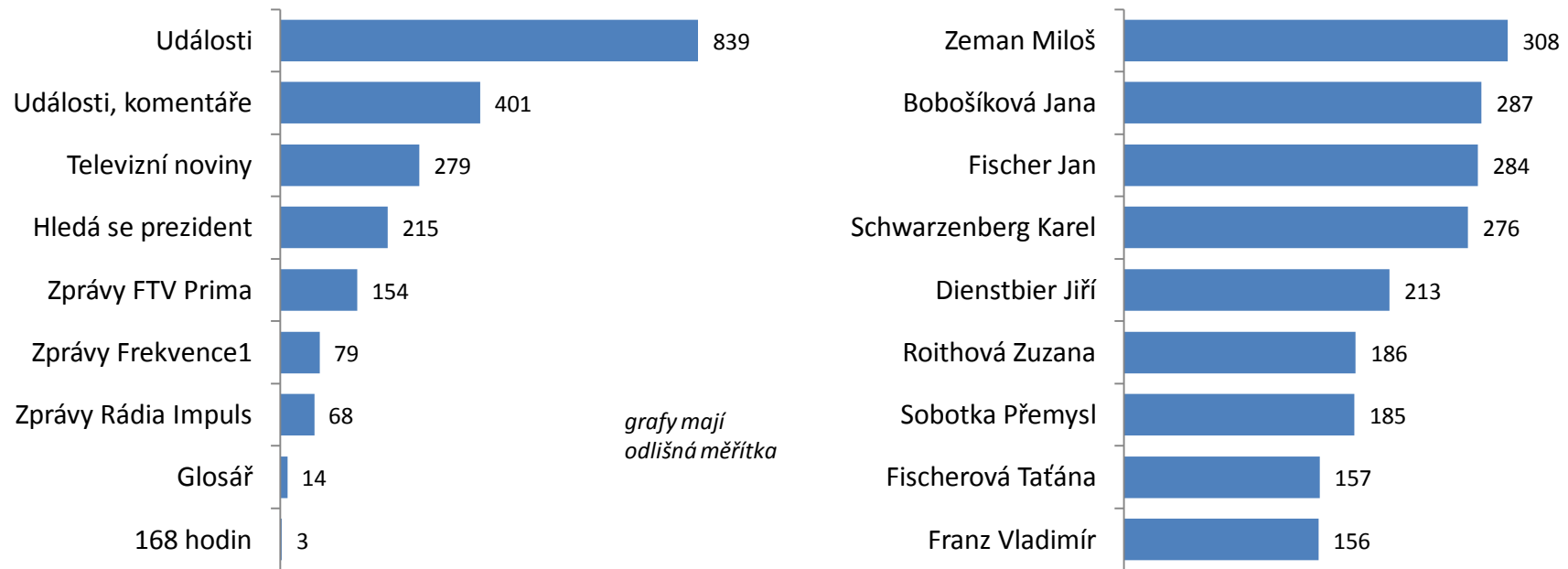
- Nejkonfrontačnějším moderátorem byl Václav Moravec v Impulzech V. Moravce s 37% konfrontačností (viz [snímek 28](#)).
- Jednotlivým pořadem s nejvyšší konfrontačností bylo 20 minut Radiožurnálu, kde hostem Martina Veselovského byl Miloš Zeman (viz [snímek 27](#)).

DISKUSNÍ POŘADY

- Transparentnost se u všech moderátorů pohybovala nad hranicí 70 %. Nejlépe citoval zdroje Václav Moravec a Martin Veselovský (viz [snímek 34](#)).
- Všichni moderátoři ve sledovaných pořadech překročili 2% hranici chybovosti. Nejvyšší procento zaznamenal Jan Punčochář v Partii (viz [snímek 35](#)).
- U všech diskusních pořadů je možno souhrnně konstatovat, že nebyla zaznamenaná apriorní konfrontačnost některého z moderátorů vůči žádnému z hostů. Zvýšená míra konfrontačnosti souvisela většinou s nekázní hosta, kdy se moderátor musel důrazně dožadovat odpovědi na svoji otázku.

- 1** Analýza zpravodajských pořadů
- 2** Analýza publicistických pořadů
- 3** Analýza diskusních pořadů typu interview
- 4** Analýza větších diskusních pořadů
- 5** Metodologie a zpracovatel

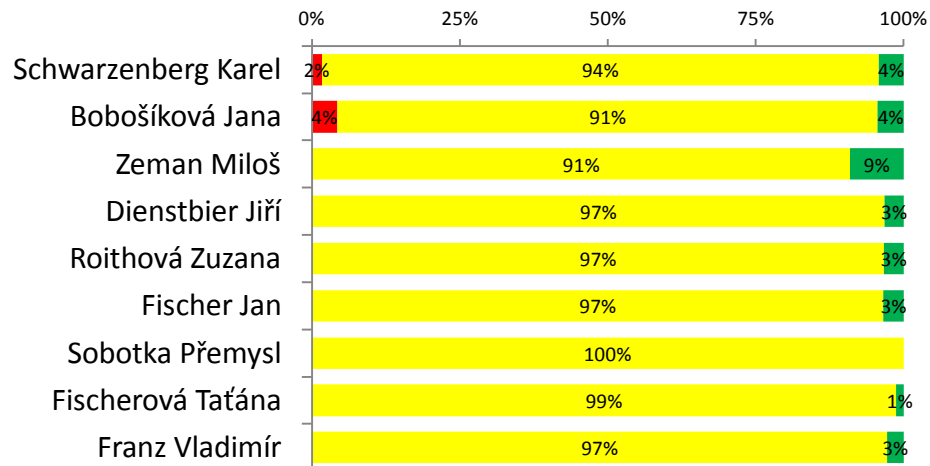
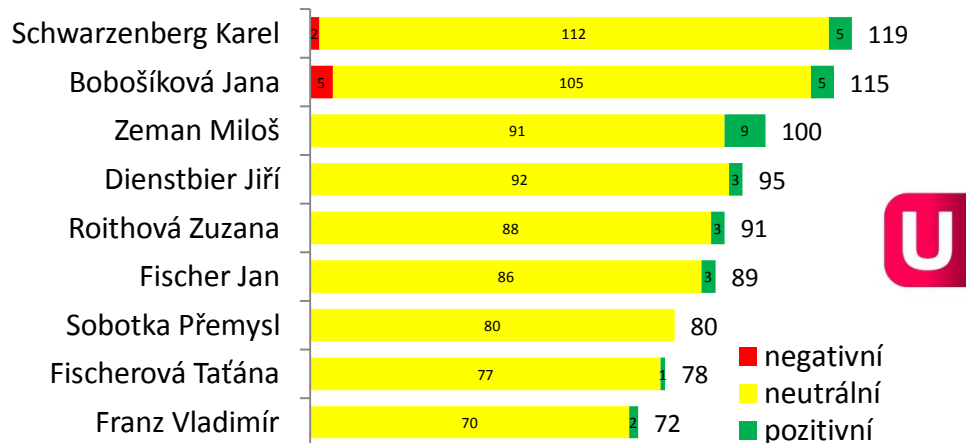
Intenzita prezentace prezidentských kandidátů ve vybraných pořadech – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

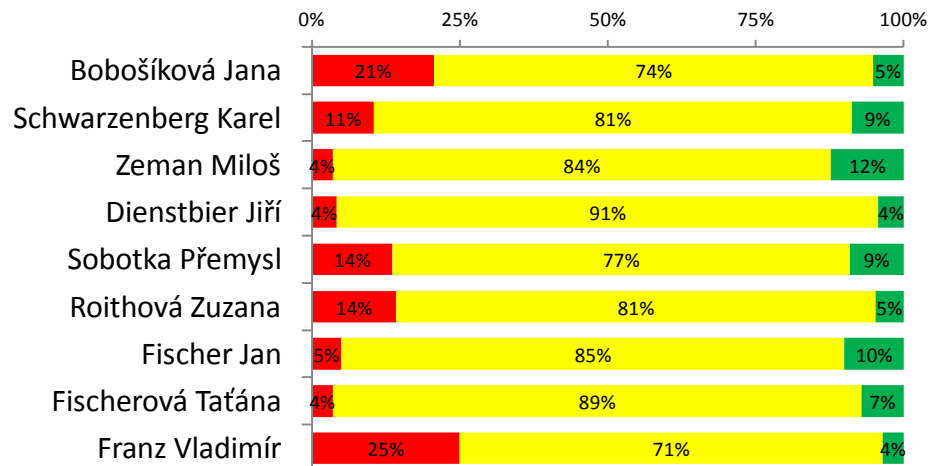
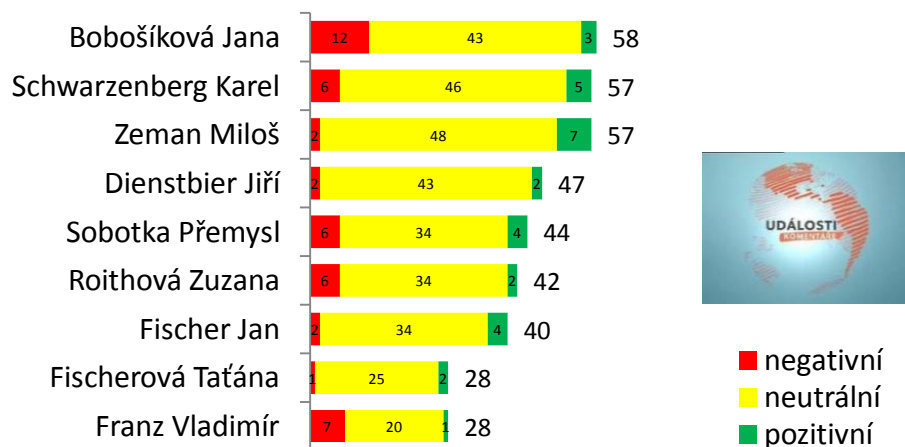
Události České televize věnovaly přímé volbě prezidenta a samotným kandidátům nebývale široký prostor (volba prezidenta byla vůbec nejčastěji prezentovaným hlavním tématem reportáží Událostí v celém roce 2012). V hlavní relaci ČT tak o samotných kandidátech zaznělo před prvním kolem volby třikrát více informací než v konkurenční komerční relaci **Televizní noviny** TV Nova a více než pětkrát více výpovědí než ve **Zprávách FTV Prima**.

Předvolební průzkumy v prvním kole přímé volby favorizovaly Miloše Zemana a Jana Fischera. Druhou nejčastěji zmiňovanou kandidátkou byla ovšem Jana Bobošíková. Ta byla totiž nejdříve ze souboje o post hlavy státu vyřazena, později se ovšem po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu mohla o prezidentský úřad ucházet.

Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů v UDÁLOSTECH (ČT) – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů v UDÁLOSTECH, KOMENTÁŘÍCH (ČT) – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

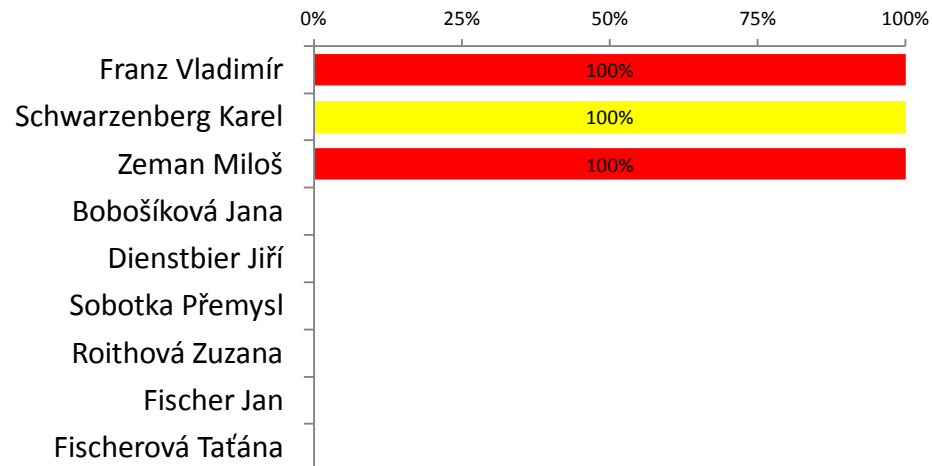

Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů v pořadu 168 HODIN (ČT) – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

Franz Vladimír	1	1
Schwarzenberg Karel	1	1
Zeman Miloš	1	1
Bobošíková Jana	0	
Dienstbier Jiří	0	
Sobotka Přemysl	0	
Roithová Zuzana	0	
Fischer Jan	0	
Fischerová Taťána	0	

■ negativní
■ neutrální
■ pozitivní

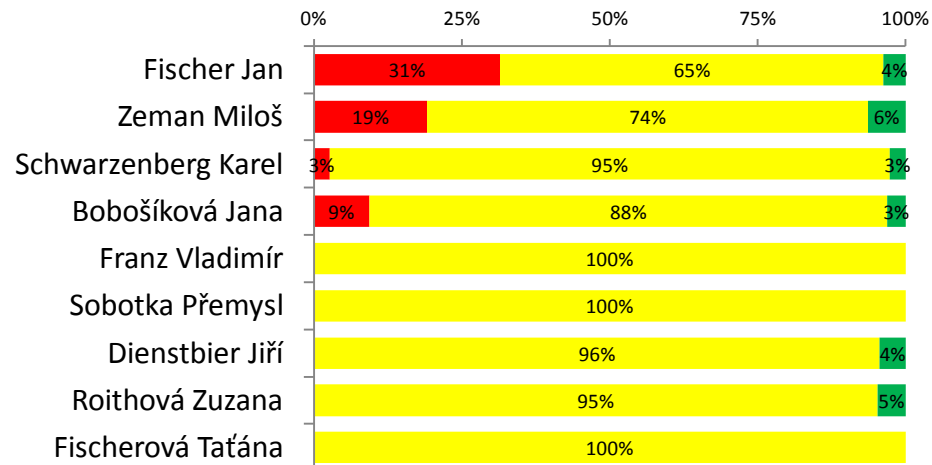
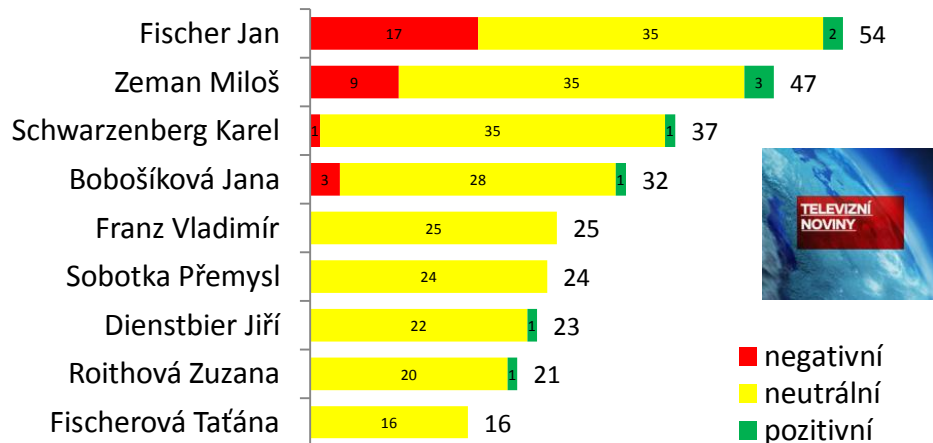

Jak ukázal [předchozí](#) a tento snímek, zpravodajství České televize se v období před prvním kolem přímé volby mohlo jevit jako poněkud „sterilní“, či jednotvárné. Kritičtější byly k prezidentským kandidátům pouze **Události, komentáře**. V případě komentované relace je tento stav sledovatelný dlouhodobě a vyšší míra negativity i pozitivity je umožněna dramaturgií relace, konkrétně její „komentářovou“ částí. Hlavní zpravodajská relace jakýmkoliv hodnocením spíše šetřila, značná část informací o kandidátech se proto nesla v neutrálním duchu. Během sledovaného období přinesly **Události** divákům medailonky všech původně jedenácti kandidátů i rozhovory s nimi. Je nutné říci, že příznivého hodnocení se v televizním zpravodajství dostává politikům jen opravdu výjimečně. Přímá volba byla ovšem výjimkou, protože zveřejňování volebních preferencí i již zmíněné „dny s kandidáty“ pozitivně laděné informace přinášely.

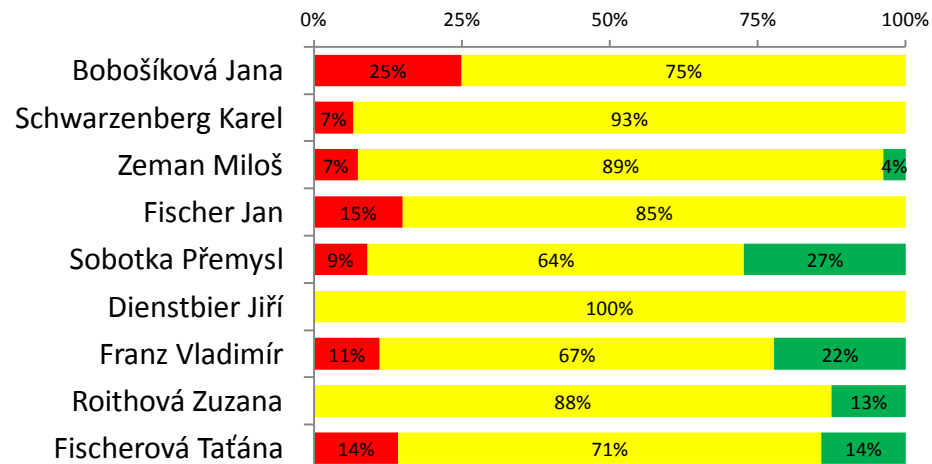
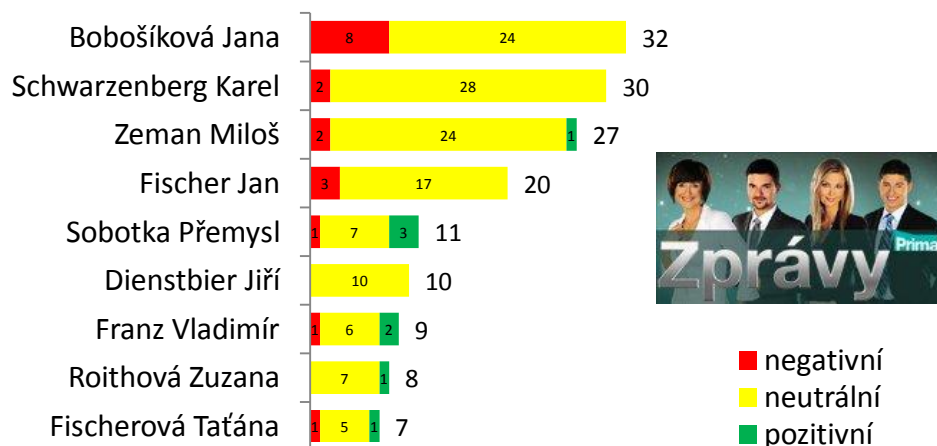
Zmíněná hyper-korektnost České televize se nejvíce projevila v pořadu **168 hodin**, kde byla přímá volba téměř zcela ignorována, a o prezidentských kandidátech padly zanedbatelné 3 zmínky.

Nejméně příznivě medializovaným adeptem na post hlavy státu byl Jan Fischer. Jeho komunistickou minulost nejčastěji kritizovali novináři a oslovení mluvčí v **Televizních novinách** TV Nova, v relaci **Hledá se prezident** na Českém rozhlase a obzvláště ve **Zprávách Rádia Impuls**. V Televizních novinách dosahovala relativní míra negativity v prezentaci Jana Fischera k jedné třetině (viz [následující snímek](#)), na Rádiu Impuls byl pak zmiňovaný podíl dokonce dvoutřetinový (viz [snímek 9](#)).

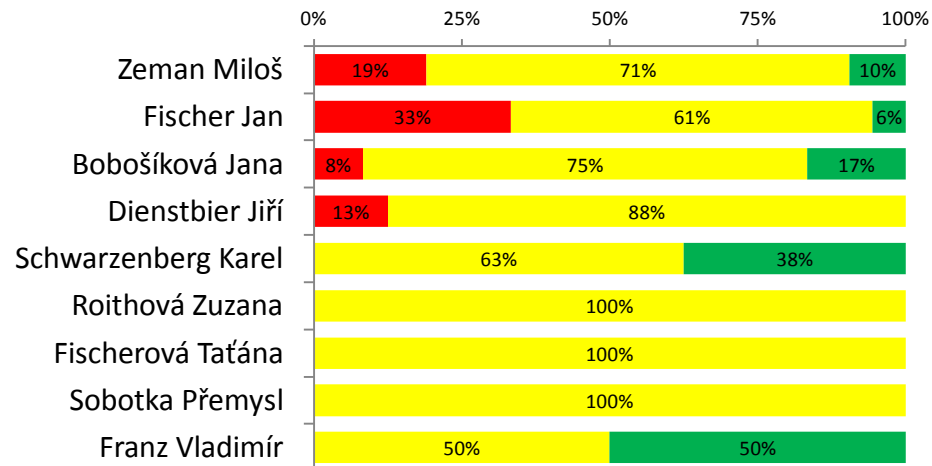
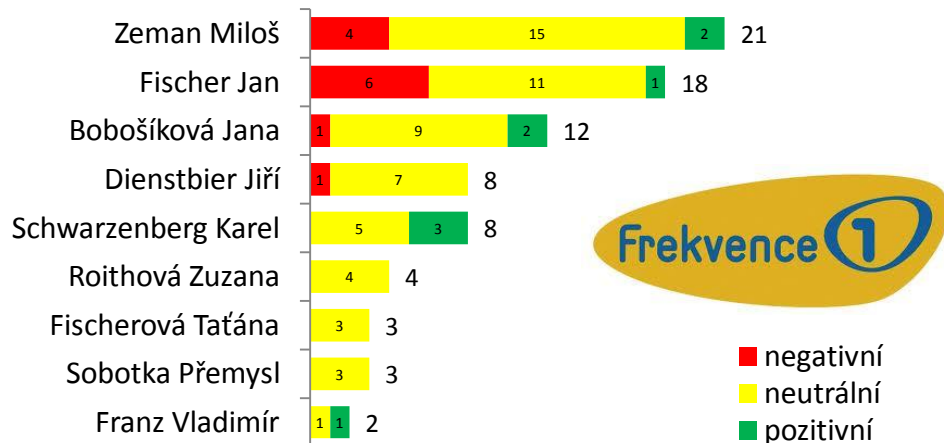
Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů v TELEVIZNÍCH NOVINÁCH (TV Nova) – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

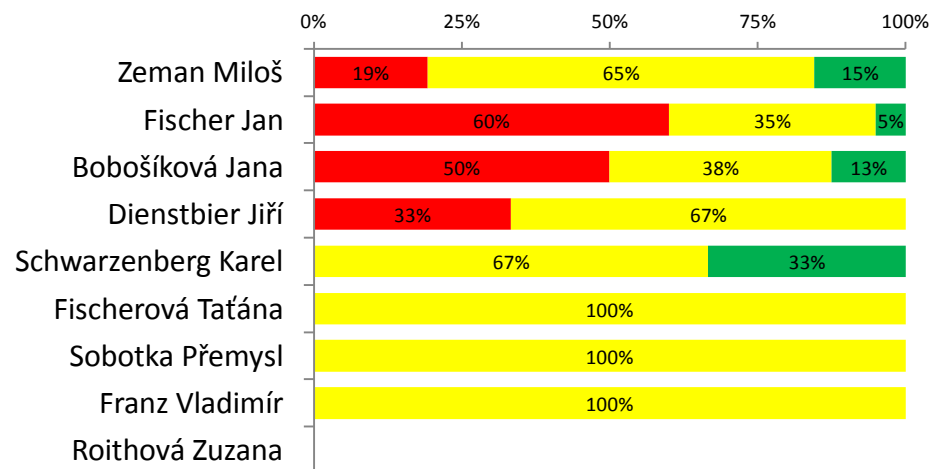
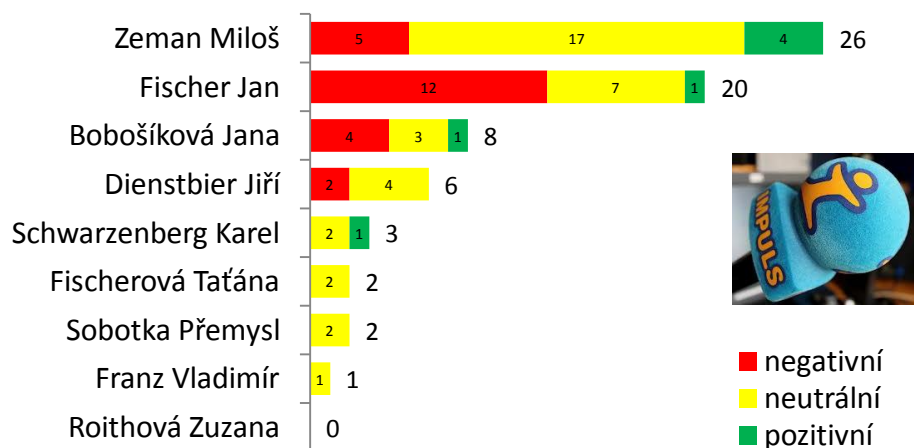
Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů ve ZPRÁVÁCH FTV PRIMA – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

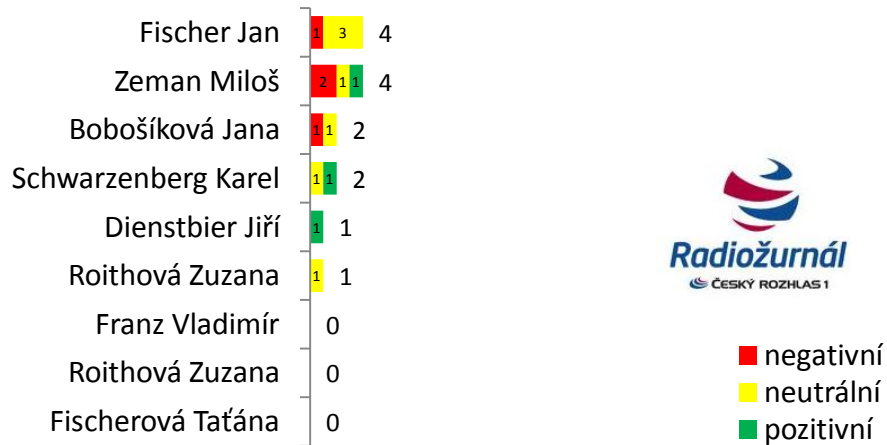
Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů ve ZPRÁVÁCH FREKVENCE 1 – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

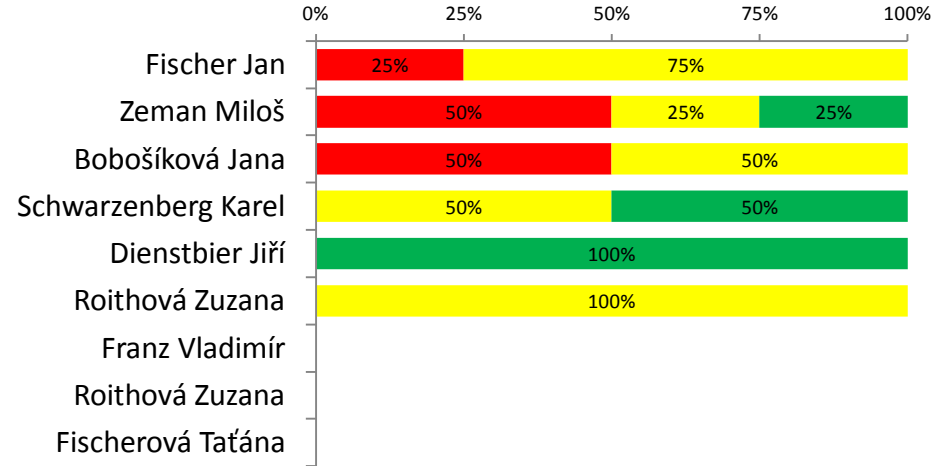
Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů ve ZPRÁVÁCH RÁDIA IMPULS – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

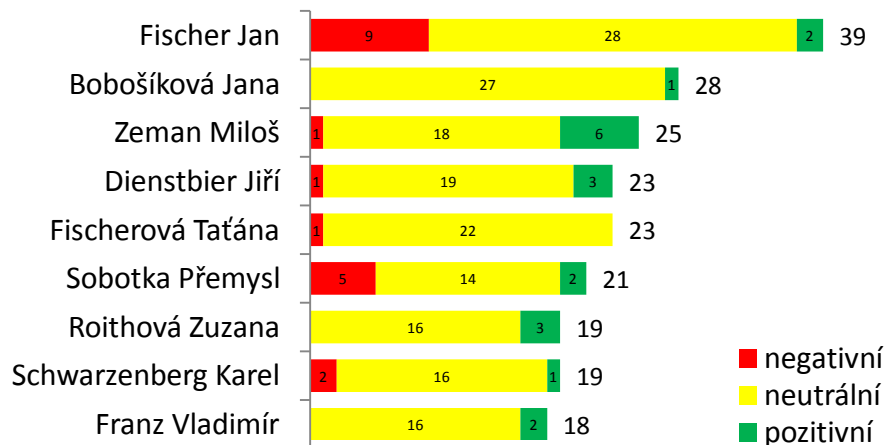
Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů v GLOSÁŘI (ČRo) – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

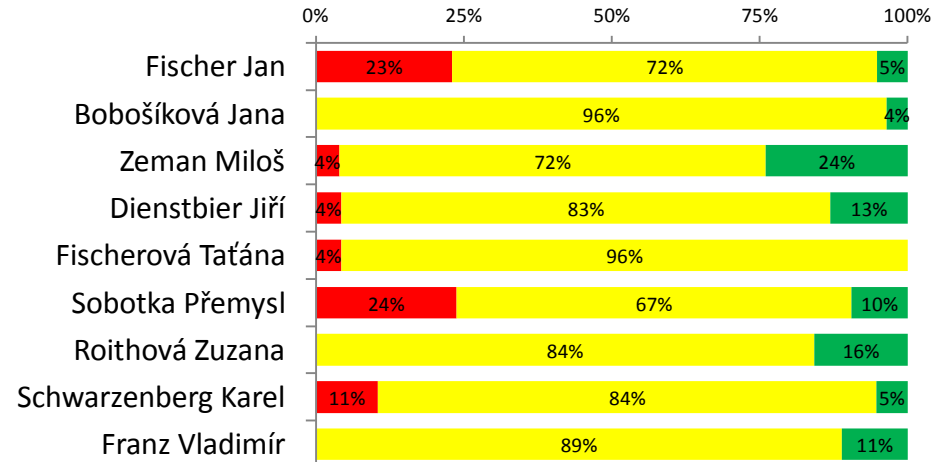
■ negativní
■ neutrální
■ pozitivní

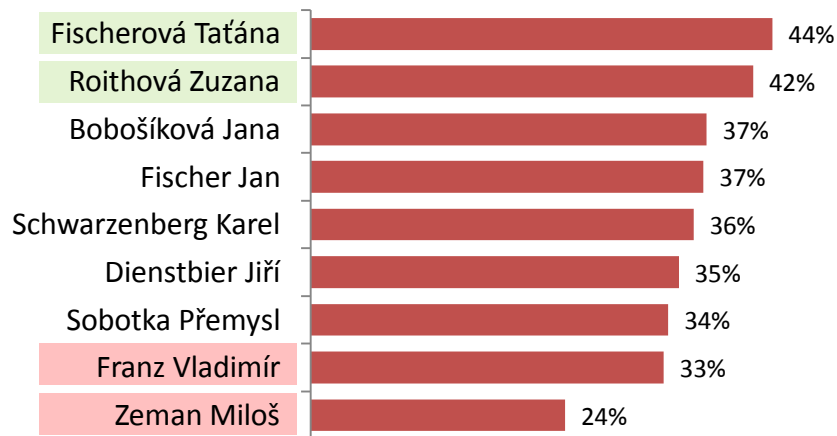
Intenzita a kontext prezentace prezidentských kandidátů v relaci HLEDÁ SE PREZIDENT (ČRo) – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

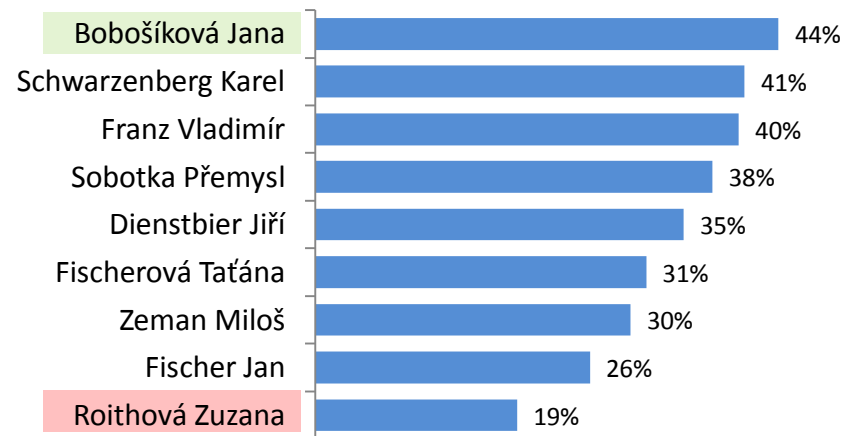
■ negativní
■ neutrální
■ pozitivní

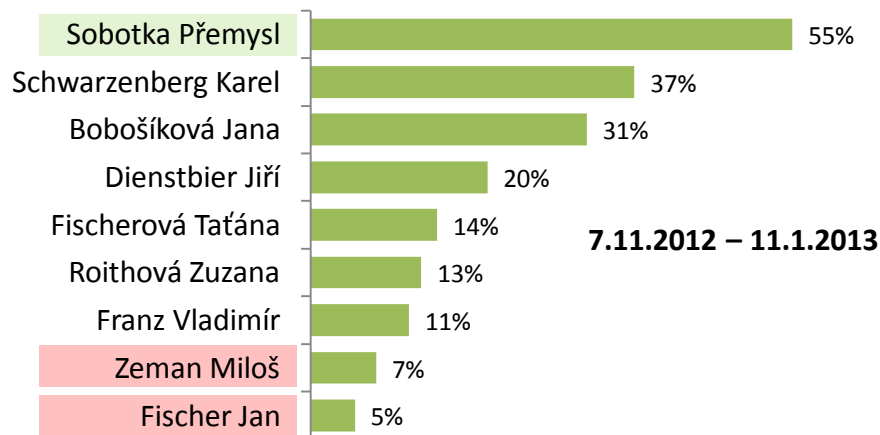
Podíl vlastních výroků v UDÁLOSTECH

Podíl vlastních výroků v TELEVIZNÍCH NOVINÁCH

Podíl vlastních výroků ve ZPRÁVÁCH FTV PRIMA

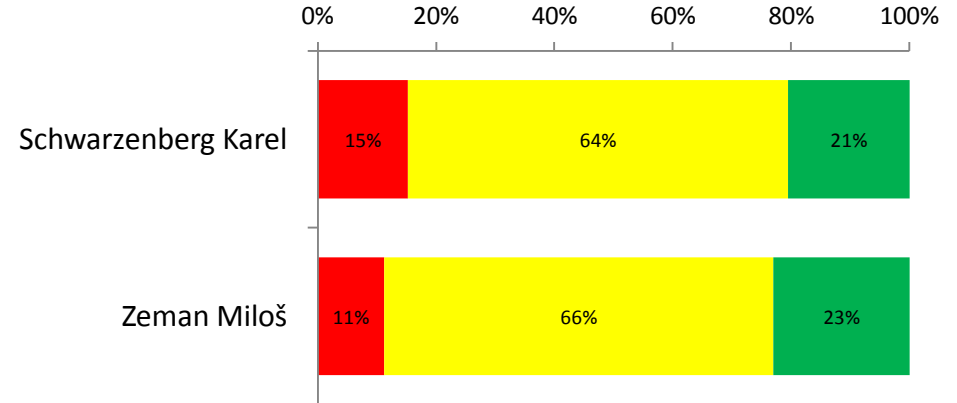
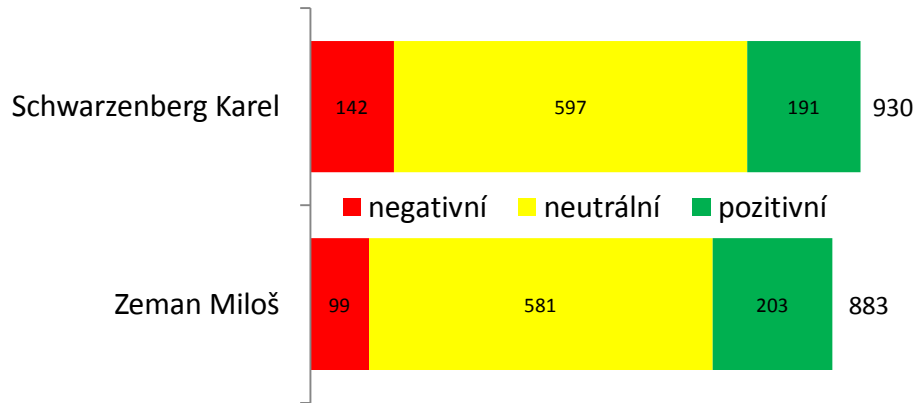
7.11.2012 – 11.1.2013

Události České televize věnovaly před prvním kolem přímé volby všem devíti kandidátům poměrně vyrovnaný zpravodajský prostor (viz [snímek 6](#)). Zvolené formy medailonků a interview také všem dovolily podílet se na prezentaci vlastní osoby zhruba ve 40 procentech výroků. Znamenalo to, že například Zuzana Roithová pronesla o sobě samé vždy dvě zmínky z pěti, zbylé tři vyslovili novináři ČT nebo jiní oslovení občané a politici.

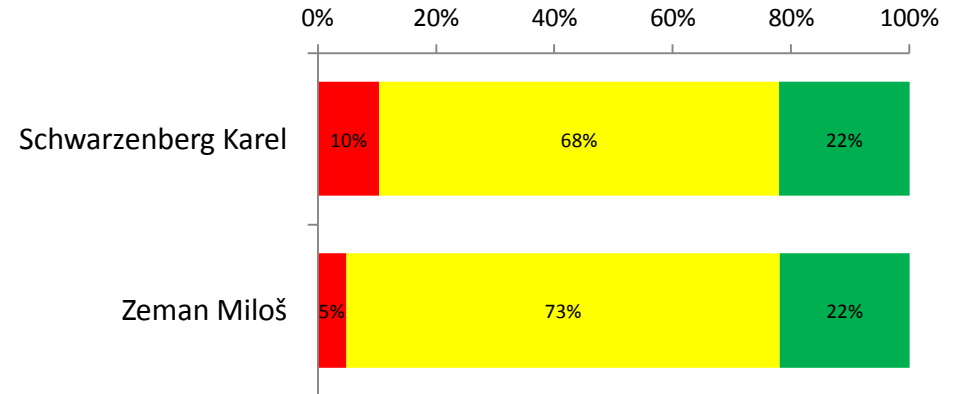
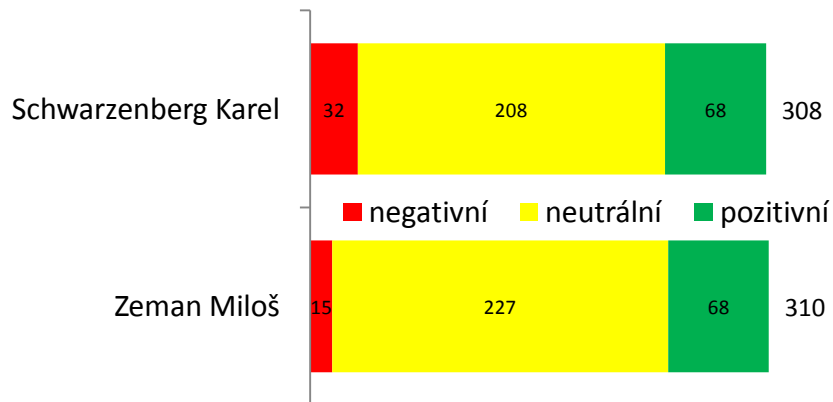
Značně nevyrovnaných hodnot podílu vlastních výroků dosahovali kandidáti ve **Zprávách FTV Prima**. Miloš Zeman a Jan Fischer se v komerční relaci ke své kandidatuře téměř nevyjadřovali. Zeman na svou adresu pronesl dvě výpovědi, Fischer se hájil dokonce pouze jedinkrát.

Výsledná hodnota je procentuální podíl vlastních výroků na celkovém prostoru, který politik v daném pořadu zaujal. 100 % je tedy součtem výroků konkrétního politika a vyjádření všech dalších osob (včetně reportérů) o něm samotném.

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta ve vybraných relacích – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

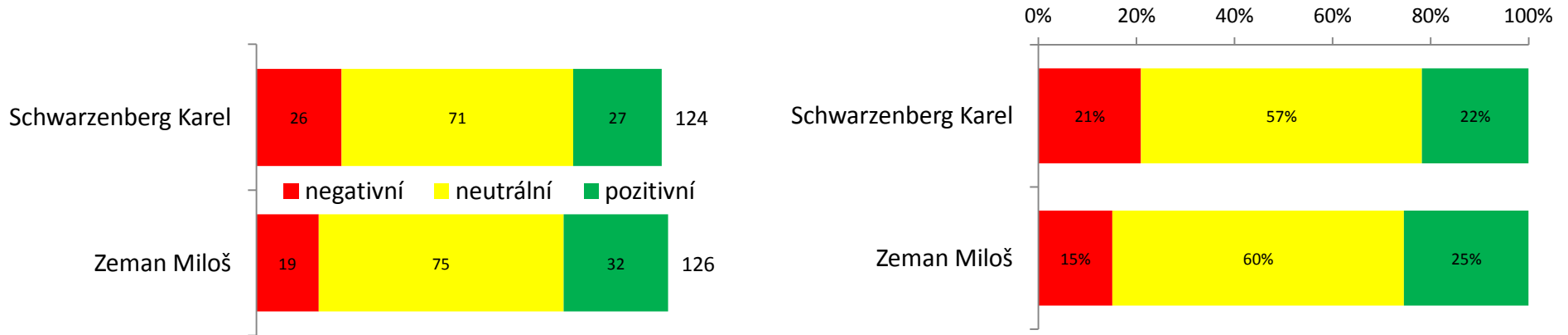

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta v UDÁLOSTECH – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

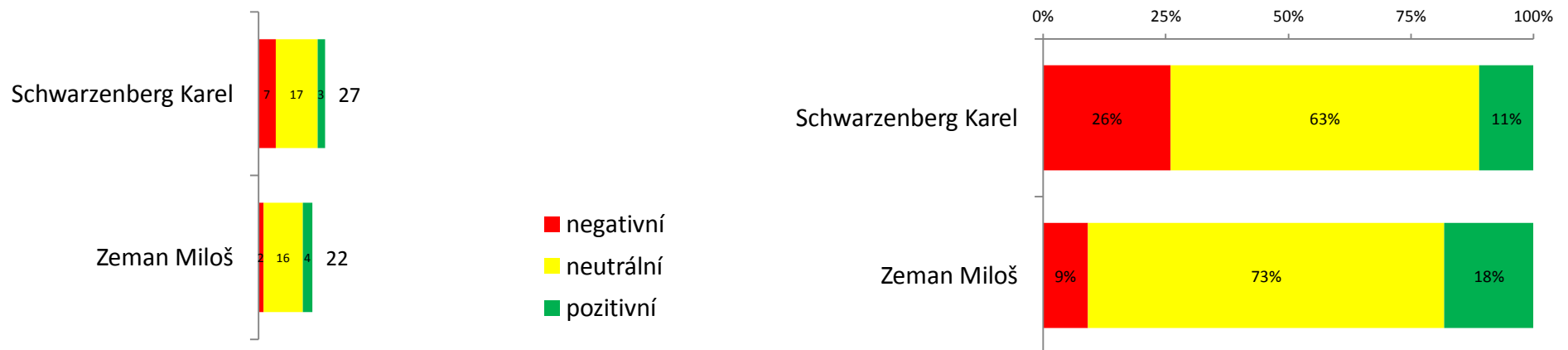

Kontext medializace finalistů přímé volby mohl napovídat, že Miloš Zeman byl podle novinářů jejím mírným favoritem. Ukazuje na to relativní i absolutní nižší míra negativity vyslovená o Zemanovi. V **Událostech** (a stejně tak i v Událostech komentářích) byla intenzita prezentace obou kandidátů vyrovnaná. Vyšší míra negativní medializace Karla Schwarzenberga se nijak nevymyká nálezů u ostatních relací.

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta v UDÁLOSTECH, KOMENTÁŘÍCH – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

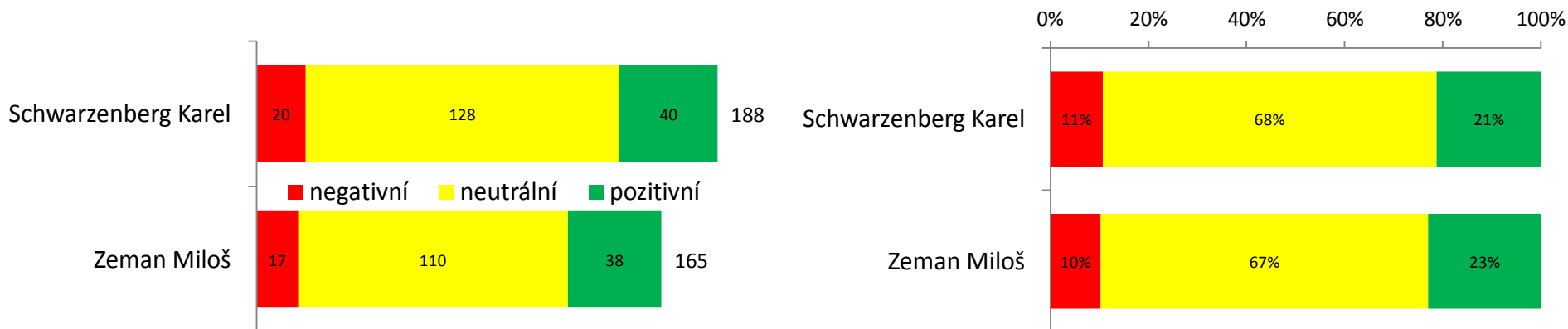

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta v pořadu 168 HODIN – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

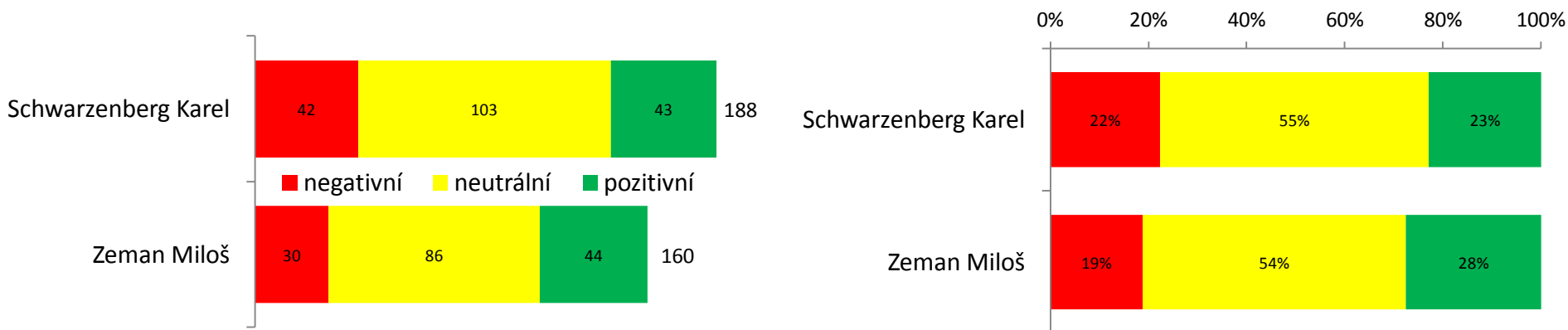

V období 14 dnů mezi oběma koly přímé volby byl pořad **168 hodin** v prezentaci prezidentských kandidátů značně aktivnější než v předchozích sledovaných dvou měsících (viz [snímek 7](#)). Jak v satirickém pořadu, tak i v **Událostech, komentářích** platilo, že příznivěji, respektive méně nepříznivě, hovořila televize veřejné služby o Miloši Zemanovi. Negativní tematizace Karla Schwazenbergga se obecně týkaly jeho původu, manželky, rétorických schopností, či tématu Benešových dekretů.

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta v TELEVIZNÍCH NOVINÁCH – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

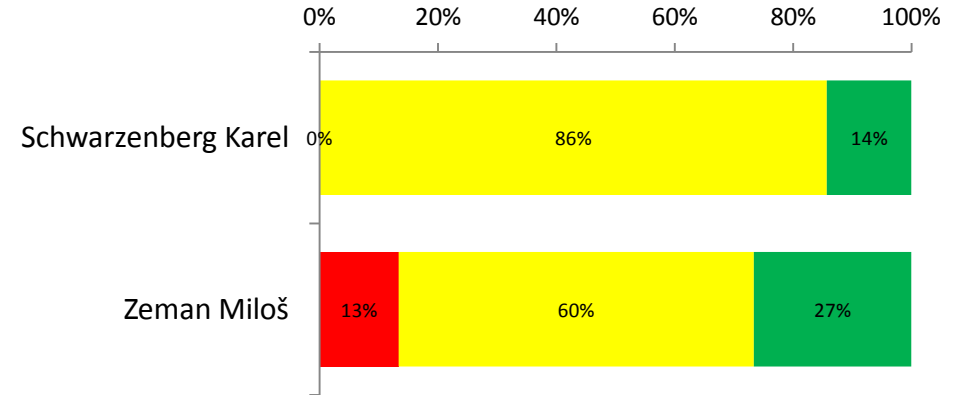
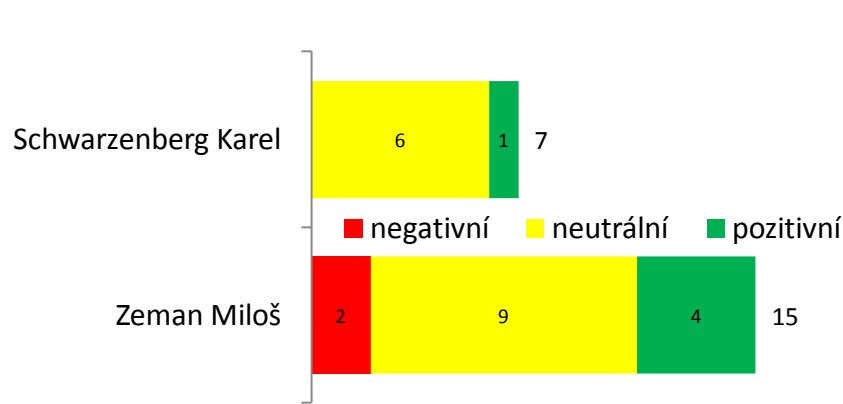

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta ve ZPRÁVÁCH FTV PRIMA – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

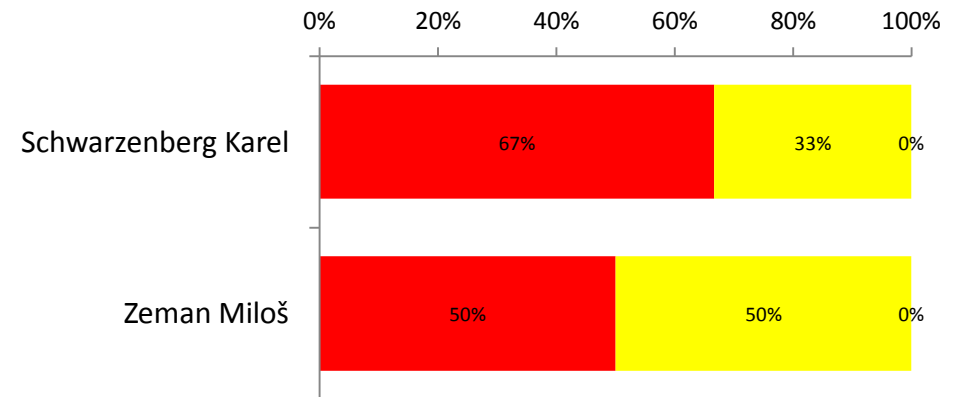
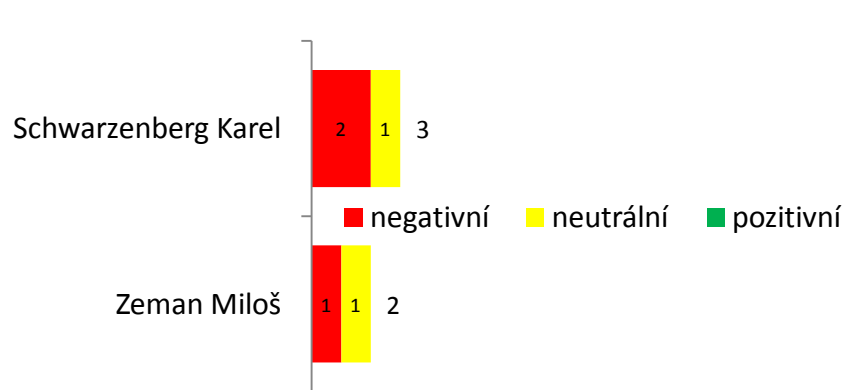

Negativitu spojenou s prezentací Karla Schwarzenberga vyvolalo mimo jiné prohlášení Václava Klause o možné emigraci v případě Schwarzenbergova zvolení, kandidátův pěvecký výkon po vyhlášení výsledků 1. kola i zveřejnění nekorektního inzerátu. Zemana naopak podpořila sociální demokracie a také vypadnuvší kandidáti Jan Fischer a Vladimír Franz. TV Nova sice šetřila kritikou vůči osobě Miloše Zemana, nebrala si ovšem servítky proti členům jeho volebního týmu, když Ladislav Hruška v několika reportážích (až příliš) podrobně informoval diváky o tom, že v Zemanově volebním štábu přišel o svůj kabát.

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta v GLOSÁŘI – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

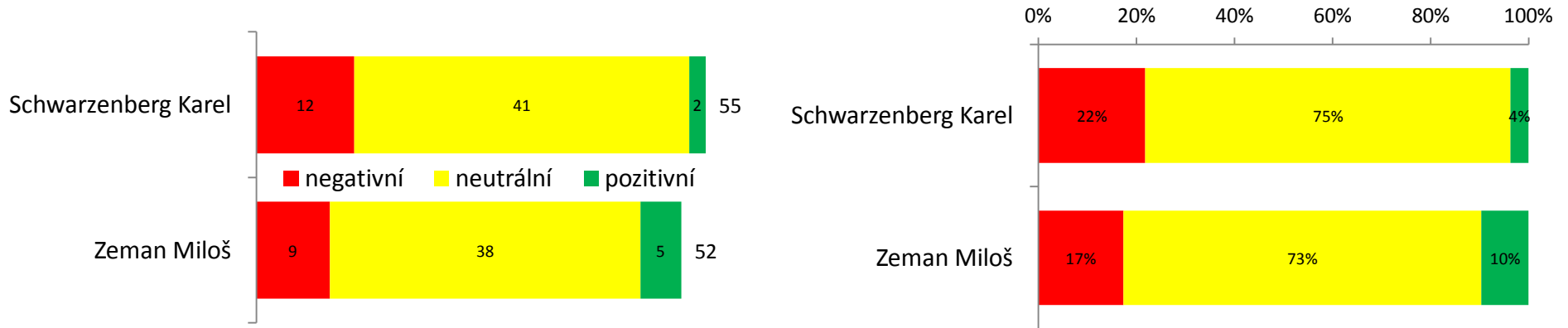

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta ve VOLEBNÍ VYSVĚTLOVNĚ – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

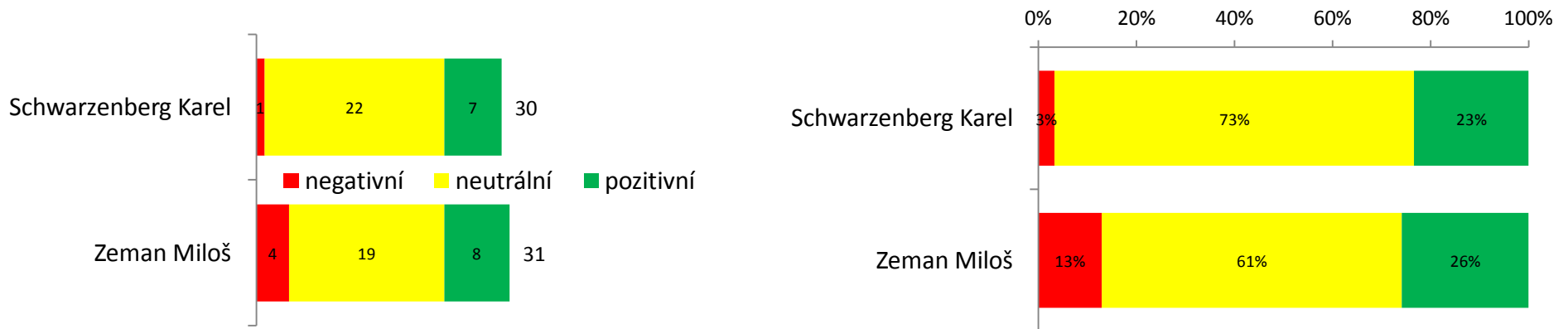

Zpravodajský prostor, který prezidentským kandidátům věnovaly pro tento výzkum vybrané relace Českého rozhlasu, byl zanedbatelný. To ostatně ukázal již [snímek 10](#), zobrazující situaci před prvním kolem přímé volby.

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta ve ZPRÁVÁCH RÁDIA IMPULS – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

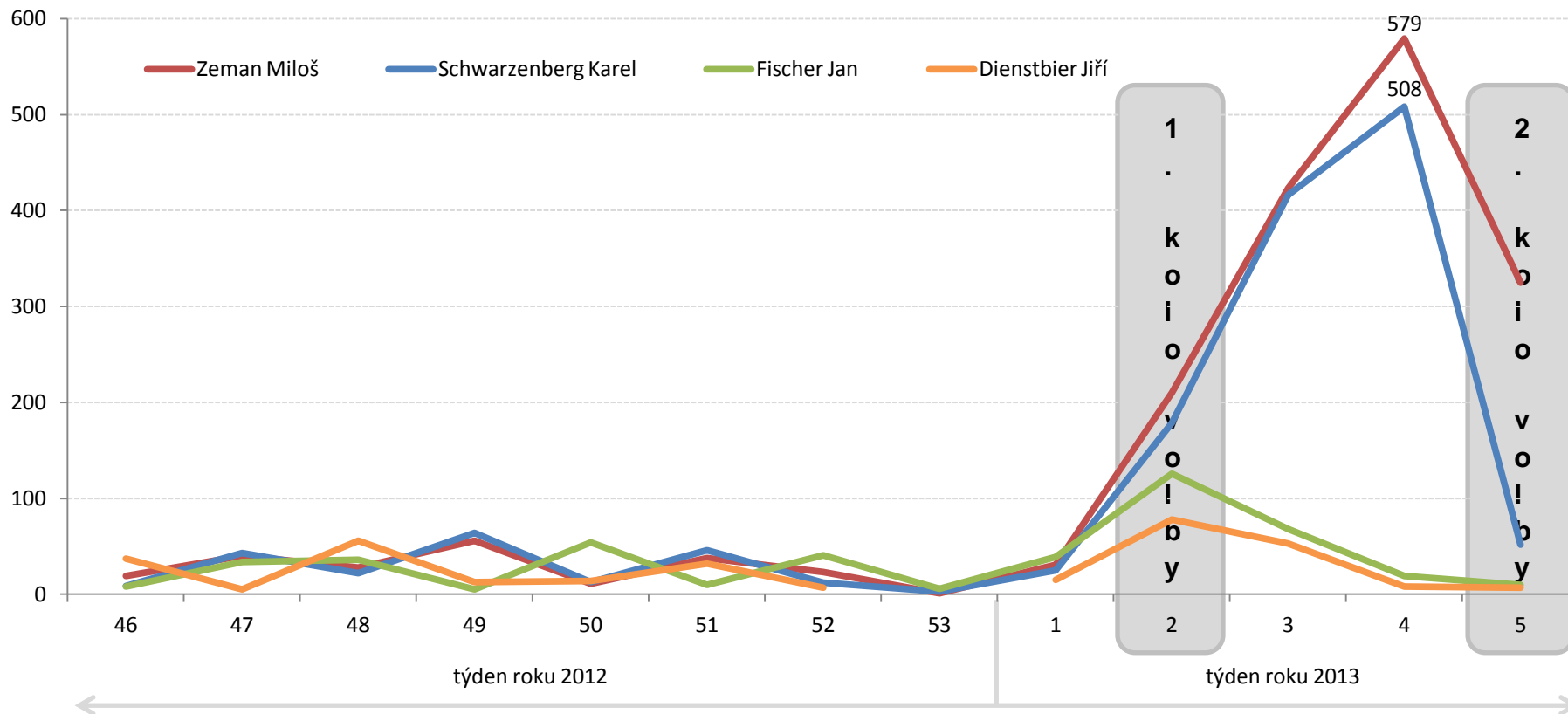

Intenzita a kontext prezentace finalistů přímé volby prezidenta ve ZPRÁVÁCH FREKVENCE 1 – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

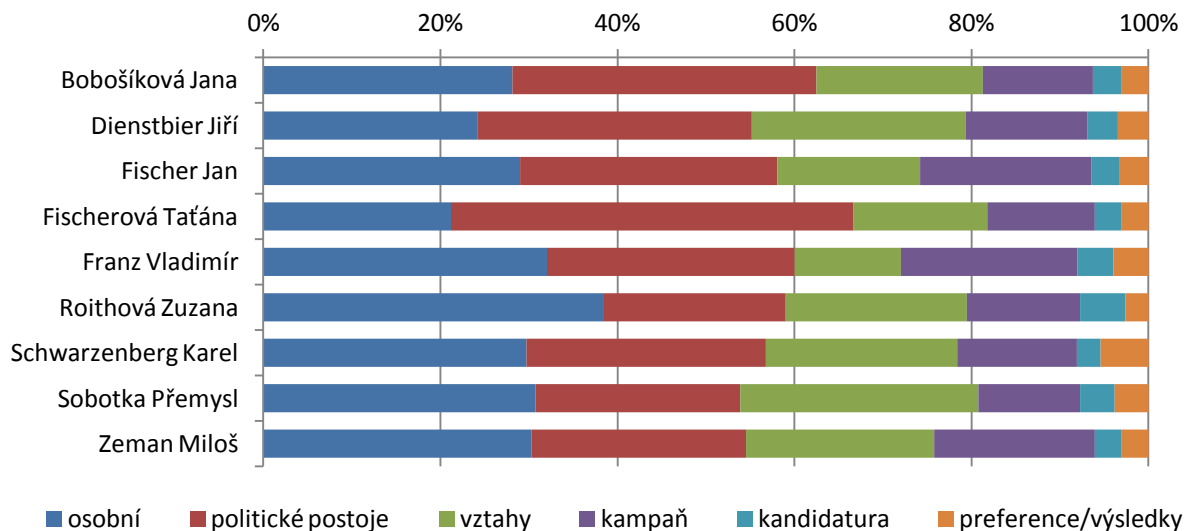
Oproti ve výzkumu zahrnutým relacím Českého rozhlasu byly v prezentaci finalistů „boje o Hrad“ o poznání aktivnější komerční **Zprávy Rádía Impuls** a **Zprávy Frekvence 1**. Druhé jmenované byly specifické tím, že se jako jediné ze sledovaných pořadů kritičtěji stavěli vůči Miloši Zemanovi a o Karlu Schwarzenbergovi během dvou týdnů zazněla pouze jedna jediná negativně laděná výpověď.

Časový vývoj prezentace vybraných kandidátů přímé volby – počet výpovědí, 7.11.2012 – 25.1.2013

Před prvním kolem přímé volby byla souhrnná medializace prezidentských kandidátů ve vybraných relacích vyrovnaná a rovnoměrná (graf zobrazuje čtveřici nejčastěji prezentovaných kandidátů, data ovšem ukazují, že zmiňovaná vyrovnanost platila pro všechny účastníky prvního kola prezidentské volby). Ve finálových dvou týdnech před druhým kolem byl častěji zmiňován pozdější vítěz Miloš Zeman.

Tematizace kandidátů přímé volby prezidenta v UDÁLOSTECH – počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

osobní - veškeré informace týkající se pracovních či osobnostních charakteristik kandidáta

politické postoje - veškeré informace týkající se názorů kandidáta na řešení konkrétních politik

vztahy - informace o vztazích kandidáta k vlastní politické straně, ostatním stranám, či veřejným institucím

kampaň - informace o řízení a aktivitách a vystupování v kampani

kandidatura - informace o kandidatuře na funkci prezidenta

preference/výsledky - informace o preferencích nebo volebních výsledcích

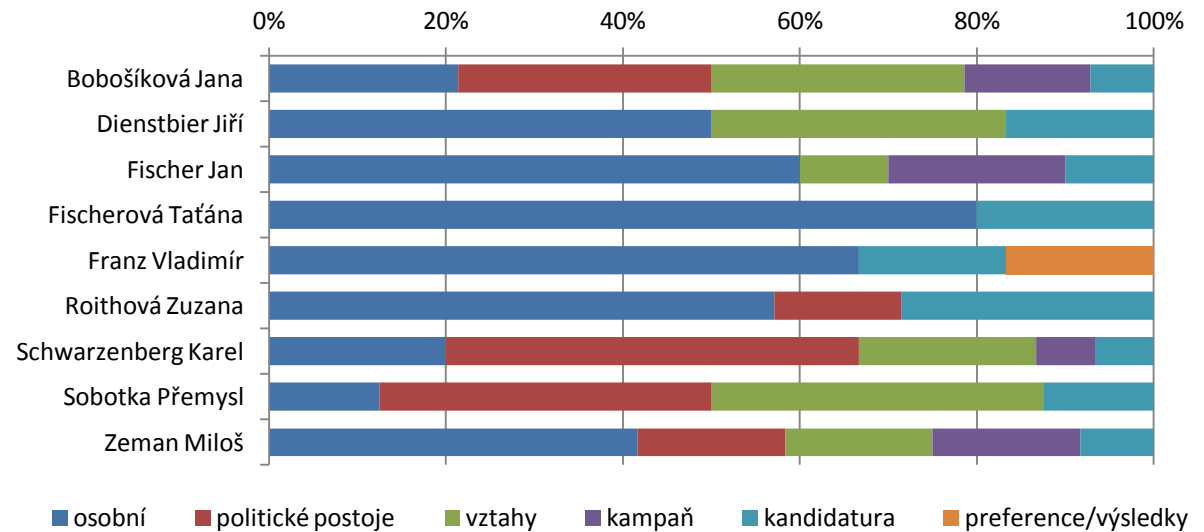
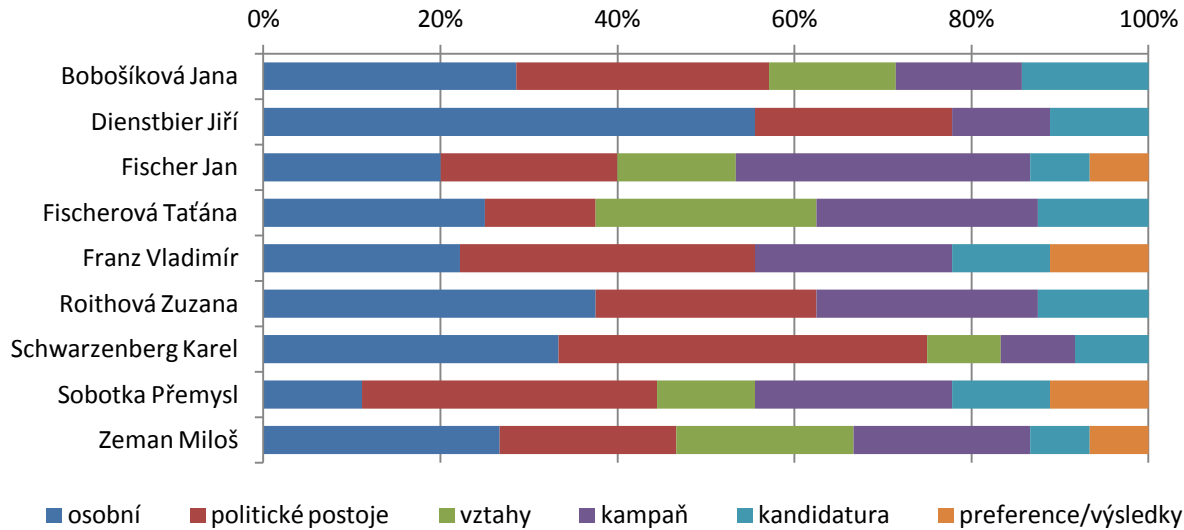
UDÁLOSTI
UDÁLOSTI

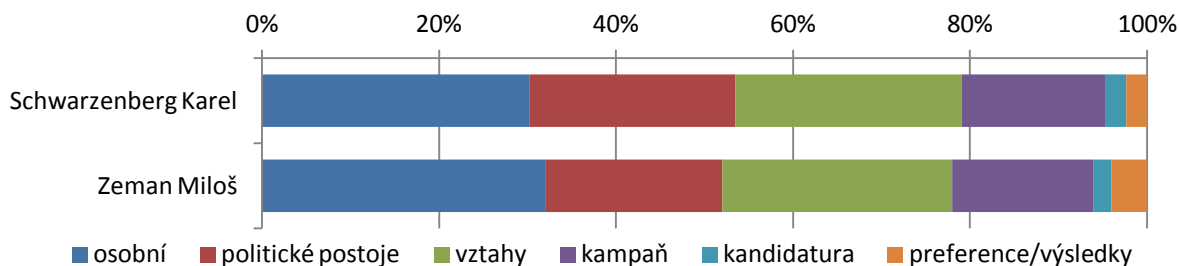
Informace o kandidátech nabízené v **Událostech** byly vyrovnaně rozloženy mezi sledované kategorie tematizace. Jinak tomu bylo ve zpravodajství komerčních televizních relací (viz [následující snímek](#)). Zvláště **Zprávy FTV Prima** se orientovaly na seznamování diváků s osobními charakteristikami a vlastnostmi kandidátů přímé volby.

Obě komerční relace poměrně častěji hovořily o volebních preferencích Vladimíra Franze (v absolutních hodnotách se ovšem tyto informace objevovaly pouze v jedné výpovědi v každé relaci, neboť o Francovi zaznělo v Televizních novinách 25 a ve Zprávách FTV Prima pouze 9 zmínek – viz [snímek 8](#)). Prezentace finalistů volby mezi oběma jejími koly již byla ve všech televizních relacích tematicky rozvrstvená téměř shodně (viz [snímek 20](#)).

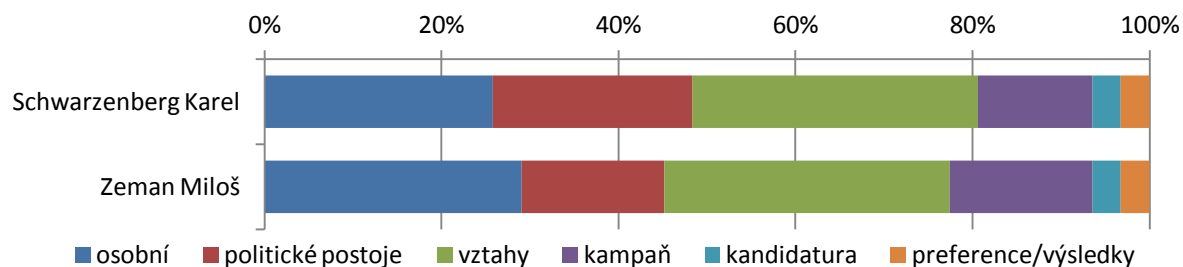
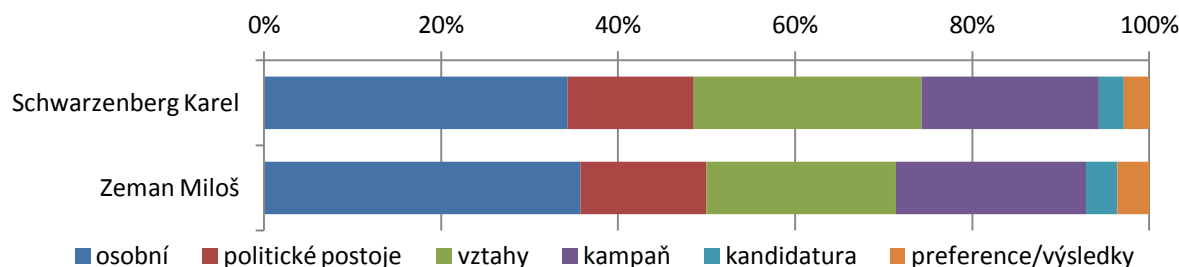
Tematizace kandidátů přímé volby prezidenta v TELEVIZNÍCH NOVINÁCH (nahore) a ve ZPRÁVÁCH FTV PRIMA (dole)
– počet výpovědí, 7.11.2012 – 11.1.2013

Tematizace kandidátů přímé volby prezidenta v UDÁLOSTECH (nahore), TELEVIZNÍCH NOVINÁCH (uprostřed) a ve ZPRÁVÁCH FTV PRIMA (dole) – počet výpovědí, 12.1.2013 – 25.1.2013

UDÁLOSTI
UDĀLOSTI

- 1 Analýza zpravodajských pořadů
- 2 Analýza publicistických pořadů**
- 3 Analýza diskusních pořadů typu interview
- 4 Analýza větších diskusních pořadů
- 5 Metodologie a zpracovatel

Michael Fiala – *Exkluzivní prezidentský speciál pořadu Reportéři ČT* (7.1.2013)

Speciál pořadu **Reportéři ČT** představil v 35 minutách osobnosti všech devíti kandidátů na úřad prezidenta České republiky.

Dramaturgicky byla reportáž vystavěna následovně: Michael Fiala nejdříve seznámil diváky s minulostí jednotlivých kandidátů, svou pozornost zaměřil zvláště na životní období potenciálních hlav státu před Sametovou revolucí v roce 1989. Fiala se přitom striktně držel faktů a nevnášel do nich svůj osobní postoj.

Následovala pasáž, kdy každý z kandidátů vyslovil své volební cíle a představil své životní úspěchy. Reportér pak komentovanou formou a za užití archivních záběrů představil „plusy a mínusy“, kterých kandidáti během své profesní a politické kariéry zaznamenali. I zde je třeba říci, že **reportér pracoval precizně, vyváženě a korektně, nevyslovil explicitně pozitivní ani negativní stanovisko**. Každý kandidát byl zobrazován na více méně stejném publicistickém prostoru.

O jednotlivých kandidátech se v reportáži nevyjadřovaly žádné třetí osoby. Obecně se k přímé volbě a instituci „prezidentování“ v úvodu a v závěru příspěvku vyslovili filozof Václav Bělohradský, ředitel Transparency International ČR David Ondráčka a novinář Eric Best.

Hodnota míry přesnosti v odkazování na externí zdroje: 94 %

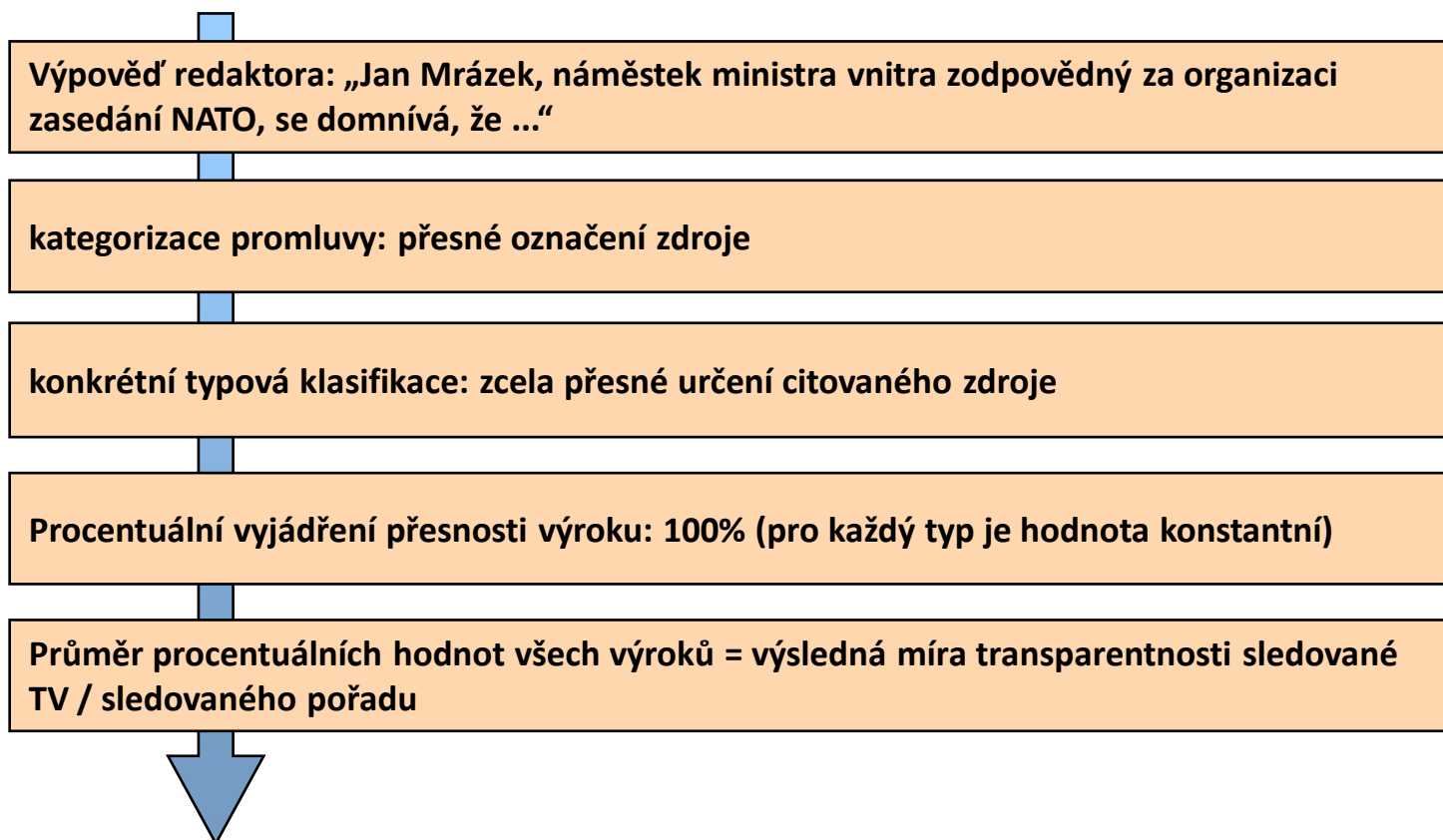
pro pochopení postupu výpočtu ukazatele transparentnosti reportáže [viz následující dva snímky](#)

Sledované aspekty kvality publicistických pořadů

Podstata kauzy	Relevance témat a mluvčích	Struktura informací	Faktická správnost, přesnost a konkrétnost	Vyváženost informací	Jazyková rovina	Titulky	Forma prezentace
OK	OK	OK	OK	OK	OK	OK	OK

Analýza transparentnosti se zaměřuje na určení míry přesnosti v označování externích zdrojů informací

Transparentnost je klasifikována v průvodním redakčním slovu. Nejsou tedy analyzovány přímé výpovědi osob prezentovaných vizuálně nebo audiálně, které jsou v drtivé většině nerozporné, tj. transparentní. Posouzení transparentnosti je pro účely tohoto výzkumu na místě z toho důvodu, že vysoká míra netransparentních citací může znamenat vnášení témat, která jsou pro sledovaný subjekt (osobu) nepříznivá.

Klasifikace výroků odkazujících na externí zdroje informací

Kategorie	Detailní typologie výroků	Přesnost v %	Příklady
Přesné	zcela přesné určení citovaného zdroje	100%	Typ 1: jméno + médium přenosu informace + datum zveřejnění + v případě méně známých osobností i funkce: "Václav Havel prohlásil v nedělním rozhovoru pro Čro 1 Radiožurnál..." Typ 2: jméno + funkce + kontextová informace: "Jan Mrázek, náměstek ministra vnitra zodpovědný za organizaci zasedání NATO, uvedl, že ..."
	shoda obecného určení zdroje s obrazem konkrétních zdrojů	100%	zejména v obrazových příspěvcích zpravodajství, např. výpovědi neoznačených lidí v anketě
	obecné určení konkrétního citovaného zdroje	90%	"Podle Stanislava Grosse byl zásah adekvátní."; "Ekonom Jan Sýkora kritizuje ČNB, že nevyhodnocuje adekvátně hospodářskou situaci ..."
	iniciační věty s alespoň dvěma následnými zdroji	90%	"Právníci se domnívají, že harmonizace legislativy bude obtížnější..." ... následují výpověď alespoň dvou konkrétních právníků
	potvrzená verifikace netransparentního výroku	90%	Respondent potvrzuje pravdivost tvrzení, které bylo převzato z nedostatečně označeného zdroje. Příklad: redaktor: "Prý vám není dobře.", respondent: "Ano, mám horečku."
Ambivalentní	iniciační věty s jedním konkrétním následným zdrojem	60%	"Podle některých poslanců nepřinese novela nic dobrého." ... následuje výpověď jednoho poslance
	sklon ke zobecnění/přehlednosti	50%	"Podle odpůrců není možné takto paušalizovat ..."; "... ozývají se hlasy napříč politickým spektrem ..."; "... jiní zase říkají, že cena práce je u nás nízká ..."; "... v médiích se objevila informace ..."; "... podle průzkumů veřejného mínění ..."
	specializovaná skupina autorů	50%	označení specializované skupiny autorů, ale žádný konkrétní představitel. "Podle právníků ..."; "Ekonomové se na počínání ČNB dívají s rozpaky."; "Mediální odborníci říkají, že ..."
	neurčený zdroj konkrétní výpovědi	50%	"Ráno jsem v novinách viděl fotografii ..."; "Mám takový materiál a v něm se píše, že ..."
Nepřesné	nespecifikovaný zdroj informací	0%	"prý", "údajně", "proslýchá se", "prosakuje informace", "v kuloárech se šušká", "mluví se o tom", "občas bývá slyšet"
	nepotvrzená verifikace netransparentního výroku	0%	Respondent odmítá pravdivost tvrzení, které bylo převzato z neoznačeného zdroje. Příklad: redaktor: "Prý si necháváte říkat guru.", respondent: "To jste slyšel kde? O ničem takovém nevím."
Neklasifikováno	utajený zdroj informací	neklasifikováno	"Zdroj, který si nepřál být jmenován..."; "z dobře informovaných zdrojů, jejichž výpovědi má ČT k dispozici..."

Poznámka: přesnost v procentech je pouze pomocnou statistickou veličinou, sloužící k základnímu srovnání pořadů a TV.

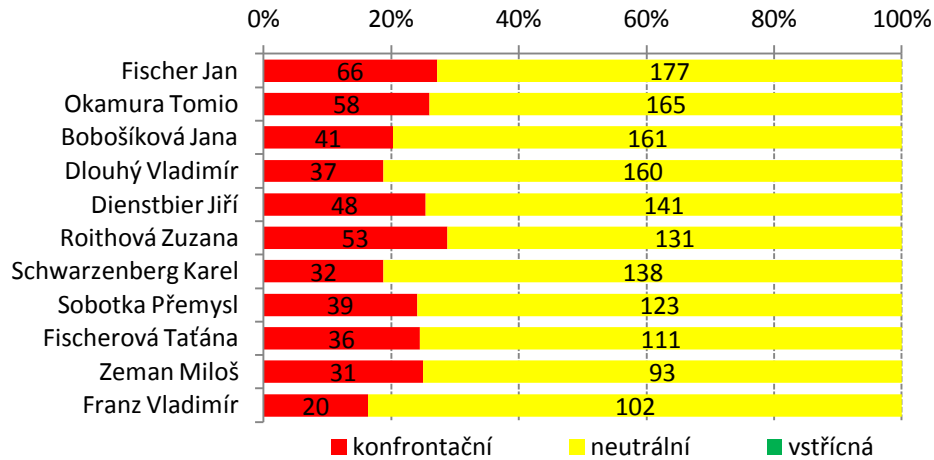
- 1 Analýza zpravodajských pořadů
- 2 Analýza publicistických pořadů
- 3 Analýza diskusních pořadů typu interview**
- 4 Analýza větších diskusních pořadů
- 5 Metodologie a zpracovatel

Základním kritériem pro posouzení objektivit diskusního pořadu je typologie replik, jaké vůči jednotlivým hostům užívá moderátor diskuse. Repliky jsou klasifikovány do tří skupin jako konfrontační, neutrální, či vstřícné.

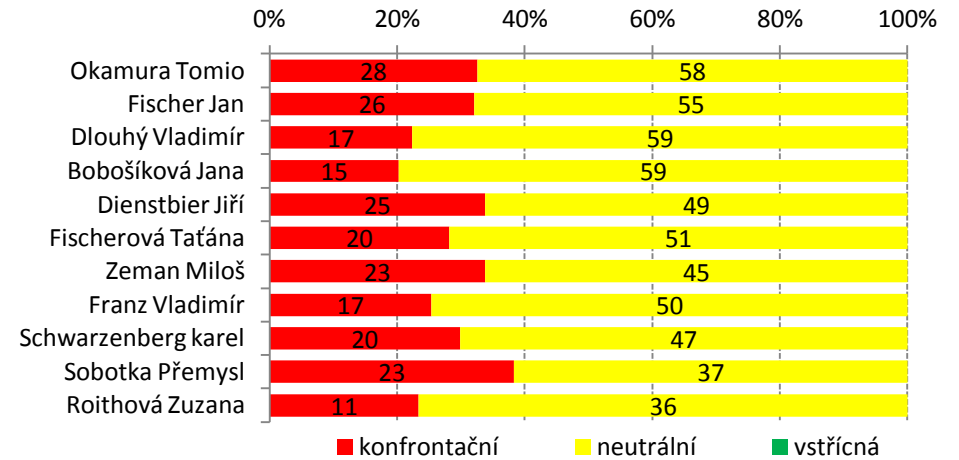
Typologie replik moderátora – valuační relace

Typ promluvy	Hodnota	Příklad:
doplňovací	neutrální	"Jakou částku jste vyčlenili na bezpečnostní opatření?"
zjišťovací kladná/shodná	neutrální	"Budou učebnice bezplatné i příští rok?"
zjišťovací záporná/neshodná	konfrontační	"Není to spíš naopak?"
destruktivní	konfrontační	"... relativně inteligentní manžel, se kterým prožívá božský sex ... dvě pipiny, které ji nemohou ohrozit ..."
tvrzení	neutrální	"Je známo, že v Číně nejsou respektována lidská práva."
moderace	neutrální	"Dovolte, abych vás přerušil. Budeme muset přejít k dalšímu tématu."
alternativní	neutrální	"Jste pro registrované partnerství, nebo pro ně ve Sněmovně ruku nezvednete?"
zpřesňující otázka	neutrální	"Vy pořád mluvíte obecně. Můžete říct nějaká konkrétní jména?"
oprava vl. promluvy	neutrální	"Ano, máte pravdu. Nejedná se o Radu Evropy, ale o Evropský parlament."
oprava hosta	neutrální	"Nikoli deset milionů, myslel jste deset tisíc zaměstnanců."
obhajoba vl. promluvy	neutrální	"Myslím, že ta otázka tady má své místo."
vysvětlení vl. promluvy	neutrální	"Chtěl jsem tím jen upozornit na fakt, že menšinám je věnována malá pozornost."
ujisťovací promluva	neutrální	"Vaši poslanci jsou proti, je to tak?"
modální shodná	neutrální	"Proč se v televizi objevuje násilí?"; "Jak je možné, že Romové nesmějí vycestovat?"
modální neshodná	konfrontační	"Proč se nedohodnete?"
pochybová/podivová	konfrontační	"Jak je možné, že vláda dosud vládne, když jste s ní tak nespokojeni?"
výzva, napomenutí	neutrální	"Neuhýbejte před mou otázkou!"
omluva hostu	neutrální	"Já se vám teď musím omluvit za to, že jsem mystifikoval ..."
způsobová/důvodová	neutrální	"Jak předejít mezinárodnímu konfliktu?"
otázka po vysvětlení	neutrální	"Co to znamená parametrické nastavení?"
vymiňovací	konfrontační	"Uznejte přece, že zbraně by z vrtulníků padat neměly."
interpretace hosta	neutrální	"Pokud tomu dobře rozumím, pak současné státní dotace železnici považujete za nevyhovující."
konfrontační jiná	konfrontační	(klasifikována např. neobvyklou intonací atp.)
humor, zlehčení	konfrontační	"Když mluvíte o akupunktuře, jakoby mě píchaly desítky jehliček."
námítka	konfrontační	"Nicméně ..."; "Ale před chvílí jste říkal ..."
vstřícná	vstřícná	"Byl jsem ve vojenské nemocnici. Viděl jsem tam vaši vizitku a slyšel jsem na vás jen samou chválu. Myslím na vaše lékařské umění."

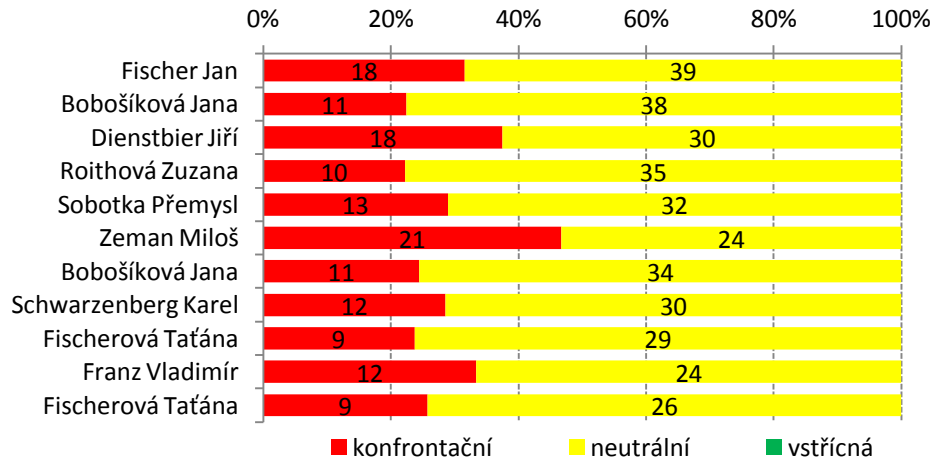
Konfrontačnost: Hydepark – Lukáš Dolanský

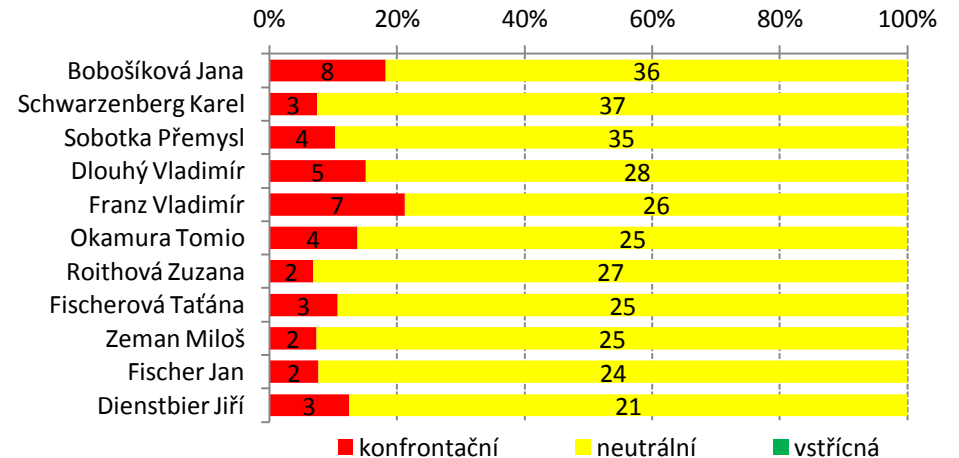
Konfrontačnost: Interview ČT24 – Daniela Písařovicová

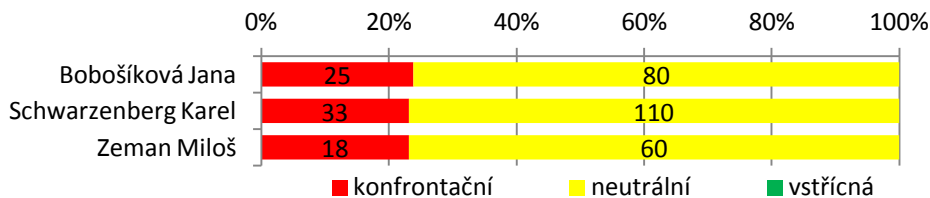
Konfrontačnost: Radiožurnál – Martin Veselovský, Veronika Sedláčková (diskuse s max. jedním hostem ve studiu)

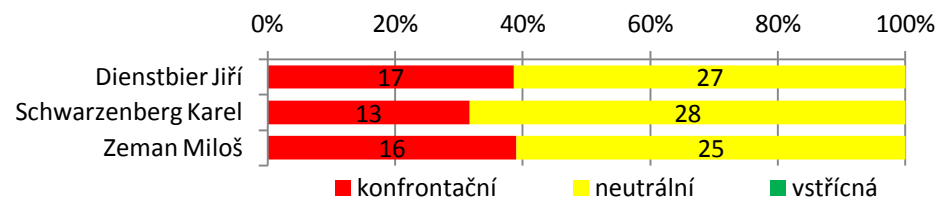
Konfrontačnost: Jak to vidí – Zita Senková

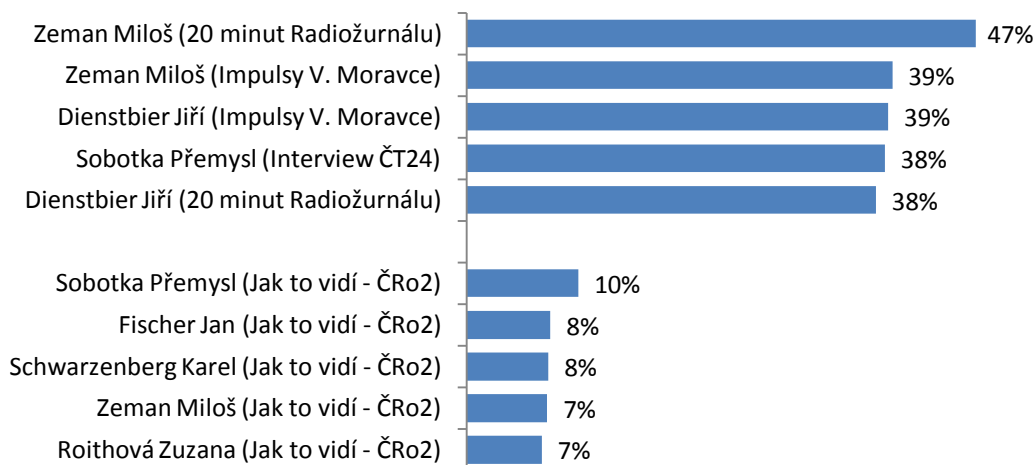
Konfrontačnost: Pressklub – Luboš Xaver Veselý

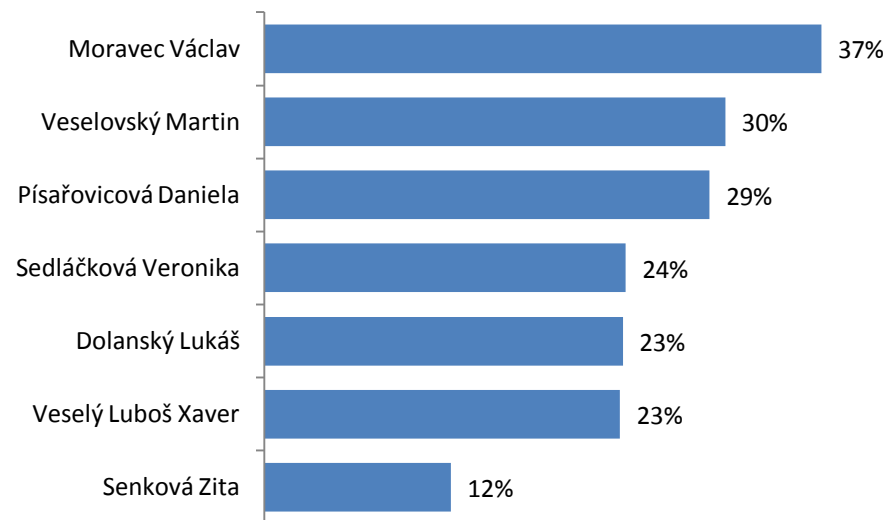
Konfrontačnost: Impulsy V. Moravce – Václav Moravec

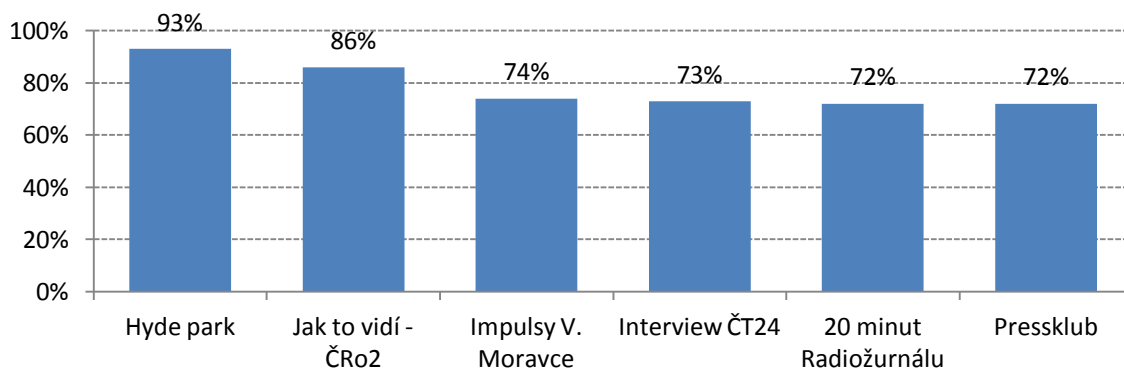
Pět nejvíce a nejméně konfrontačních vydání (podíl konfrontačních replik)

Konfrontačnost moderátorů

Průměrná transparentnost – (posuzování transparentnosti viz snímky 23 a 24)

Nejkonfrontačnějším moderátorem byl Václav Moravec v Impulsech V. Moravce s 37% mírou konfrontačnosti.

Nejvyšší konfrontačnost v jednotlivém pořadu nastala v pořadu 20 minut Radiožurnálu, kde hostem Martina Veselovského byl Miloš Zeman.

Nejlépe citoval zdroje Lukáš Dolanský v Hydeparku. Většinou šlo o citace z Facebooku.

Host	20 minut Radiožurnálu	Hyde park	Impulsy V. Moravce	Interview ČT24	Jak to vidí - ČRo2	Pressklub
Bobošíková Jana	2	1		1	1	1
Dienstbier Jiří	1	1	1	1	1	
Dlouhý Vladimír		1		1	1	
Fischer Jan	1	1		1	1	
Fischerová Taťána	2	1		1	1	
Franz Vladimír	1	1		1	1	
Okamura Tomio		1		1	1	
Roithová Zuzana	1	1		1	1	
Schwarzenberg Karel	1	1	1	1	1	1
Sobotka Přemysl	1	1		1	1	
Zeman Miloš	1	1	1	1	1	1

- 1 Analýza zpravodajských pořadů
- 2 Analýza publicistických pořadů
- 3 Analýza diskusních pořadů typu interview
- 4 **Analýza větších diskusních pořadů**
- 5 Metodologie a zpracovatel

NOVA – Cesta na hrad:

29. 11. 2012
6. 12. 2012
13. 12. 2012
20. 12. 2012
8. 1. 2013
23. 1. 2013 – prezidentský duel

Markéta Fialová

ČT – OVM Speciály:

3. 1. 2013
7. 1. 2013
9. 1. 2013
10. 1. 2013
17. 1. 2013 – prezidentský duel
24. 1. 2013 – prezidentský duel

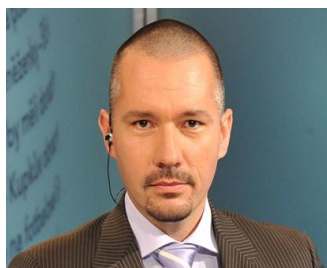
ČT – OVM 1:

13. 1. 2013 – prezidentští kandidáti

Václav Moravec

ČRo - 20 minut radiožurnálu:
(v této části analýzy jsou analyzovány relace s více než jedním hostem ve studiu)

4. 1. 2013
7. 1. 2013
16. 1. 2013 – prezidentský duel
23. 1. 2013 – prezidentský duel

Martin Veselovský

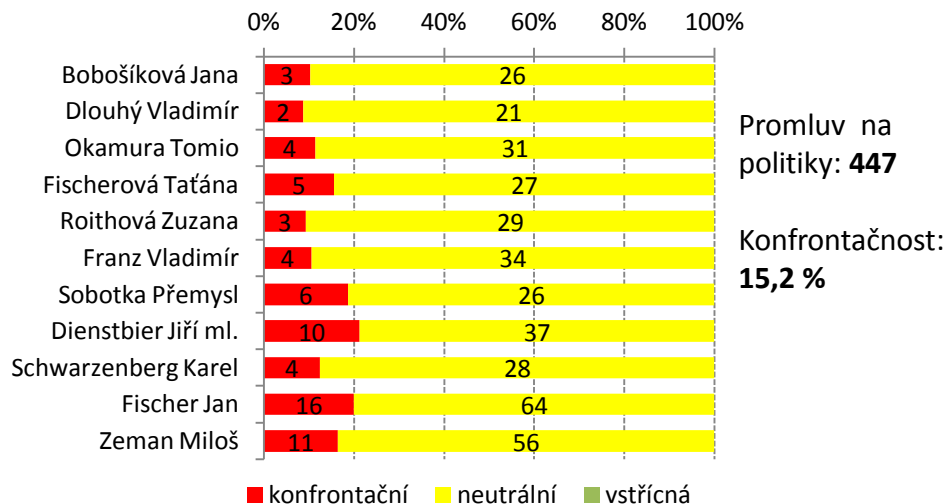
PRIMA – Partie:

4. 1. 2013 – prezidentský duel
18. 1. 2013 – prezidentský duel

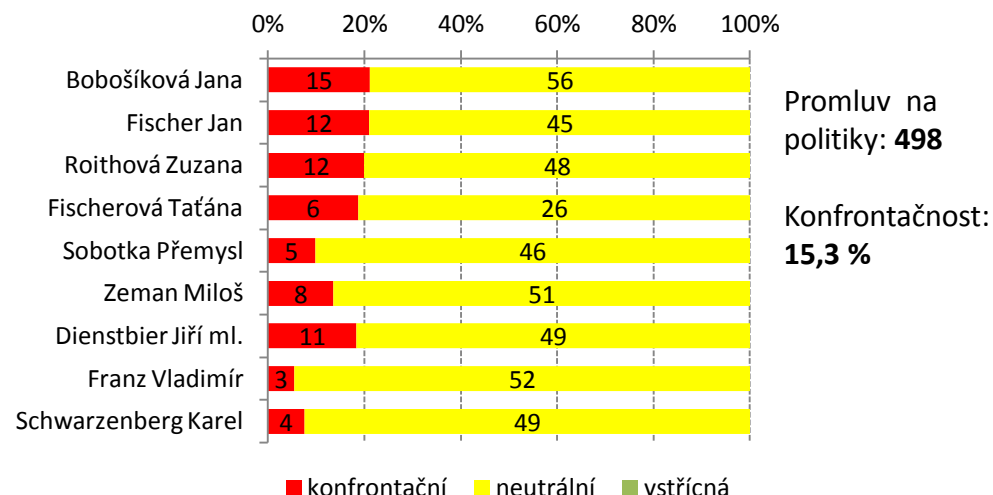

Jan Punčochář

Cesta na hrad – Markéta Fialová (29. 11. 2012 – 8.1. 2013)

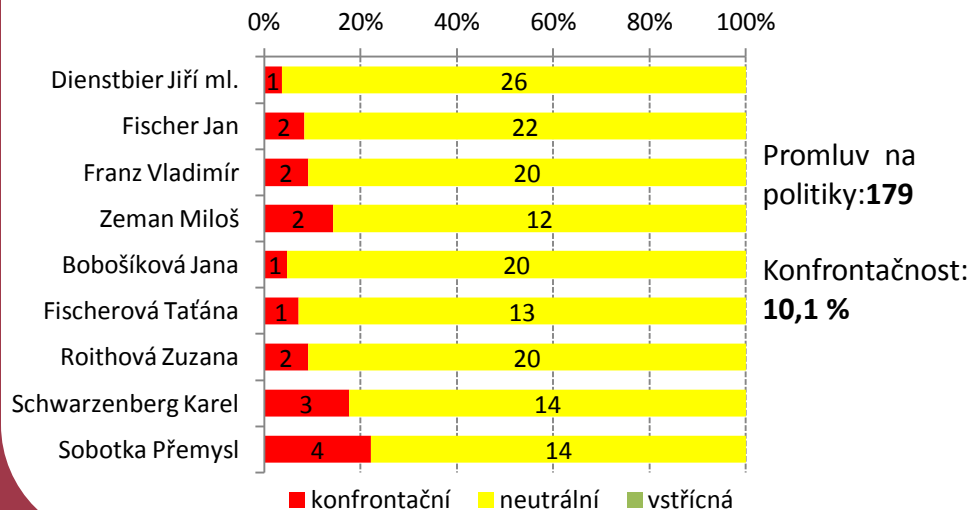

OVM Speciál – Václav Moravec (3. 1. – 9. 1. 2013)

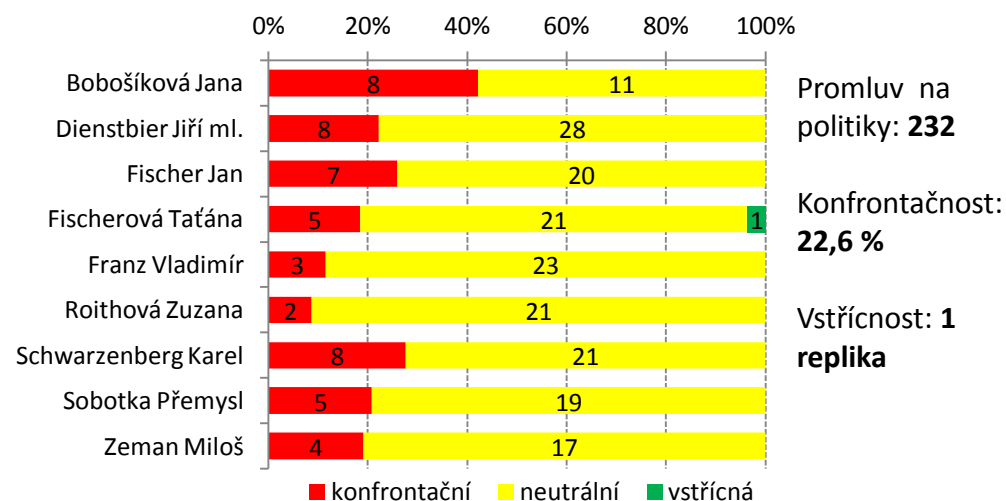

Z debat z prvního kola prezidentských voleb relativně nejčastěji své hosty konfrontoval Václav Moravec v Prezidentské Superdebatě z 10. 1. 2013 (22,6 % konfrontačních replik), kde také zazněla jediná replika vstřícného charakteru.

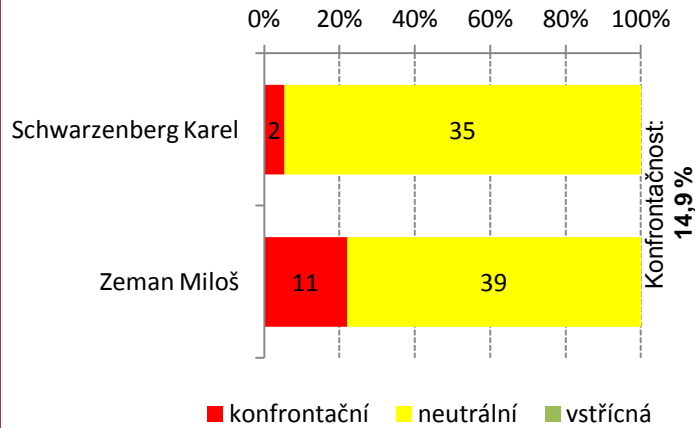
20 minut Radiožurnálu – Martin Veselovský (4. 1. a 7.1 2013)

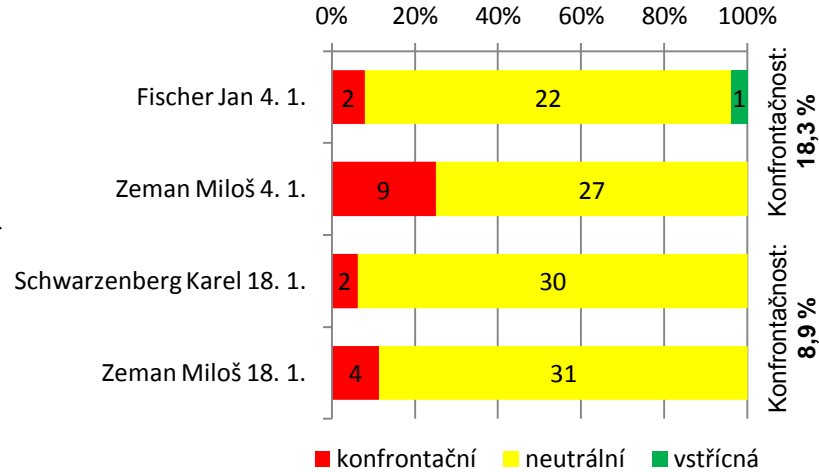
OVM Superdebata – Václav Moravec (10. 1. 2013)

Cesta na hrad – Markéta Fialová (23. 1. 2013)

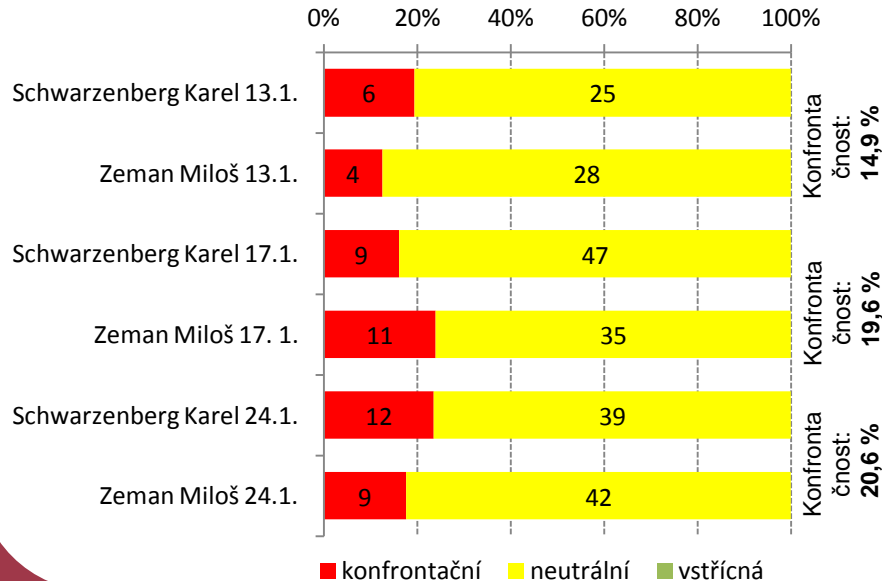

Partie – Jan Punčochář (4. 1. a 18. 1. 2013)

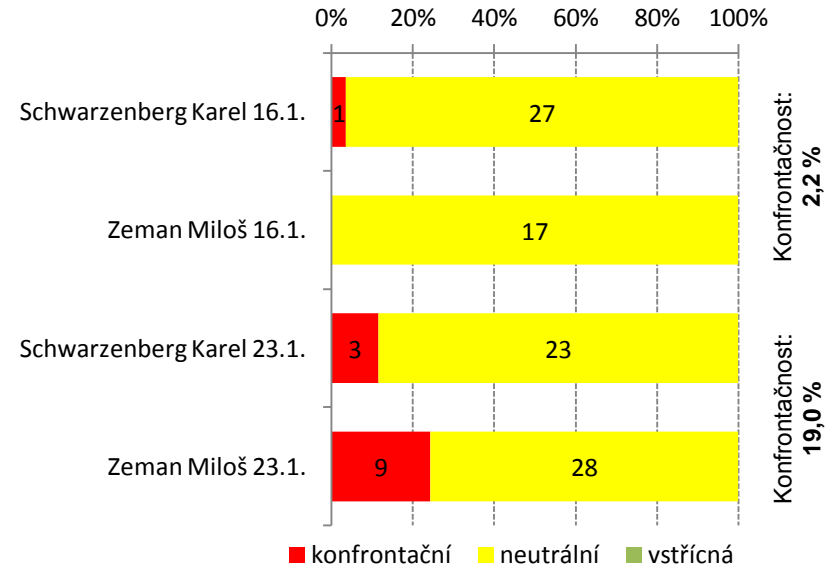

Nejčastěji konfrontoval kandidáty Václav Moravec v Prezidentském duelu z 24. 1. 2013 (20,6 % konfrontačních replik). Obecně lze konstatovat, že na ČT, v ČRo z 16. 1. a Primě byli hosté konfrontováni téměř stejnou měrou. Výkyvy u moderátorky M. Fialové a moderátora M. Veselovského (z 23.1.) a J. Punčocháře (z 4 .1.) způsobilo časté vyměňování si odpovědí na položené dotazy od neukázněného M. Zemana.

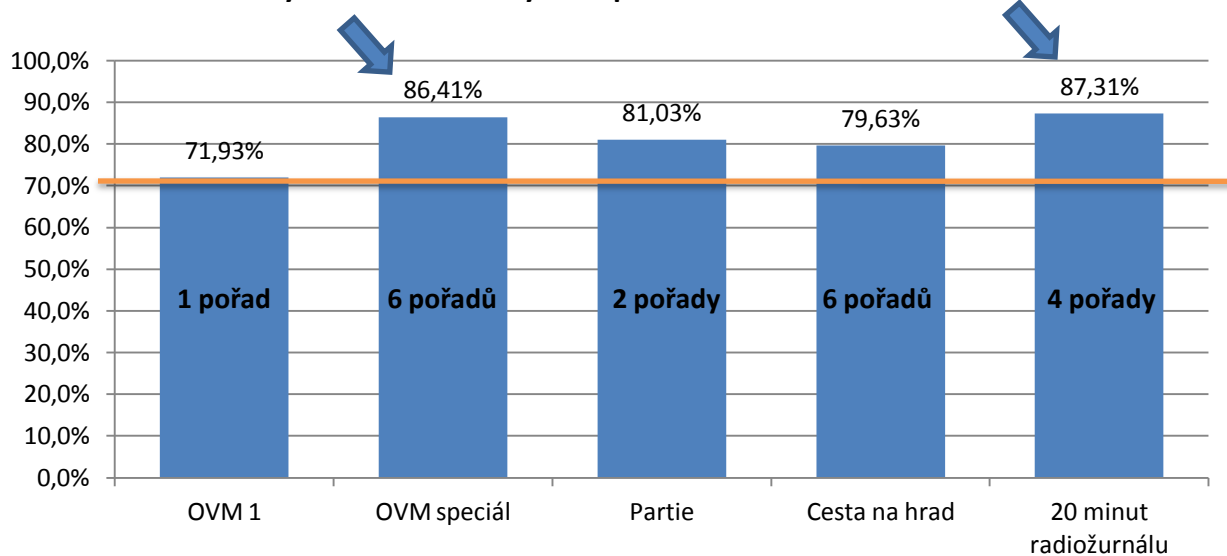
OVM Prezidentské duely – Václav Moravec (13. 1. OVM1, 17. 1., 24. 1. 2013)

20 minut Radiožurnálu – Martin Veselovský (16. 1. a 23. 1 2013)

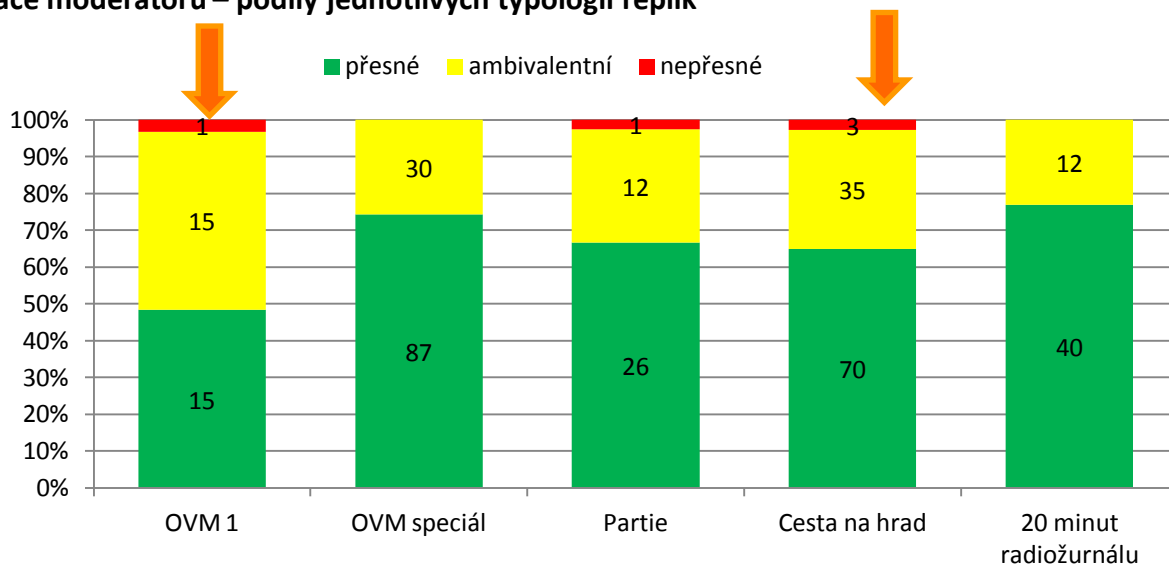
Citace moderátorů – výsledné koeficienty transparentnosti

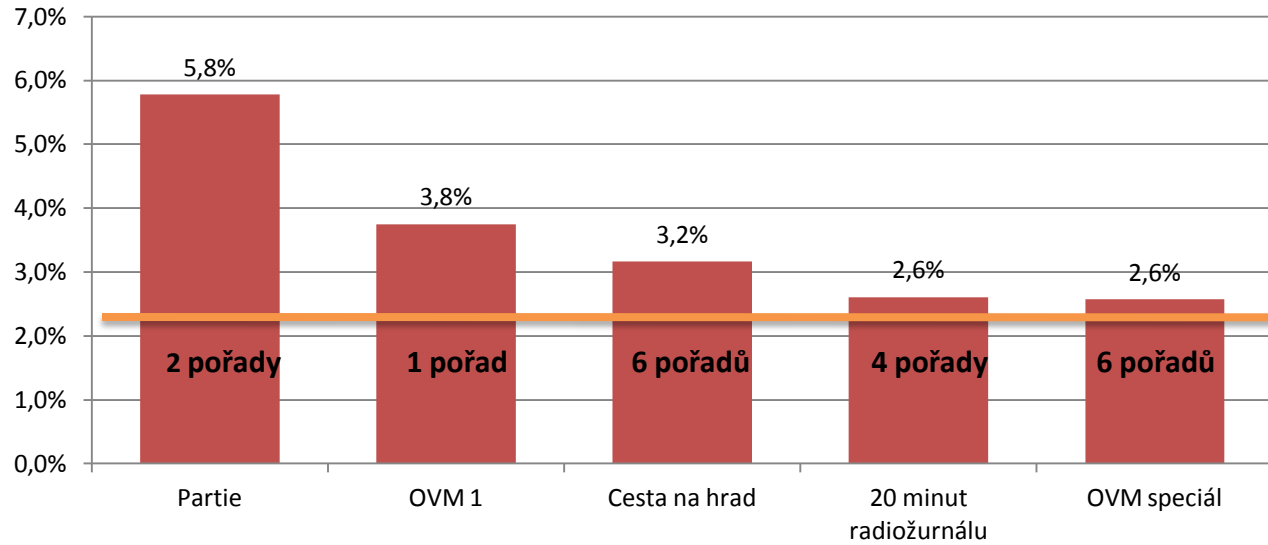
Transparentnost se u všech moderátorů pohybovala nad hranicí 70 %. Nejlépe citoval zdroje Martin Veselovský a Václav Moravec, kteří s prezidentskými kandidáty debatovali v několika pořadech. Důvodem snížené relevance v OVM 1 je citace více ambivalentních zdrojů (kvalifikace přesnosti: 70 – 50 %) a 1 nepřesný zdroj.

V ostatních analyzovaných pořadech měla nejmenší správnost citací zdrojů Markéta Fialová z pořadů Cesty na hrad (3 zcela nepřesné zdroje).

Citace moderátorů – podíly jednotlivých typologií replik

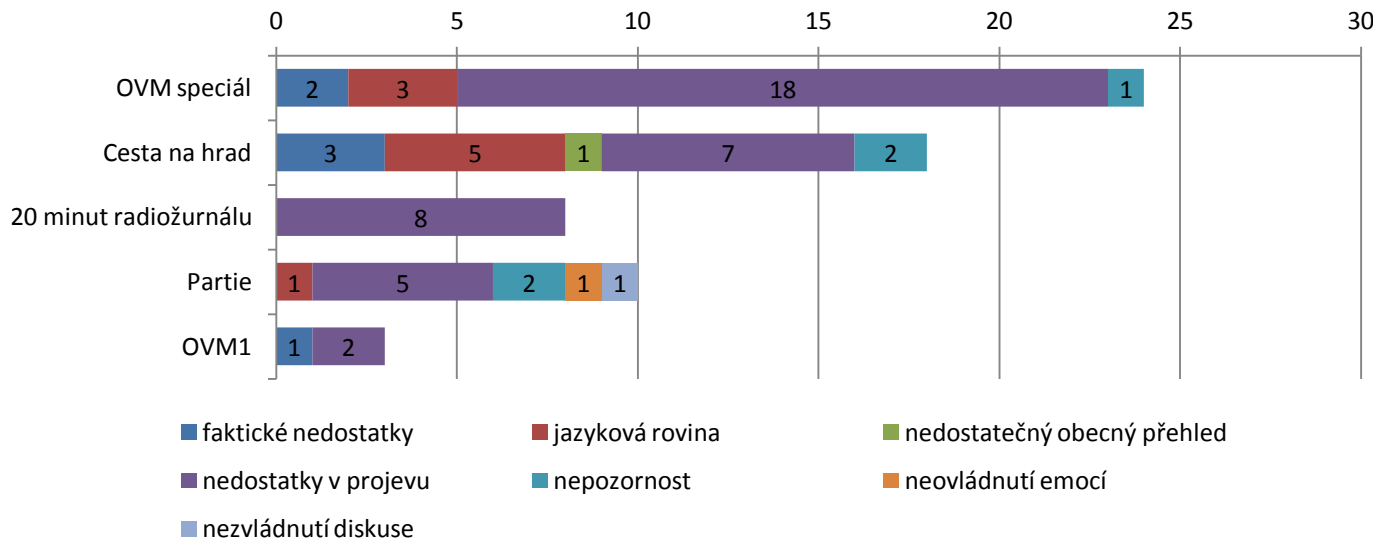
Chybovost moderátorů v jednotlivých pořadech

Všichni moderátoři ve sledovaných pořadech překročili 2% hranici chybovosti. Nejvyšší procento zaznamenal Jan Punčochář v Partii. Obecně však lze konstatovat, že se jedná o nízké podíly neadekvátních replik.

Nejčastější chybou moderátorů byly především nedostatky v projevu (překnutí).

Nejčastější chyby moderátorů v jednotlivých pořadech

- 1 Analýza zpravodajských pořadů
- 2 Analýza publicistických pořadů
- 3 Analýza diskusních pořadů typu interview
- 4 Analýza větších diskusních pořadů
- 5 **Metodologie a zpracovatel**

Tento dokument je kvantitativně-kvalitativní analýzou mediální prezentace kandidátů na prezidenta ČR za období od 7. listopadu 2012 do 26. ledna 2013 (ukončení druhého kola prezidentské volby). V analýze jsou zvláště posuzovány zpravodajské a publicisticko-diskusní pořady, a to zejména z důvodu jejich odlišnosti v prostoru pro vyslovování názorů. Z těchto důvodů jsou také publicisticko-diskusní pořady podrobovány jiným, více kvalitativně zaměřeným kritériím posuzování objektivity.

Základní sledované aspekty analýzou:

Zpravodajské formáty:

- I. Frekvence výskytů/vystoupení jednotlivých kandidátů.
- II. Počty výpovědí o jednotlivých kandidátech.
- III. Časový vývoj intenzity prezentace jednotlivých kandidátů.
- IV. Intenzita citovanosti jednotlivých kandidátů – rozbor podílu vlastních promluv a citací třetích stran o prezidentských kandidátech.
- V. Kontext prezentace jednotlivých kandidátů (negativní / neutrální / pozitivní).
- VI. Tematická agenda a tematická variabilita v prezentaci jednotlivých kandidátů, variabilita témat, subjektů, lokalit, rozdíly v tematické agendě zpravodajských relací.

Diskusní formáty:

- I. Vyváženost, objektivita v přístupu moderátora k jednotlivým hostům (kandidátům).
- II. Míra konfrontačnosti moderátora k jednotlivým hostům.
- III. Transparentnost, preciznost v práci s externími zdroji informací, časový vývoj přesnosti v odkazování na zdroje, detailní analýza typů promluv odkazujících na externí zdroje, nepřesnosti, případy snížené transparentnosti.

Publicistické formáty:

- I. Transparentnost, přesnost při práci se zdroji.
- II. Objektivita, prostor poskytovaný hlavním subjektům reportáží.
- III. Užití nekorektních prvků v prezentaci prezidentských kandidátů.

Media Tenor klientům poskytuje ucelený soubor analytických služeb založených na obsahové analýze médií. Na českém trhu je jedinou společností, která se zaměřuje výhradně na tento typ výzkumů. Analýzy Media Tenoru přesně vyhodnocují kvantitativní a kvalitativní aspekty mediální publicity a jsou efektivní zpětnou vazbou komunikačním aktivitám. Analytický a konzultační servis využívají firmy, státní správa, samospráva, politické subjekty, PR agentury, redakce médií nebo akademici. Společnost s českými vlastníky je zapojena do mezinárodní asociace kanceláří Media Tenor. www.mediatenor.cz, <http://www.facebook.com/MediaTenorCZ?fref=ts>

Báze - představuje počet výpovědí/příspěvků, které byly zahrnuty do analýzy. Číslo v bázi se nemusí vždy shodovat se součtem hodnot uvedených v grafu, prezentuje-li například pouze nejvýznamnější výsledky – prvních 10 nejčtenějších tematických aspektů, nejčastější komentátory vyjadřující se k určitému subjektu atd.

Hlavní téma - obsahový aspekt, kterého se převážná část příspěvku týkala. V rámci každého příspěvku se tak stanovuje právě jedno hlavní téma, může však v něm být zmiňováno více různých tematických aspektů, tzv. **výpovědí**. Témata, která jsou příspěvkům a výpovědím přiřazována, vybírá analytik z předem definovaného seznamu, jenž obsahuje cca 700 různých položek.

Kontext - určuje, zda je subjekt představen v pozitivním či negativním světle v závislosti na širších souvislostech (neurčuje tedy, jak je subjekt explicitně hodnocen, ale jakou povahu mají skutečnosti, s nimiž je spojován). Hovoříme o skrytém hodnocení, protože kontext má významný vliv na formování příznivého, či nepříznivého obrazu sledovaného subjektu.

Příspěvek - článek, ucelený televizní nebo rozhlasový příspěvek. Kvantitativní analýza klasifikuje nový příspěvek pokaždé, změní-li se jeho autor. Standardizovaná kvalitativní analýza klasifikuje čtenou zprávu a následnou reportáž jako jediný příspěvek.

Původce výpovědi - rozpoznatelný nositel hodnocení sledovaného subjektu. Může jím být subjekt sám (vyjadřuje-li se například politik k vlastní osobě), zástupce hospodářské sféry hodnotící podnik, pracovníci PR oddělení, novinář hodnotící daný subjekt ve vlastním názorovém článku atd.

Subjekt - předmět, k němuž se sledovaná informace vztahuje. Může jím být podnik, politická strana, osoba, město, organizace atd.

Tendence - přímé (explicitní) vyjádření hodnotící sledovaný subjekt (osobnost, politickou stranu, podnik) ze strany novináře nebo jiných subjektů. Může mít negativní, neutrální nebo pozitivní vyznění. Za tendenci považujeme i projev souhlasu či odmítnutí.

Tematizace - jeden ze základních aspektů výpovědi. Klasifikuje obsah (postoj, činnost), s nímž je subjekt ve výpovědi spojován. V rámci jednoho příspěvku tak může být kódováno - v závislosti na tematické různorodosti jednotlivých výpovědí - více tematizací. V případě analyzování zpravodajství o politických stranách jsou detailní tematické aspekty výpovědí seskupovány do specifických obecnějších kategorií v následujících oblastech: mezistranická agenda (vztahy s koaličními partnery a politickými oponenty), vnitrostranická agenda (stranické spory, obsazování vrcholných orgánů, personální politika, nominace volebních lídrů atd.) a politické postoje (program, faktické programové kroky, věcná témata).

Výpověď - segment informace, v němž je citován nebo popisován sledovaný subjekt. Výpověď je tak definována určitým subjektem, tendencí a kontextem jeho hodnocení, tematizací a původcem výpovědi. Změna kteréhokoli z těchto aspektů signalizuje zápis nové výpovědi. V jedné větě tedy může být obsaženo více výpovědí, stejně jako se více vět může skládat z výpovědi jediné.

Explicitní stanovisko redakce (publicistika)

Publicistika poskytuje i samotné redakci prostor pro vyjádření vlastního stanoviska vůči hlavním subjektům. Jako hodnotící stanovisko je chápáno **explicitní** vyjádření hodnocení (volbou příznakového lexika, jednoznačného odsudku, nebo naopak sympatií apod.).

Forma (publicistika)

stylová forma příspěvku; u publicistiky kódována převážně „reportáž“.

Hlavní subjekt (publicistika)

aktér příspěvku, jehož chování nebo jednání je popisováno, případně hodnoceno ze strany redakce nebo třetích stran (viz Třetí strany). Jako hlavní subjekt může být kódováno i téma (např. BSE).

Hodnocení hl. subjektu třetími stranami (publicistika)

Pokud třetí strany komentují jednání hlavního subjektu, jaké je převažující stanovisko všech jejich členů? Hodnocení představuje i souhlas nebo odmítnutí.

Promluva (diskuze)

základní segment analýzy diskuzí, souvislá replika účastníka diskuze vymezená vstupem do diskuze a jejím ukončením. V případě akterů diskuze jsou kódovány promluvy s minimální délkou 5 vteřin, v případě moderátora jsou kódovány všechny promluvy (včetně neúspěšných zásahů do diskuze).

Prostor pro vyjádření (publicistika)

Poskytla redakce hlavnímu subjektu dostatečný prostor pro vyjádření? Dostatečnost netkví v časové rozloze výpovědi hlavního subjektu, ale především ve zjištění, zda dostal možnost vyjádřit se ke všem klíčovým aspektům, v jejichž souvislosti byl zmiňován.

Příznakovost (publicistika)

Publicistické pořady umožňují širokou variabilitu ztvárnění příspěvků o konkrétních tématech, příznakovost určuje intenzitu využití výrazových prostředků na ploše příspěvku. Příznakovost je jedním z implicitních prostředků, jak může dát redakce najevo své stanovisko k představeným subjektům, popř. tématům. Zvýšená míra příznakovosti signalizuje přítomnost faktorů, které mohou mít vliv na diváckou interpretaci.

Relevance (publicistika)

V jakém vztahu jsou jednotlivé třetí strany k hlavnímu subjektu/tématu příspěvku? Adekvátní volba třetích stran může rozhodovat o úrovni práce redaktora.

Správnost promluvy (diskuze)

Je moderátor schopen adekvátně interpretovat slova, postoje akterů diskuse? Jsou s jeho tvrzeními spokojeni hosté? Správnost je konfrontována s vyjádřením hostů. Zároveň je sledováno, zda moderátor svá tvrzení po projevení nesouhlasu ze strany hostů obhájil, nebo explicitně uznal nedostatečnou přípravu.

Třetí strany (publicistika)

v příspěvku vystupují především jako komentátoři a poskytovatelé informací.

Valuační relace (diskuze)

Konstantní vztah, který převádí prvky formální klasifikace (umožňující intersubjektivní kódování) na kvality přisouzené formám na základě stylových hodnot. Valuační relace umožňuje nezaujatě klasifikovat vystupování moderátora vůči jednotlivým hostům.

Mohou, či nemohou mít média výraznější vliv na to, co si lidé myslí o značce, firmě, organizaci nebo společenském tématu? A pokud ano, je možné z pozice zainteresované organizace aktivně vstoupit do tohoto procesu?

Úsilí o nepředpojaté zkoumání hromadně šířených obsahů sahá už do raného novověku. Výraznému boomu se analýzy masmédií těší ale až od nástupu hromadných sdělovacích prostředků, zejména rozhlasu. V současné době vedle sebe stojí jak průzkumy veřejného mínění, které dávají odpověď na otázku, jak vypadá myšlení lidí v okamžiku zodpovězení otázky, tak analýzy mediálních obsahů, které napomáhají odhalit, jakým směrem se může utvářet myšlení lidí v budoucnu.

Srovnáme-li trendy výzkumů veřejného mínění a výzkumů mínění zveřejněného v médiích, v řadě případů zjistíme, že křivky se nápadně podobají. Můžeme říci, že mezi míněním zveřejněným a veřejným se v některých obdobích objevuje provázanost: obsah médií se s určitým zpožděním promítá do myšlení veřejnosti. Vezměme za příklad pohyb volebních preferencí politických stran: intenzivní negativní mediální prezentace strany se s určitým zpožděním promítá do poklesu jejích preferencí. Tím neříkáme, že média určují, co přesně si budou lidé myslet, ale přinejmenším ovlivňují, o čem budou přemýšlet, a jaké úhly pohledu k tomu budou zaujímat.

Mediální analýza nabízí možnost nepředpojatého poznání obsahu tím, že jednotlivé obsahy zpracovává podle předem definované metodiky, tzv. kódovací knihy. Detailní popis metodiky v kódovací knize zajišťuje, že se data získávají jednotným způsobem, ať už je analyzuje kdokoli. Metodika slouží nejen ke klasifikaci informací, ale rovněž k jejich rozklíčování a interpretaci. Převáděno do praxe, seznámí-li se zadavatel podrobně s metodickými principy, rozumí datům stejně jako analytik, který je zpracoval. To eliminuje prostor pro zkreslení.

Podstata metodiky analýzy médií společnosti Media Tenor vychází z teorie a praxe obsahové analýzy mediálních sdělení. Zabývá se výzkumem vybraných aspektů obsahu sdělovacích prostředků, jejichž souhrn analyzovanou oblast stručně a výstižně charakterizuje. Parametry zkoumání volí podle typu zákazníka (médiu, podnik, politický subjekt, státní instituce...) a jeho specifických požadavků.

Zpracováno na základě publikace iniciované Media Tenorem: HAVLÍČEK, Petr. *Obsahová analýza nabízí nezaujatost a přehled*. In: *TREND Marketing*. no. 1, s. 38-40, 2005. ISSN 1214-9594.

- Media Tenor je přední světovou asociací zabývající se obsahovou analýzou mediálních sdělení a v rámci mezinárodní sítě kanceláří v ČR, Německu, USA, Velké Británii, Namibii, Švýcarsku, Rusku a JAR jsou detailně analyzována média prakticky z celého světa.
- V roce 1996 byl v České republice zahájen unikátní projekt kontinuální obsahové analýzy klíčových médií, v němž Media Tenor analyzuje, jakými způsoby česká i zahraniční média informují o vybraných tématech, organizacích a osobách. Exkluzivní data Media Tenoru ukazují, které subjekty jsou přítomny v médiích, v souvislosti s jakými tématy, a jak jsou hodnoceny.
- Media Tenor ČR je aktivně zapojen do několika internacionálních projektů realizovaných ve spolupráci s partnerskými společnostmi v Pretorii, Bonnu, Londýně a New Yorku.
- Media Tenor, spol. s r.o. je členem International Media Monitor Association Bonn. V rámci asociace je Media Tenor ČR zodpovědný především za metodologický a technologický vývoj v oblasti analýzy elektronického zpravodajství a publicistiky. Media Tenor je v České republice součástí skupiny Media Content Experts.

STRUČNÁ HISTORIE MEDIA TENORU:

- 1985: Nakladatelství InnoVatio založeno ve Švýcarsku. Specializace na inovace v oblasti sociálních věd.
- 1994: Media Tenor v Bonnu: První mezinárodní výzkumný institut zaměřený kontinuální obsahovou analýzou médií.
- 1995: InnoVatio iniciovalo vznik International Media Monitor Association ve Washingtonu.
- 1996: Otevření kanceláří partnerských institutů v České republice a Velké Británii.
- 1999: 160 analytiků v Bonnu, Doveru, Lipsku a Ostravě.
- 2000: Otevření partnerských kanceláří v Pretorii a Londýně.
- 2003: 230 analytiků v pěti zemích, nová kancelář v Berlíně.
- 2005: Nové kanceláře v Luganu a Windhoeku (Namibie). Více než 230 analytiků kontinuálně a detailně sleduje více než 200 hlavních médií ve 34 jazycích na všech kontinentech.
- 2007: Vlastníkem Media Tenoru se v ČR stala společnost Media Content Experts. Dále se tak rozšířil analytický záběr.

V únoru 2013, zpracoval Media Tenor, spol. s r.o.

Autorský tým: Mgr. Štěpán Sedláček, Mgr. Nikoleta Csóková, Ing. Tomáš Hradil, Ing. Pavel Herot, Ph.D.

stepan.sedlacek@mediatenor.cz

<http://www.mediatenor.cz>

tel. +420 596 126 126

Nádražní 923/118

702 00 Ostrava

Česká republika

Tento dokument obsahuje všechna podstatná zjištění výzkumu.

Pokud však některou informaci postrádáte, připravíme Vám ji na požádání.

Budeme rádi za jakékoliv další náměty.

Materiál pro RČT:

Zpráva o hodnocení předvolebního a volebního vysílání ČT v souvislosti s Prezidentskými volbami v r. 2013

Datum předání: 28. února 2013

Vytvořil: Renata Týmová, vedoucí výzkumu programu a auditoria
Zdeněk Šámal, ředitel zpravodajství

Předkládá: Petr Dvořák, generální ředitel

Prezidentské volby 2013

Souhrnné informace o předvolebních výzkumech veřejného mínění pro ČT a spolupráci VPA se zpravodajstvím ČT

Oddělení VPA spolupracovalo v souvislosti s prezidentskými volbami se zpravodajstvím ČT na těchto projektech:

VÝZKUMY PŘEDVOLEBNÍCH PREFERENCÍ

Zpravodajství České televize se na návrh VPA rozhodlo ve svém vysílání prezentovat předvolební preference prezidentských kandidátů pouze z veřejně dostupných výzkumů Centra pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. (dále jen CVVM). A to hlavně z následujících důvodů:

- jedná o akreditované pracoviště Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.,
- vykazuje dlouholetou zkušenost s výzkumy podobného typu
- nabídlo delší časovou řadu výsledků preferencí a ad-hoc otázek na téma prezidentských voleb
- nabídlo dostatečně robustní vzorek více než 1000 respondentů 18+ a zkušenou tazatelskou síť
- navíc CVVM nabídlo ČT možnost přidání exkluzivních otázek na téma prezidentského úřadu a prezidentské volby na základě zadání ČT za výhodných finančních podmínek. ČT tak ušetřila významné finanční prostředky než by si realizovala samotné výzkumy na preference jednotlivých kandidátů

Výzkum předvolebních preferencí CVVM probíhal na podzim 2012 ve dvou vlnách. V každé vlně byl dotazován reprezentativní vzorek více než 1000 respondentů. Metoda dotazování F2F PAPI, osobní rozhovory se záznamem odpovědí do papírových dotazníků

1. vlna – sběr dat 12. – 19. 11. 2012, výsledky zveřejněny 29. 11. 2012. Výsledky volebních preferencí byly odvysílány v Událostech a i v jiných pořadech ČT. Součástí výzkumu byly i 4 exkluzivní otázky pro ČT týkající prezidentského úřadu a prezidentských pravomocí. Výstupy z těchto otázek byly použity ve vysílání ČT, mimo jiné ve volebních studiích po vlastní prezidentské volbě.

2. vlna – sběr dat 3. – 10. 12. 2012, výsledky zveřejněny 20. 12. 2012. Dtto 1. vlna

REKRUTACE DIVÁKŮ PRO PŘEDVOLEBNÍ DEBATY

Na základě poptávky ze strany zpravodajství realizovalo VPA ve spolupráci s agenturou Mediaresearch rekrutaci diváků do tří předvolebních debat na začátku ledna 2013.

Pro první tři prezidentské debaty - 3. 1. – Ostrava, 7. 1. – Brno, 9. 1. – Praha byli diváci (zhruba 80 pro každou debatu) rekrutováni společností Mediaresearch podle zadání ČT. Rekrutace probíhala od poloviny prosince formou telefonních nebo osobních rozhovorů v aglomeraci města příslušné debaty. Pokud respondent splnil všechny požadované podmínky (viz. níže) byl pozván k účasti na debatě. Společnost Mediaresearch předala ČT kontakty na narekrutované diváky a ČT je v době před vlastními debatami obvolávala a potvrdovala si jejich účast.

CÍLOVÁ SKUPINA DIVÁKŮ - dospělí občané ČR, kteří v době rekrutace deklarovali svoji účast u prezidentských voleb, ale nebyli rozhodnuti pro konkrétního kandidáta nebo ti, kteří již měli svého favorita, ale nebyli o jeho volbě pevně přesvědčeni. Lidé bez politické a osobní vazby na kandidáty a jakékoli politické uskupení, politicky neaktivní. Reprezentativní vzorek (pohlaví, věk, vzdělání) z aglomerace okolo města vysílání.

PŘEDVOLEBNÍ SOCIOLOGICKÉ VÝZKUMY

Před 1. i 2. kolem prezidentské volby realizovala ČT předvolební výzkum ve spolupráci se společností STEM/MARK. U 2. kola využila i služeb společnosti Median.

VPA na základě poptávky zpravodajství ČT zadalo veřejnou zakázku malého rozsahu pro předvolební sociologické výzkumy na téma vnímání prezidentského úřadu a prezidentských voleb. Vítězná společnost STEM/MARK realizovala dvě vlny výzkumu, před 1. i 2. kolem voleb.

Výzkum STEM/MARK před 1. kolem byl realizován ve dnech 2. 1. - 9. 1. 2013 na robustním reprezentativním vzorku dospělé populace ČR více než dvou tisíc respondentů. Metoda dotazování CATI – telefonické dotazování.

Součástí dotazníku byl sémantický diferenciál - vnímání konkrétního prezidentského kandidáta ve vztahu k předem nadefinovaným lidským vlastnostem. Dále pak postoj k prezidentským pravomocem, obecné hodnocení vlastností, náplň činnosti prezidenta ČR, detailní demografický profil elektorátu jednotlivých kandidátů atp.

Výsledky tohoto výzkumu byly detailně prezentovány v pořadech ČT, hlavně ve volebním studiu po 1. kole voleb v sobotu 12. 1. 2013. Výsledky komentoval Ing. Jan Tuček, sociolog a ředitel společnosti STEM/MARK.

Výzkum STEM/MARK před 2. kolem byl realizován ve dnech 18. 1. - 24. 1. 2013 na reprezentativním vzorku dospělé populace ČR více než 1 200 respondentů. Metoda dotazování CATI – telefonické dotazování.

Součástí dotazníku bylo zjištění vlivů na konečné volební rozhodování, hodnocení obou kandidátů ve volební kampani, hodnocení minulých prezidentů ČR, vazby mezi volbou kandidáta v 1. a 2. kole atp.

Výsledky tohoto výzkumu byly rovněž detailně prezentovány v pořadech ČT, hlavně ve volebním studiu po 2. kole voleb v sobotu 26. 1. 2013. Výsledky komentoval Ing. Jan Tuček, sociolog a ředitel společnosti STEM/MARK.

Výzkum a analýza MEDIAN v průběhu 2. kola

Společnost Median nabídla VPA resp. ČT zajímavou formu spolupráce ohledně 2. kola prezidentských voleb. VPA se rozhodlo nabídku Medianu přijmout hlavně z důvodu finanční participace Medianu na projektu ve výši 50 %.

Jednalo se jednak o **výzkum volební nálady ve volebních dnech 2. kola, vytěžení volebního potenciálu, chápání volby mezi voliči** aj. Výzkum byl realizován ve dnech 25. 1. - 26. 1. 2013 na reprezentativním vzorku dospělé populace ČR více než 1 300 respondentů. Metoda dotazování CATI – telefonické dotazování a F2F – osobní dotazování.

Dále Median zpracoval v době sobotního vysílání analýzu skutečných volebních dat ČSÚ, jako byly například rozdíly ve volbě mezi 1. a 2. kolem v jednotlivých regionech ČR či rozdíly ve volební účasti.

Výsledky tohoto výzkumu a analýzy volebních dat byly rovněž detailně prezentovány v pořadech ČT, hlavně ve volebním studiu po 2. kole voleb v sobotu 26. 1. 2013 a v pořadu Otázky Václava Moravce v neděli 27. 1. 2013. Výsledky komentoval Mgr. Daniel Prokop, sociolog a analytik výzkumu společnosti Median.

V žádném z těchto výzkumů nebyly zjišťovány volební preference jednotlivých kandidátů.

Zpráva o hodnocení předvolebního a volebního vysílání ČT v souvislosti s prezidentskými volbami v roce 2013 za útvar zpravodajství ČT

Historicky **první volba prezidenta ČR** občany znamenala pro Zpravodajství ČT zadání nového druhu. Při jeho řešení mohly být všechny zkušenosti z dosavadních volebních vysílání pouze částečnou oporou. Charakter volby prezidenta i její průvodní okolnosti a časové zarámování si vyžádaly nutnost vytvořit nové pojetí a zásadně inovovat všechny dosavadní dramaturgické i výrobní modely předvolebního a volebního vysílání. **Vedení ČT a jejího Zpravodajství se rozhodlo využít všech možností, aby voličům poskytlo dramaturgicky promyšlený, profesionálně realizovaný a vyvážený obsah, který by občanům usnadnil odpovědné a kvalifikované rozhodování o volbě příští hlavy státu.**

K přípravě vysílání bylo přikročeno s několikaměsíčním předstihem. Situace byla navíc komplikovaná tím, že na podzim se konala další významné politicko-společenská událost – volby do krajských zastupitelstev a jedné třetiny Senátu. Proto byl v rámci Ředitelství zpravodajství vytvořen **speciální tým**, který vedle přípravy krajských a senátních voleb měl dva zásadní úkoly:

- **vytvořit dramaturgický koncept vysílání k prezidentským volbám**
- **zajistit vysílání z hlediska organizačního a technického.**

Výsledné rozhodnutí vedlo přípravný tým k rozhodnutí vyčlenit pro představení kandidujících prostor v rámci stávajících a diváckých jasně vnímaných programových formátů a zároveň připravit sérii mimořádných prezidentských debat. Současně probíhala i příprava volebního vysílání. Těžištěm práce se staly následující formáty (pořady):

- **Interview ČT24**
- **Hyde Park: Prezidentský speciál**
- **Události: Pohled Událostí**
- **Prezidentské debaty (tři vydání)**
- **Prezidentská superdebata**
- **Prezidentský duel**
- **Prezidentské finále**
- **Volební studio pro I. a II. kolo volby**

Pravidla předvolebního a volebního vysílání

14. listopadu 2012 vstoupila v ČT v platnost **Pravidla předvolebního a volebního vysílání České televize v souvislosti s volbou prezidenta republiky, která se koná dne 11. a 12. ledna 2013, a pro případné druhé kolo volby prezidenta, jež se uskuteční ve dnech 25. a 26. ledna 2013.**

Podobně jako v případě krajských a doplňovacích senátních voleb bylo smyslem tohoto veřejného dokumentu především stanovení konkrétních a veřejnosti transparentních vodítek pro redakční rozhodování ve věcech týkajících se informování o předvolební kampani a prezidentské volbě.

Dokument vznikl v úzké spolupráci Zpravodajství ČT, úseku Nová média ČT, VPA ČT a odboru mediální legislativy ČT a byl zveřejněn na webu ČT. V redakční praxi se podobně jako při volbách

krajských významně osvědčil. Obecně lze rovněž vyslovit předpoklad, že podobná vnitřní norma bude nadále pro ČT v případě mimořádných politicko-společenských událostí vždy nezbytností.

Vysílání 1. fáze předvolební kampaně (listopad–prosinec 2012)

Přípravné a rozhodovací procesy týkající se předvolebního vysílání byly komplikovány skutečností, že dlouho nebylo jasné, pro kolik kandidátů je nutno připravit dramaturgicky a časově spravedlivou strukturu vysílání. Zájem o kandidaturu či úvahy o ni deklarovaly desítky lidí a teprve kalendářní uzávěrka kandidátů splňujících zákonem stanovené podmínky pro kandidaturu umožnila konečnou definici a následnou realizaci připravovaného konceptu. I ten ale musel operativně zohledňovat vývoj ovlivněný rozhodováním Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu.

V první fázi splnilo zákonné podmínky **11 kandidátů**, a proto se v tomto období rozhodla Redakce zpravodajství dát prostor všem kandidátům z této skupiny - bez ohledu na nejrůznější peripetie vyplývající ze zákonných procedur, které nakonec počet kandidujících upravily na závěrečných **devět kandidátek a kandidátů**.

Z hlediska standardního televizního programování bylo jistým úskalím i překrytí vrcholící předvolební kampaně s obdobím vánočních a novoročních svátků, kdy politicky profilované vysílání nenaplnuje obvyklá divácká očekávání.

Interview ČT24

V listopadu a v prosinci 2012 byly v pořadu **Interview ČT24** odvysílány pod vedením moderátorky **Daniely Písařovicové** rozhovory s 11 kandidáty na úřad prezidenta. Pořad respektoval tradiční formát rozhovoru „jeden na jednoho“. Dle vedení Zpravodajství vysílání naplnilo dramaturgický záměr fakticky vedených rozhovorů s cílem představit osobnosti kandidátek a kandidátů i názory a postoje, s nimiž ke kandidatuře na prezidentský úřad přistupovali. Pořadí kandidátů bylo určeno objektivně daným abecedním klíčem, který byl změněn pouze jednou, a to za jasného souhlasu obou kandidátů.

Parametry sledovanosti pořadu

Interview ČT24 (ČT24, 18:35)		15+		
datum	host	rat (%)	rat (tisíce)	share (%)
26.11.	Bobošíková	2,3	201	6,34
27.11.	Dientsbier	2,0	176	5,48
28.11.	Dlouhý	1,8	159	5,19
29.11.	Fischer	1,9	167	5,36
30.11.	Fischerová	1,8	161	5,50
3.12.	Franz	2,2	196	6,18
4.12.	Zeman	2,4	210	6,91
5.12.	Roithová	1,8	162	5,75
6.12.	Sobotka	2,1	186	6,17
7.12.	Schwarzenberg	1,8	159	5,42
10.12.	Okamura	1,9	170	5,42
PRŮMĚR		2,0	177	5,79

Hyde Park – Prezidentský speciál

V prosinci 2012 bylo v pořadu **Hyde Park – Prezidentský speciál** postupně odvysíláno 11 rozhovorů s kandidáty. Vedle moderátora **Lukáše Dolanského** otázky mohli klást i diváci, z pořadu bylo ale **vyřazeno internetové hlasování** jako prvek zranitelný vnějšími zásahy a manipulací. Rovněž byla posílena editorská kontrola diváckých vstupů, aby se předešlo vulgárním a manipulativním projevům zvenčí. Klíč pro zvaní hostů byl opět abecední a pozměn byl pouze jednou, opět za plného souhlasu obou protagonistů

Parametry sledovanosti pořadu

Hyde Park (ČT24, 20:05)		15+		
datum	host	rat (%)	rat (tisíce)	share (%)
7.12.	Roithová	1,3	118	3,13
10.12.	Dientsbier	1,8	157	3,99
11.12.	Dlouhý	1,0	89	2,23
12.12.	Franz	1,5	132	3,35
13.12.	Fischerová	1,5	134	3,30
14.12.	Fischer	1,9	164	4,44
17.12.	Okamura	2,6	229	5,74
18.12.	Bobošíková	1,9	165	4,19
19.12.	Sobotka	1,7	151	3,87
20.12.	Schwarzenberg	2,1	182	4,57
21.12.	Zeman	2,8	243	6,52
PRŮMĚR		1,8	160	4,11

Hlavní zpravodajská relace Události

Každodenní rubrika hlavní zpravodajské relace ČT „**Pohled Událostí**“ poskytla od poloviny listopadu prostor všem 11 kandidátům ve standardizovaném bloku, tvořeném reportáží (*Jeden den s...*) a živým rozhovorem moderátora J. Železného s kandidátkou nebo kandidátem. Základními principy byla opět abecedně stanovená posloupnost hostů a jednotný výběr základních otázek kladených v rozhovoru.

Parametry sledovanosti Událostí - Pohled věnovaný kandidátům

Události (ČT1+ČT24, 19:00)		15+		
datum	Profil	rat (%)	rat (tisíce)	share (%)
14.11.	Okamura	9,5	839	22,66
15.11.	Sobotka	9,3	821	22,58
16.11.	Dlouhý	8,6	759	21,29
17.11.	Dientsbier	10,9	961	27,85
18.11.	Zeman	8,8	778	18,77
19.11.	Roithová	9,9	865	23,04
20.11.	Franz	10,1	889	24,63
21.11.	Fischerová	9,8	863	23,91
22.11.	Bobošíková	8,5	749	20,87
23.11.	Fischer	8,8	774	23,14
24.11.	Schwarzenberg	10,5	923	27,90
PRŮMĚR		9,5	837	23,20

Další vysílání

Aktuální dění spojené s volbou prezidenta tvořilo významnou část agendy vysílání ČT24 i relací Události a Události, komentáře. Pravidelný stálý prostor nad rámec Zpravodajství dostalo všech 11 kandidujících v prosinci 2012 ještě v pořadu **Ekonomika ČT24**. Ve stanoveném časovém prostoru hosté odpovídali v abecedním pořádku na totožnou sadu ekonomicky orientovaných otázek. Možnosti nevyužil pouze V. Franz, který v zaslaném (a následně odvysílaném) prohlášení informoval, že ekonomiku nepovažuje za obor, k němuž se cítí kompetentní vyjadřovat a v němž bude vždy naslouchat názorům odborníků.

Na ČT24 se ve dnech 29.– 31. prosince 2012 vysílala **část předvolebních spotů kandidátů** v rámci času, který určuje zákon; vyjma vytvoření vysílacího prostoru ve schématu ČT24 však na něm Zpravodajství nemělo jiný podíl, a proto bližší informace nejsou součástí této zprávy.

Předvolební diskusní speciály (leden 2013)

Debaty před I. kolem voleb

Jedním z hlavních pilířů předvolebního vysílání byly debaty prezidentských kandidátů. Kategorickým imperativem dramaturgie **prvních tří předvolebních debat** bylo soustředění se na **kompetence prezidenta České republiky dané Ústavou ČR, jeho místem v politickém systému ČR, na zprostředkování názorů a postojů kandidátů, které v rámci těchto kompetencí a pravomocí nabízejí voličům** - tedy nikoli na samoučelnou osobní konfrontaci.

Prezidentské kompetence byly rozděleny do tří celků – právo a spravedlnost (Ústavní soud, amnestie, vetování zákonů); ekonomika (jmenování Bankovní rady ČNB, hájení ekonomických zájmů); zahraniční politika (vztah s mocí výkonnou, vztah k EU, jmenování velvyslanců). Ty se také staly základními stavebními kameny prvních tří debat všech devíti kandidátů a zároveň byl tomu přizpůsoben i způsob výběru publika (cca 90 lidí).

Jedním ze sekundárních a v průběhu kampaně formulovaných cílů diskusí byla i edukace veřejnosti týkající se Ústavy ČR a pravomocí prezidenta, což sejevilo jako žádoucí vzhledem k tomu, k čemu všemu se kandidáti vyjadřovali a co slibovali v ostatních médiích.

Výběr publika do tří úvodních debat

Publikum pro první tři prezidentské debaty vybírala na ČT nezávislá sociologická společnost **Mediaresearch** v konkrétním regionu. Hlavním požadavkem bylo, aby jej tvořili občané, kteří nejsou definitivně rozhodnuti, koho budou volit. Všem osloveným byla také dána možnost položit kandidátům otázku. Tvůrci pořadu pak vybrali cca 10 tazatelů podle toho, aby jejich dotazy odpovídaly výše uvedenému dramaturgickému konceptu, a zpětně je telefonicky kontaktovali. Tento princip byl pak moderátorem i prezentován. V žádném případě tedy nešlo o cenzuru dotazů, ale o to, aby byla udržena věcnost debaty a pozornost se nesoustředila na marginálie či osobní útoky. (Podobný model výběru publika používají i některé zahraniční televize např. při prezidentských volbách v USA.)

Rekrutace diváků probíhala od poloviny prosince formou telefonních nebo osobních rozhovorů v aglomeraci města příslušné debaty. Pokud respondent splnil všechny požadované podmínky (viz níže) byl pozván k účasti na debatě. Společnost **Mediaresearch** předala ČT kontakty na narekrutované diváky a ČT je v době před vlastními debatami obvolávala a potvrdzovala si jejich účast.

CÍLOVÁ SKUPINA DIVÁKŮ - *dospělí občané ČR, kteří v době rekrutace deklarovali svoji účast u prezidentských voleb, ale nebyli rozhodnuti pro konkrétního kandidáta, nebo ti, kteří již měli svého favorita, ale nebyli o jeho volbě pevně přesvědčeni.*

Lidé bez politické a osobní vazby na kandidáty a jakékoli politické uskupení, politicky neaktivní. Reprezentativní vzorek (pohlaví, věk, vzdělání) z aglomerace okolo města vysílání.

Charakteristiky tří úvodních prezidentských debat

- proběhly **3. ledna v Ostravě** (ze studia ostravské televize), **7. ledna v Brně** (Sportovní hala Masarykovy univerzity) a **9. ledna v Praze** (z pražského studia ČT KH 5),
- **stopáž 90 minut**
- vysílány **živě na ČT24** od 20:00
- využita byla upravená dekorace z voleb do krajských zastupitelstev
- moderoval **Václav Moravec**.
- **Složení diskutujících** bylo určeno podle čísel vylosovaných Státní volební komisí:
 - **Ostrava:** Zuzana Roithová, Jan Fischer a Jana Bobošíková
 - **Brno:** Táňa Fischerová, Přemysl Sobotka a Miloš Zeman
 - **Praha:** Vladimír Franz, Jiří Dienstbier a Karel Schwarzenberg

Prezidentská superdebata

Vyvrcholením prezidentské kampaně před 1. kolem volby byla **Prezidentská superdebata**, která se uskutečnila den před volbami, ve čtvrtek 10. ledna 2013 v Praze, v Kongresovém centru - účastníci se všichni kandidáti (stopáž 120 minut, 20:00, ČT1 a ČT24, vysíláno živě s publikem).

Dramaturgický koncept byl poněkud odlišný, protože už jen počet diskutérů (9) nedává příležitost k hluboké odborné diskusi, a navíc tento účel splnily předcházející Prezidentské debaty. „Superdebata“ tak měla spíše **charakter společenský** a obsah se soustředil více právě na společenskou a reprezentační stránku prezidentského úřadu a jeho symboly. Tomu byly podřízeny i některé další **obsahové prvky**, jako například zařazení druhé sloky písně Kde domov můj a závěrečná první sloka (česká hymna v podání chlapeckého sboru BONI PUERI). Záměru odpovídalo i **formální ztvárnění pořadu**, velkorysá dekorace a role publika. Publikum (cca 1 000 lidí) svým důstojným chováním (ke kterému je moderátor předem vyzýval) maximálně podpořilo společenský charakter pořadu.

Publikum bylo vybíráno prostřednictvím dotazníku zveřejněného na webu ČT a sociálních sítích (dotazník je modifikovanou a stručnější verzí dotazníku BBC), všichni pozvaní byli osobně kontaktováni pracovníky ČT. Samotným kandidátům pak byla dána možnost doprovodu oficiálních podporovatelů (v počtu cca 10 lidí), kterým však nebyla dána možnost vstupování do debaty. „Superdebata“ se stala dosud největším projektem vyráběným v rámci Zpravodajství ČT24, a vzhledem k ohlasu odborné i laické veřejnosti, indexu spokojenosti a sledovanosti (dosud nejlépe sledovaný pořad ČT v roce 2013) pak lze konstatovat, že i projektem úspěšným.

Debaty před II. kolem voleb

Prezidentský duel, jak už z názvu vyplývá, byl debatou dvou kandidátů, kteří postoupili do druhého kola prezidentské volby (Miloš Zeman, Karel Schwarzenberg). Konala se v Praze, 17. ledna 2013, v paláci Hybernia, živě za účasti cca 500 diváků, 20:00 až 21:30, ČT1 a ČT24.

Základní dramaturgickou linkou byla reakce na výsledky 1. kola, vedení volební kampaně, samotnou premiérovou přímou volbu prezidenta. Scénář vycházel z obrovského množství dotazů diváků a voličů ze sociálních sítí a redakčních mailů (cca 600), kteří během kampaně na ně odpovědi neslyšeli. Diváci také upozorňovali na problémy, které zazněly jen okrajově. Ani v tomto **případě publikum nevstupovalo do debaty**, stejně jako do ní nevstupovali oficiální podporovatelé obou kandidátů.

Publikum bylo vybíráno (stejně jako do superdebaty a následujícího Prezidentského finále) prostřednictvím dotazníku a sociálních sítí, sál byl naplněn ještě před uskutečněním 1. kola prezidentské volby a všichni diváci byli předem osobně kontaktováni pracovníky ČT.

Vyvrcholením kampaně před první přímou volbou prezidenta bylo pak **Prezidentské finále** (Miloš Zeman, Karel Schwarzenberg), které se konalo opět v Praze, 24. ledna 2013, v paláci Hybernia, živě za účasti cca 500 diváků, 20:00 až 21:30, ČT1 a ČT24. Obsahově bylo koncipováno jako jakési shrnutí nejdůležitějších postojů obou kandidátů ve vztahu k prezidentským pravomocem, jejich eventuální první kroky v úřadu a vztah k dalším pilířům demokratické moci. Velký prostor pak byl věnován tzv. **interpelacím**, tedy otázkám oficiálních podporovatelů na protikandidáta, které měly jasně stanovená pravidla. Role moderátora byla v této části pořadu koncipována spíše jako osoby udělující slovo.

Parametry sledovanosti šesti předvolebních debat:

PREZIDENTSKÉ DEBATY						15+			
Kanál	Začátek	Konec	Den	Datum	Název	rat (%)	rat (tisíce)	share (%)	reach 000
1. kolo									
ČT24	20:00	21:32	Čtvrtek	3.1	Prezidentská debata (Bobošíková, Fischer, Roithová)	4,2	362	8,82	784
ČT24	20:00	21:30	Pondělí	7.1	Prezidentská debata (Fischerová, Sobotka, Zeman)	4,8	415	9,76	916
ČT24	20:00	21:31	Středa	9.1	Prezidentská debata (Franz, Dienstbier, Schwarzenberg)	4,8	422	10,39	836
ČT1	20:02	22:10	Čtvrtek	10.1	Prezidentská superdebata	15,2	1 326	33,49	2 379
ČT24	20:01	22:10	Čtvrtek	10.1	Prezidentská superdebata	4,2	370	9,35	878
ČT1+ČT24	20:01	22:10	Čtvrtek	10.1	Prezidentská superdebata	19,4	1 696	42,84	2 811
2. kolo									
ČT1	20:00	21:38	Čtvrtek	17.1	Prezidentský duel	15,1	1 320	32,05	2 352
ČT24	20:37	21:39	Čtvrtek	17.1	Prezidentský duel	2,0	173	4,22	431
ČT1+ČT24	20:37	21:39	Čtvrtek	17.1	Prezidentský duel (sled. společného úseku 20:37-21:39)	18,0	1 563	38,09	2 499
ČT1	20:00	21:48	Čtvrtek	24.1	Prezidentské finále	15,2	1 320	31,93	2 459
ČT24	20:00	21:48	Čtvrtek	24.1	Prezidentské finále	3,4	292	7,06	804
ČT1+ČT24	20:00	21:48	Čtvrtek	24.1	Prezidentské finále	18,6	1 612	38,99	2 805

Volební vysílání „Volba prezidenta“ (12. a 26. ledna 2013)

Záměr a naplnění

Volební vysílání v den sčítání hlasů se zařadilo jednoznačně mezi nejdůležitější události, které kdy ČT24 ve své historii vysílala. Významu akce odpovídal i přesun velké části vysílání z budovy zpravodajství do studia **KH1**. Virtuální studio **SK8** pak sehrálo doplňující roli především při prezentaci souhrnných výsledků a některých analýz.

ČT24 naplánovala pro první kolo prezidentské volby **10,5 hodiny mimořádného vysílání** v čase 13:30-23:59, pro druhé kolo volby **7,5 hodiny** v čase 13:30-21:00. Vyvrcholením druhého kola, a prezidentského vysílání vůbec, byl **první velký rozhovor s nově zvoleným prezidentem**.

Vysílání bylo prezentováno nejzkušenějšími moderátory a reportéry ČT24 (V. Moravec, M. Augustová, J. Železný, D. Takáč, D. Písařovicová, L. Dolanský, B. Kroužková, D. Borek a další)

V KH1 vzniklo **zcela nové studio**, které odpovídalo významu situace. Divákům byla historicky poprvé nabídnuta možnost **sledovat výsledky na obrazovce online**, nepřetržitě po celou dobu sčítání. Vysílání ze dvou studií (KH1 a KH8) doplňovala reportérská stanoviště v exteriérech. Divákům byla prezentována aktuální a průběžná data ze sčítání hlasů kombinovaná s přímými vstupy z volebních štábů, pohledy do zákulisí volebního souboje, s analýzami a odbornými komentáři, rozhovory s úspěšnými i neúspěšnými aktéry, s vlastními průzkumy, s podporovateli jednotlivých kandidátů atd.

Pro samotné volební vysílání byla k dispozici dvě vysílací studia (hlavní KH1 se třemi sekcemi a virtuální SK8), dále pak 9 reportérských stanovišť z volebních štábů, tři místa z exteriéru (Pražský hrad, Brno, Ostrava) a jedno reportérské stanoviště na ČSÚ. ČT24 byla připravena okamžitě vstoupit ze všech štábů a od všech dalších relevantních stran a hnutí, případně operativně a rychle tuto možnost využít. K dispozici byla veškerá přenosová technika, redakční nasazení bylo maximální.

Ve volebním vysílání se vystřídal zhruba **60 hostů**. (např. M. Zeman, I. Gašparovič, R. Schuster, M. Němcová, M. Štěch, P. Varvařovský, P. Mlsna, P. Pavel, L. Miko, J. Stráský, významní podporovatelé kandidátů apod.).

Na volebním vysílání se podílela i **Nová média ČT**, která zpracovala předvolební komunikaci na sociálních sítích, srovnala internetové kampaně kandidátů. Divákům byly nabídnuty i další zajímavosti a aktuální dění z Facebooku, Twitteru a internetových chatů.

Parametry sledovanosti volebních studií:

I. kolo – 12. ledna 2013

Volební studio od 13:30 do 19 hodin sledovalo každou minutu 842 tisíc diváků, což znamená podíl na publiku 33,32%. ČT24 se za celý den stala po Nově druhou nejsledovanější stanicí s 18% podílem. Vysílání zasáhlo skoro tři miliony diváků.

II. kolo – 26. ledna 2013

Sobotní volební vysílání po druhém kole prezidentské volby vyneslo zpravodajský kanál ČT24 v celodenním průměru poprvé v historii na pozici nejsledovanější televize na českém trhu. Pět a půl hodinové Volební studio ČT24 vysílané v den vyhlášení vítěze prezidentské volby v sobotu 26. ledna získalo podíl na dospělém publiku 37,66 %. Pořad sledovalo v průměru 1 milion a 39 tisíc dospělých diváků, čímž se stal nejsledovanějším v historii vysílání veřejnoprávního zpravodajského kanálu. Na takto dlouhé časové ploše je důležitý i tzv. zásah publika – alespoň tři minuty se na volební studio dívalo 3 miliony 168 tisíc dospělých diváků.

VOLEBNÍ STUDIA						15+			
Kanál	Začátek	Konec	Den	Datum	Název	rating %	rating 000	share%	reach 000
1. kolo									
ČT24	13:30	19:00	Sobota	12.1	Volba prezidenta - volební studio	9,7	842	33,32	2 819
ČT24	20:09	21:03	Sobota	12.1	Volba prezidenta - volební studio	2,9	249	6,40	503
ČT24	21:10	22:01	Sobota	12.1	Volba prezidenta - volební studio	2,6	230	6,29	444
ČT24	22:06	23:00	Sobota	12.1	Volba prezidenta - volební studio	2,8	242	9,07	506
ČT24	23:06	0:00	Sobota	12.1	Volba prezidenta - volební studio	1,5	135	7,49	272
ČT24	13:30	0:00	Sobota	12.1	Volba prezidenta - volební studio - průměr	6,8	596	21,99	3 141
2. kolo									
ČT24	13:30	19:00	Sobota	26.1	Volba prezidenta - volební studio	11,9	1 039	37,66	3 168
ČT1	20:02	21:09	Sobota	26.1	Rozhovor s nově zvoleným prezidentem ČR	12,2	1 061	26,16	1 806
ČT24	20:02	21:09	Sobota	26.1	Rozhovor s nově zvoleným prezidentem ČR	5,7	493	12,15	807
ČT1+ČT24	20:02	21:09	Sobota	26.1	Rozhovor s nově zvoleným prezidentem ČR	17,9	1 554	38,31	2 420

Za vysokého zájmu diváků proběhl také hodinový **rozhovor s nově zvoleným prezidentem**, který od 20 hodin vysílala souběžně ČT1 a ČT24. Celkem se na něj dívalo 1 milion 554 tisíc diváků starších 15 let při podílu na publiku 38,31 %. Divácký zájem o sobotní vysílání kanálu ČT24 přispěl i k výrazně nadprůměrnému celodennímu podílu na sledovanosti celé České televize u diváků nad 15 let, který byl 44,00 %. Vysoké známky udělili diváci volebnímu vysílání také z hlediska spokojenosti.

ROZHOVOR S NOVĚ ZVOLENÝM PREZIDENTEM ČR						15+			
Kanál	Začátek	Konec	Den	Datum	Název	rating %	rating 000	share%	reach 000
2. kolo									
ČT1	20:02	21:09	Sobota	26.1	Rozhovor s nově zvoleným prezidentem ČR	12,2	1 061	26,16	1 806
ČT24	20:02	21:09	Sobota	26.1	Rozhovor s nově zvoleným prezidentem ČR	5,7	493	12,15	807
ČT1+ČT24	20:02	21:09	Sobota	26.1	Rozhovor s nově zvoleným prezidentem ČR	17,9	1 554	38,31	2 420

Vysílání Událostí ve volební dny

V den sčítání hlasů a vyhlášení výsledků I. a II. kola prezidentské volby byla hlavní zpravodajská relace ČT Události vysílána jako monotematicky zaměřená. Dalším výjimečným rysem bylo moderování relace přímo z terénu, konkrétně z prostoru Hradčanského náměstí před Matyášovou branou. Poměrně široké reflexi zpravodajsky exponovaného vysílání přispěly vedle reportážních týmů v metropoli i regionální zpravodajové a velmi významně se zapojili i reportéři Zpravodajství obou televizních studií.

Parametry sledovanosti Událostí

UDÁLOSTI V DEN VOLEB A UDÁLOSTI DEN POTÉ						15+			
Kanál	Začátek	Konec	Den	Datum	Název	rating %	rating 000	share%	reach 000
1. kolo									
ČT1	19:00	19:49	Sobota	12.1	Události	9,6	838	22,98	1 338
ČT24	19:00	19:49	Sobota	12.1	Události	4,1	355	9,74	627
ČT1+ČT24	19:00	19:49	Sobota	12.1	Události	13,7	1 193	32,72	1 836
ČT1	19:00	19:45	Neděle	13.1	Události	11,8	1 030	26,02	1 641
ČT24	19:00	19:45	Neděle	13.1	Události	2,7	236	5,96	451
ČT1+ČT24	19:00	19:45	Neděle	13.1	Události	14,5	1 266	31,98	2 003
2. kolo									
ČT1	19:00	20:02	Sobota	26.1	Události	9,2	797	21,11	1 431
ČT24	19:00	20:02	Sobota	26.1	Události	4,3	378	10,02	690
ČT1+ČT24	19:00	20:02	Sobota	26.1	Události	13,5	1 175	31,13	1 935
ČT1	19:00	19:45	Neděle	27.1	Události	11,8	1 032	25,92	1 645
ČT24	19:00	19:45	Neděle	27.1	Události	3,2	276	6,92	520
ČT1+ČT24	19:00	19:45	Neděle	27.1	Události	15,0	1 308	32,84	2 049

Z hlediska vedení Zpravodajství bylo celé předvolební a volební vysílání realizováno v souladu se stanoveným konceptem a bez zásadních chyb. Jeho strukturu a realizaci formální cestou nezpochybnil ani nikdo z kandidujících. Divácký zájem provázející předvolební diskuse, volební vysílání, relaci Události a celé vysílání ČT24 v dny voleb a celém měsíci lednu 2013 je možné označit v některých ohledech až za výjimečný.